

2023/2485

21.11.2023

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) 2023/2485,

27. juuni 2023,

millega muudetakse delegeeritud määrust (EL) 2021/2139, kehtestades täiendavad tehnilised sõelumiskriteeriumid, millega määratakse kindlaks, millistel tingimustel võib teatavat majandustegevust pidada kliimamuutuste leevendamisele või nendega kohanemisele oluliselt kaasa aitavaks, ja mille alusel otsustatakse, ega see majandustegevus ei kahjusta oluliselt muid keskkonnaneesmärke

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2020. aasta määrust (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 10 lõiget 3 ja artikli 11 lõiget 3,

ning arvestades järgmist:

- (1) Määrusega (EL) 2020/852 on kehtestatud üldine raamistik, mille alusel määratakse kindlaks, kas majandustegevust võib pidada keskkonناسäästlikuks, et teha kindlaks investeeringu keskkonناسäästlikkuse määr. Kõnealust määrust kohaldatakse liidu või liikmesriikide kehtestatud meetmete suhtes, millega nähakse ette turuosalistele või emitentidele esitatavad nõuded seoses selliste finantstoodete või äriühingute võlakirjadega, mida pakutakse keskkonناسäästlikena, finantsturu osaliste suhtes, kes pakuvad finantstooteid, ning ettevõtjate suhtes, kellel on kohustus avaldada muud kui finantsteavet kajastav aruanne või muud kui finantsteavet kajastav konsolideeritud aruanne vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/34/EL ⁽²⁾ artiklile 19a või 29a. Ettevõtjad või avaliku sektori asutused, keda määrus (EL) 2020/852 ei hõlma, võivad kõnealust määrust samuti vabatahtlikult kohaldada.
- (2) Komisjoni delegeeritud määrusega (EL) 2021/2139 ⁽³⁾ on ette nähtud tehnilised sõelumiskriteeriumid, millega määratakse kindlaks, millistel tingimustel võib teatavat majandustegevust pidada kliimamuutuste leevendamisele või nendega kohanemisele oluliselt kaasa aitavaks. Need tehnilised sõelumiskriteeriumid puudutavad üheksa majandussektori majandustegevust, pidades silmas nende osa kasvuhoonegaaside üldheites ja nende tõendatud potentsiaali hoida ära, vähendada või kõrvaldada kasvuhoonegaaside heidet. Samuti on tõendatud nende majandustegevuste potentsiaal võimaldada sellist ärahoidmist, vähendamist või kõrvaldamist ning heitkoguste pikaajalist säilitamist muudes majandussektorites ja -tegevustes.
- (3) Delegeeritud määruses (EL) 2021/2139 ei ole käsitletud kõiki majandustegevusi, mis võivad oluliselt kaasa aidata kliimamuutuste leevendamisele või nendega kohanemisele. Selleks et hõlbustada keskkonناسäästlikke investeeringuid, on vaja näha ette täiendavad tehnilised sõelumiskriteeriumid selliste majandustegevuste jaoks, mis võivad oluliselt kaasa aidata kliimamuutuste leevendamisele või nendega kohanemisele, kahjustamata märkimisväärselt muid keskkonnaneesmärke, kuid mida ei ole delegeeritud määruses (EL) 2021/2139 käsitletud. Täiendav majandustegevus, mis aitab oluliselt kaasa kliimamuutuste leevendamisele, hõlmab suures osas transpordisektorit ja selle väärtusahelat. Täiendav majandustegevus, mis aitab oluliselt kaasa kliimamuutustega kohanemisele,

⁽¹⁾ ELT L 198, 22.6.2020, lk 13.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/34/EL teatavat liiki ettevõtjate aruandeaasta finantsaruannete, konsolideeritud finantsaruannete ja nendega seotud aruannete kohta ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/43/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ (ELT L 182, 29.6.2013, lk 19).

⁽³⁾ Komisjoni 4. juuni 2021. aasta delegeeritud määrus (EL) 2021/2139, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2020/852, kehtestades tehnilised sõelumiskriteeriumid, millega määratakse kindlaks, millistel tingimustel võib majandustegevust pidada kliimamuutuste leevendamisele või nendega kohanemisele oluliselt kaasa aitavaks, ja mille alusel otsustatakse, ega see majandustegevus ei kahjusta oluliselt muid keskkonnaneesmärke (ELT L 442, 9.12.2021, lk 1).

hõlmab suure osas tegevusi, mis võimaldavad kohaneda kliimamuutuste vältimatu mõjuga, näiteks magestamine, ning teenuseid, mille abil ennetada kliimaga seotud katastroofe ja hädaolukordi ning neile reageerida.

- (4) Sellise täiendava majandustegevuse tehnilised sõelumiskriteeriumid peaksid võimaluse korral järgima Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1893/2006 (*) kehtestatud Euroopa Liidu majanduse tegevusalade statistilist klassifikaatorit (NACE Revision 2). Et ettevõtjatel ja finantsturu osalistel oleks hõlpsam kindlaks teha, millise majandustegevuse jaoks tuleks tehnilised sõelumiskriteeriumid ette näha, peaks majandustegevuse konkreetne kirjeldus sisaldama ka viiteid NACE koodidele, mida võib selle tegevusega seostada. Neid viiteid tuleks käsitada soovituslikena ning need ei tohiks olla majandustegevuse kirjelduses esitatud konkreetse määratluse suhtes ülimuslikud.
- (5) Selliste majandustegevuste tehnilised sõelumiskriteeriumid, mis aitavad oluliselt kaasa kliimamuutuste leevendamisele või nendega kohanemisele, peaksid tagama, et asjaomasel majandustegevusel on kliimamuutuste leevendamisele või nendega kohanemisele positiivne mõju või et see vähendab sellisele leevendamisele või kohanemisele avalduvat negatiivset mõju. Nende tehniliste sõelumiskriteeriumide puhul tuleks seega kehtestada piirmäärad või tulemused, mille majandustegevus peaks saavutama, et seda saaks pidada mõne kliimaeesmärgi täitmisele oluliselt kaasa aitavaks. Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste sõelumiskriteeriumidega tuleks tagada, et majandustegevus ei avalda märkimisväärset negatiivset keskkonnamõju, sealhulgas kliimamõju. Seega tuleks nende tehniliste sõelumiskriteeriumide puhul näha ette miinimumnõuded, millele majandustegevus peaks vastama, et seda saaks pidada keskkonناسäästlikuks.
- (6) Tehnilised sõelumiskriteeriumid, mille alusel tehakse kindlaks, kas majandustegevus aitab oluliselt kaasa määruse (EL) 2020/852 artikliga 9 ette nähtud kliimamuutuste leevendamisele või nendega kohanemisele ega kahjusta oluliselt ühtegi muud keskkonnaeesmärki, peaksid vajaduse korral tuginema kehtivatele liidu õigusaktidele, parimatele tavadele, standarditele ja meetodikale ning üldkasutatavatele standarditele, tavadele ja meetodikale, mille on välja töötanud rahvusvaheliselt tunnustatud avaliku sektori asutused. Kui selliseid standardeid, tavasid ega meetodikat ei ole konkreetse poliitikavaldkonna jaoks välja töötatud, peaksid tehnilised sõelumiskriteeriumid tuginema üldkasutatavatele standarditele, mille on välja töötanud rahvusvaheliselt tunnustatud eraõiguslikud üksused.
- (7) Vastavalt määruse (EL) 2020/852 artikli 19 lõike 1 punktile h tuleks tehniliste sõelumiskriteeriumide ettenägemisel võtta arvesse asjaomase majandustegevuse ja sektori laadi ja ulatust ning seda, kas majandustegevuse näol on tegemist nimetatud määruse artiklis 16 osutatud toetava tegevusega või selle määruse artikli 10 lõikes 2 osutatud üleminekutegevusega. Selleks et tehnilised sõelumiskriteeriumid vastaksid määruse (EL) 2020/852 artikli 19 nõudele tõhusal ja tasakaalustatud viisil, tuleks need ette näha kvantitatiivse piirmäära või miinimumnõudena, olukorra suhtelise paranemisenähtena, kvalitatiivsete näitajate nõuete kogumina, protsessi- või tegevuspõhiste nõuete või majandustegevuse laadi täpse kirjeldusena, kui see tegevus võib oma laadi tõttu aidata oluliselt kaasa kliimamuutuste leevendamisele või kliimamuutustega kohanemisele. Toetatavate tegevuste tehnilised sõelumiskriteeriumid peaksid lisaks tagama, et tegevustel, mis võimaldavad otseselt teistel tegevustel oma keskkonnatoimet parandada, on oluline positiivne keskkonnamõju ja need ei too kaasa sõltuvust keskkonnakahjulikest varadest. Tagamaks, et üleminekutegevus püsib kliimaneutraalse majanduse kursil, tuleks üleminekutegevuse tehnilised sõelumiskriteeriumid määruse (EL) 2020/852 artikli 19 lõike 5 kohaselt iga kolme aasta järel läbi vaadata, võttes nõuetekohaselt arvesse liidu õiguses tehtud muudatusi.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1893/2006, millega kehtestatakse majanduse tegevusalade statistiline klassifikaator NACE Revision 2 ning muudetakse nõukogu määrust (EMÜ) nr 3037/90 ja teatavoid EÜ määrusi, mis käsitlevad konkreetseid statistikavaldkondi (ELT L 393, 30.12.2006, lk 1).

- (8) Elektriseadmete tootmisel on oluline roll kliimamuutuste leevendamisel, eelkõige edendades taastuvate energiaallikate kasutuselevõttu liidu elektrivõrkudes ning töötades välja laadimisseadmed heiteta sõidukite jaoks ja arukad energiakasutusvahendid kodumajapidamistele. Et elektrifitseerimise potentsiaali liidus paremini ära kasutada ja elektriseadmete tootmisse investeerimist kiirendada, on vaja ette näha elektriseadmete tootmise tehnilised sõelumiskriteeriumid.
- (9) Vähesese CO₂-heiteta sõidukite, isiklike liikumisvahendite ning raudteeveeremi ja -taristu tootmine sõltub komponentidest, millel on tähtis roll kasvuhoonegaaside heite vähendamisel, või raudtee puhul komponentidest, mis on taksonoomiaga kooskõlas olevate rongide ja raudteetaristu kogu kasutusea vältel tähtsad keskkonnatoime, käitamise ja toimimise seisukohast; selliseid komponente toodavad aga sageli ettevõtjad, kes neid sõidukeid või muid transpordivahendeid ei monteeri. Tagamaks, et nende ettevõtjate ja nende toodetavate komponentide rolli kliimamuutuste leevendamisel nõuetekohaselt arvesse võetaks, tuleks delegeeritud määrusesse (EL) 2021/2139 lisada eraldi majandustegevusena selliste komponentide tootmine, mis on tähtsad, et tagada vähesese CO₂-heiteta sõidukite või muude transpordivahendite hea keskkonnatoime ja seda parandada. Lisada tuleks tehnilised sõelumiskriteeriumid komponentide kohta, mis on keskkonnatoime seisukohast otsustava tähtsusega. Nende hulka kuuluvad sõidukite puhul eelkõige juhtseadised, trafod, elektrimootorid, laadimispordid ja laadijad, alalisvoolumuundurid, pingevaheldid, vahelduvvoolugeneraatorid, juhtplokid, regeneratiivpidurdussüsteemid, takistust vähendavat tehnoloogiat kasutavad pidurid, temperatuurikontrollisüsteemid, ülekanadesüsteemid, vesiniku ladustamise ja tankimise süsteemid, elektroonika, kui see on vajalik jõuseadmete, jõuülekanadesadmete ja energiatõhusust parandavate parimate vedrustussüsteemide tööks, mis tahes abiseadmed, kui need on vajalikud vähesese CO₂-heiteta sõidukite jaoks ja kui need on märkimisväärselt energiatõhusamad kui alternatiivid, vähesese CO₂-heiteta sõidukite aktiivsed aerodünaamikaseadmed, mis vähendavad õhutakistust, ja haagised, mis sisaldavad energiasäästutehnoloogiaid, näiteks näiteks kombineerimist regeneratiivpidurdussüsteemide või täiustatud aerodünaamikaga. Raudtee puhul hõlmab see eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/797⁽⁷⁾ I lisas sätestatud raudteekomponente.
- (10) Rehvid moodustavad sõidukite energiatarbimisest 20 % ja seega on rehvide tootmisel võimalik vähendada kasvuhoonegaaside heitkoguste sihtmäära, mille poole kogu innovatsioonist sõltuv transpordisektor püüdleb. Samuti võivad rehvid aidata edendada ringmajandust. Kuigi rehvide tootmine ei ole hõlmatud selliste komponentide tootmisega, mis on olulised vähesese CO₂ heiteta sõidukite keskkonnasõbralikkuse saavutamiseks ja parandamiseks, tuleb rehvide tootmist täiendavalt hinnata, et kehtestada selle tegevuse jaoks konkreetsete tehnilised sõelumiskriteeriumid, võttes nõuetekohaselt arvesse liidu viimaste õigusaktide ettepanekute õiguslikke nõudeid ja parimaid tavasid, eelkõige seoses mikroplasti, õhusaaste, müra, otsese kasvuhoonegaaside otsese ja olulusringi lõppemisega. Seni on rehvide tootmine jätkuvalt rahastamiskõlblik tegevus vastavalt delegeeritud määruse (EL) 2021/2139 I lisa punktile 3.6, milles käsitletakse muid vähesese CO₂ heiteta tehnoloogiaid. Eelkõige peavad M- ja N-kategooriasse kuuluvate maanteesõidukite rehvid vastavad kõrgeima rehviklassi sõidumüra nõuetele ja kahe kõrgeima klassi veeretakistustegurile (mis mõjutab sõiduki energiatõhusust), nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2020/740⁽⁸⁾ ja mida on võimalik kontrollida Euroopa energiamärgisega toodete andmebaasist EPREL. Lisaks peaksid rehvid vastama Euro 7 ettepanekule rehvide kulumist käsitlevate nõuete kohta.
- (11) Oma 9. detsembri 2020. aasta teatises „Säästva ja aruka liikuvuse strateegia – Euroopa transpordivaldkonna edasise arengu suunad“⁽⁹⁾ märkis komisjon, et kõik transpordiliigid on transpordisüsteemi jaoks hädavajalikud ning et lennundusel on äärmiselt suur roll ühtekuuluvuse, ühenduvuse ja kõigi piirkondade siseturule juurdepääsu edendamisel. Lennundusel on suur potentsiaal vähendada kasvuhoonegaaside ja transpordi CO₂-heidet ning seega võib lennundus aidata oluliselt kaasa kliimamuutuste leevendamisele. Seepärast on vaja ette õhusõidukite tootmise, liisimise, reisijate- ja kaubaveo ning lennutranspordi maapealse teeninduse tehnilised sõelumiskriteeriumid. Heiteta äriplane lennutransport, mida käitatakse otsese CO₂-heiteta või üksnes säästvate lennukikutustega,

(7) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/797 Euroopa Liidu raudteesüsteemi koostalitluse kohta (uuesti sõnastatud) (ELT L 138, 26.5.2016, lk 44).

(8) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. mai 2020. aasta määrus (EL) 2020/740, mis käsitleb rehvide kütusesäästlikkuse ja muude näitajate märgistamist ning millega muudetakse määrust (EL) 2017/1369 ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1222/2009 (ELT L 177, 5.6.2020, lk 1).

(9) Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Säästva ja aruka liikuvuse strateegia – Euroopa transpordivaldkonna edasise arengu suunad“ (COM/2020/789 final).

ei ole veel tehnoloogiliselt võimalik. Kuni selline heiteta äiline lennutransport tehnoloogiliselt võimalikuks saab, tuleks lennutransporti käsitada üleminekutegevusena, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid põhinevad õhusõiduki kere ja mootori kütusesäästu seisukohast parimal võimalikul tehnoloogial ning potentsiaalil vähendada õhusõidukite kasutusaja jooksul märkimisväärselt kasvuhoonegaaside heidet, võttes järk-järgult kasutusele säästvad lennukikütused. Selleks et hõlbustada tõhusamate ja keskkonnasõbralikumate parimate õhusõidukite rahastamist, aga vältida samal ajal sõltuvust CO₂-mahukamatest varadest ja mitte takistada heiteta ärilise lennutranspordi arengut, tuleks tulu suhtes, mis on saadud tehniliste sõelumiskriteeriumide kohase tegevuse tulemusel, kohaldada asendusmäära, milles võetakse arvesse püsivalt kasutusest kõrvaldatud õhusõidukite osakaalu kogu maailmas tarnitud õhusõidukitest. Komisjon võib Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2018/1139 ⁽⁸⁾ loodud Euroopa Liidu Lennundusohutusameti toetusel asendusmäära avaldada, et ergutada ka ettevõtjaid avalikustama. Kooskõlas tegevuse üleminekulise olemusega ja selleks et võtta arvesse õhusõidukite tehnoloogiate turu arengut, tuleks õhusõidukite tootmise tehnilisi sõelumiskriteeriume kohaldada kuni 2032. aastani ning selleks ajaks tuleks need tehnilised sõelumiskriteeriumid läbi vaadata, et tagada nende vastavus määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikele 2, võttes arvesse tehnoloogia arengut. Ka säästvate lennukikütuste kasutamise või segamise tase, mida tehnilised sõelumiskriteeriumid väljendavad, tuleks iga kolme aasta järel läbi vaadata, et võtta arvesse areneva säästva lennukikütuse tehnoloogiaid ning säästvate lennukikütuste praegust ja eeldatavat tulevast kättesaadavust turul. Kliimamuutustega kohanemise valdkonnas saab teatavaid katastroofiohu juhtimisega seotud tegevusi siiski toetada üksnes spetsiaalselt projekteeritud ja varustatud õhusõidukitega. Seepärast oleks selliste õhusõidukite tootmiseks vaja edaspidi ette näha eraldi tehnilised sõelumiskriteeriumid.

- (12) Delegeeritud määruses (EL) 2021/2139 on sätestatud tehnilised sõelumiskriteeriumid peamiste veetranspordiga seotud tegevuste jaoks. Siseveelaevade 2025. aasta järgsed tehnilised sõelumiskriteeriumid võtavad arvesse heitkoguste järkjärgulist vähendamist 2050. aastaks, tuginedes siseveetranspordilaevadel kasutatava energia kasvuhoonegaaside heitemahukuse hindamisele ja lähtudes kogu kütuse olulusringi heitest. Selleks et tagada meritsi toimuva kauba- ja reisijateveo suhtes kohaldatavate tehniliste sõelumiskriteeriumide kasutatavus ja viia need kooskõlla hiljuti vastu võetud rahvusvaheliste ja liidu kontrollväärtustega, tuleks tehnilisi sõelumiskriteeriume ajakohastada. Need kontrollväärtused hõlmavad Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni energiatõhususe indeksi 3. etappi, ⁽⁹⁾ mida kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2025, olemasolevate laevade energiatõhususe indeksi, ⁽¹⁰⁾ mis jõustus 1. jaanuaril 2023, ning pardal kasutatava energia kasvuhoonegaaside heitemahukuse piirmäärasid, mis on kehtestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2023/1805 ⁽¹¹⁾, mida kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2025. Selleks et tagada võrdsed tingimused raudteetranspordiga, tuleks siseveetranspordi taristu tehnilised sõelumiskriteeriumid läbi vaadata ja lisada neisse siseveetranspordi taristu ajakohastamine, sest see taristu on heiteta laevade veeteedel navigeerimiseks ülimalt tähtis. Selleks et tagada võrdsed tingimused raudtee-, maantee- ja veetranspordi taristuga, tuleks vähese CO₂-heittega lennujaamataristu tehnilised sõelumiskriteeriumid läbi vaadata, et lisada neisse ka ühelt transpordiliigilt teisele ümberlaadimine.

⁽⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2018. aasta määrus (EL) 2018/1139, mis käsitleb tsiviillennunduse valdkonna ühisnorme ja millega luuakse Euroopa Liidu Lennundusohutusamet ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 2111/2005, (EÜ) nr 1008/2008, (EL) nr 996/2010, (EL) nr 376/2014 ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 2014/30/EL ning 2014/53/EL ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused (EÜ) nr 552/2004 ja (EÜ) nr 216/2008 ning nõukogu määrus (EMÜ) nr 3922/91 (ELT L 212, 22.8.2018, lk 1).

⁽⁹⁾ Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni energiatõhususe indeks (27.6.2023 versioon): <https://www.imo.org/fr/ourwork/environment/pages/technical-and-operational-measures.aspx>.

⁽¹⁰⁾ Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni energiatõhususe indeks (27.6.2023 versioon): <https://www.imo.org/en/MediaCentre/HotTopics/Pages/EEXI-CII-FAQ.aspx>.

⁽¹¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2023/1805, 13. september 2023, mis käsitleb taastuvkütuste ja vähese süsinikuheitega kütuste kasutamist meretranspordis ning millega muudetakse direktiivi 2009/16/EÜ (ELT L 234, 22.9.2023, lk 48).

- (13) Komisjoni 24. veebruari 2021. aasta teatises, milles on esitatud ELi kliimamuutustega kohanemise strateegia, ⁽¹²⁾ on juhitud tähelepanu sellele, et äärmuslike kliima- ja ilmastikunähtuste sagedus ja raskusaste suureneb, mis omakorda on suurendanud viimase kahe aastakümne jooksul kliimamuutustega seotud katastroofide arvu ja nendest tulenevat kahju.
- (14) Hädaabiteenistused päästavad elusid, kaitsevad vara ja keskkonda, abistavad katastroofidest mõjutatud kogukondi ning aitavad hädaolukorrast taastuda. Kliimamuutustest tingitud looduskatastroofide sagenemine muudab hädaabiteenistused veelgi olulisemaks. Hädaabiteenistustel ei pruugi aga olla piisavalt vahendeid, et tulla muutunud kliimatingimustes toime hädaolukordade ulatuse, laadi ja sagedusega. Seetõttu peavad hädaabiteenistuste tegevuse hulka kuuluma kohanemislahendused, mis võimaldavad neil kohaneda kliimamuutuste mõjuga, ja kui nad on kohanenud, ette näha uued kohanemislahendused, mille abil parandada piirkonna ja ühiskonna üldist vastupanuvõimet. Selleks et teha kiiremini investeeringuid sellistesse hädaabiteenistustesse, mis suurendavad üldist vastupanuvõimet, on vaja ette näha niisuguse majandustegevuse tehnilised sõelumiskriteeriumid.
- (15) Prognooside kohaselt toob globaalne soojenemine Euroopas kaasa suurema sademetehulga ja pikemad kuivaperioodid ⁽¹³⁾. Tugevad sademed põhjustavad kogu liidus korduvaid üleujutusi. Selleks et stimuleerida edasisi investeeringuid üleujutustega kohanemise lahendustesse, on vaja ette näha tehnilised sõelumiskriteeriumid, et vältida üleujutuste ohtu ja kaitsta kogukondi nende tagajärgede eest.
- (16) Kliimamuutuste mõju, sealhulgas suurenenud koguaurumine ja sagedasemad põuad, võib võimendada veenappust, mis võib ohustada veevarustust, mis omakorda võib põhjustada põhjavee- ja pinnaveevarude ülekasutamist ning suurendada konkurentsi nende ressursside pärast. Kooskõlas veega seotud leevendusmeetmete hierarhiaga peaks enne vee magestamise meetmeid kaaluma võimalike veetõhususe meetmete ja seejärel vee taaskasutuse meetmete võtmist. Samal ajal on vaja stimuleerida investeeringuid mere- ja riimvee magestamisse, millega saab vähendada olemasolevate veevarude ülekasutamist ja luua mageveevarude nappuse vastu stabiliseeriva puhvri. Seepärast tuleks ette näha mere- ja riimvee magestamise tehnilised sõelumiskriteeriumid.
- (17) Kliimariskide juhtimist võimaldavad konsultatsioonid ja tarkvara võivad pakkuda kohanemislahendusi, mis toetavad ettevõtjaid praeguste või eeldatavate tulevaste kliimariskide prognoosimisel, juhtimisel ja seiramisel või kliimaprojektsioonide koostamisel. Seepärast on vaja näha selliste tegevuste jaoks ette tehnilised sõelumiskriteeriumid, et teha kindlaks, kas majandustegevust saab pidada kliimamuutustega kohanemisele oluliselt kaasa aitavaks, ja kas see saab pakkuda kohanemislahendusi kooskõlas määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktiga b.
- (18) Delegeeritud määruse (EL) 2021/2139 I ja II lisa C liites (edaspidi „C liide“) on ette nähtud põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ üldised tehnilised sõelumiskriteeriumid, mida kohaldatakse erinevate tegevuste suhtes saastuse vältimiseks ja tõrjeks. Kõnealuselises liites on ette nähtud kemikaalide kasutamise ja esinemise kriteeriumid. Seni on selles ette nähtud erand teatavatel juhtudel, kui on tõendatud, et nende kemikaalide kasutamine on ühiskonna jaoks tähtis. See erand tekitab ettevõtjatele ja finantsturu osalistele õiguskindluse ja kontrollimisega seotud probleeme, mis tulenevad sellest, et mõistel „oluline kasutus“ puudub selge määratlus. Kuni täiendavate suuniste saamiseni selle kohta, kuidas ettevõtjad peaksid hindama, kas nad järgivad komisjoni tulevasi horisontaalseid põhimõtteid kemikaalide olulise kasutuse kohta, ja selle kohta dokumente vormistama, tuleks sellesse liitesse teha sihipäraseid muudatusi ning mõiste „ühiskonna jaoks oluline kasutus“ tuleks asendada kriteeriumidega, mis pakuvad suuremat õiguskindlust ja mille järgimist saab hõlpsamini kontrollida. Kuni täiendavate suuniste saamiseni tuleks mõiste „ühiskonna jaoks oluline kasutus“ asendada nõudega, et turul ei ole muid sobivaid alternatiivseid aineid või tehnoloogiaid ning et neid aineid kasutatakse kontrollitud tingimustes.

⁽¹²⁾ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Kliimamuutuste suhtes vastupanuvõimelise Euroopa kujundamine – ELi uus kliimamuutustega kohanemise strateegia“ (COM(2021) 82 final).

⁽¹³⁾ IPCC, „Extreme Events and Disasters to Advance Climate Change Adaptation“. Valitsustevahelise kliimamuutuste eksperdirühma eriaruanne.

- (19) C liite kasutatavuse edasiseks parandamiseks tuleks teha täiendavaid sihipäraseid muudatusi kõnealuse liite punktis f, et määrata kindlaks väga ohtlike ainete sisalduse minimaalne piirnorm tootes ja võrdluskupäev kõnealus punktis sätestatud nõudele vastavuse hindamiseks. Lisaks tuleks C liite punkt g välja jätta ja asendada uue lõikega, milles määratakse kindlaks minimaalne sisalduse piirnorm ja selles lõikes sätestatud nõude kohaldamisala.
- (20) Kliimamuutused mõjutavad tõenäoliselt kõiki majandussektoreid, mistõttu tuleb kõiki sektoreid kohandada vastavalt praeguse kliima ja eeldatava tulevase kliima kahjulikule mõjule. Seepärast tuleks tehnilised sõelumiskriteeriumid, mis käsitlevad kliimamuutustega kohanemisele oluliselt kaasa aitamist, näha tulevikus ette kõigi sektorite ja majandustegevuste jaoks, mis kuuluvad käesolevas määruses ette nähtud ja kliimamuutuste leevendamisele oluliselt kaasa aitamist käsitlevate tehniliste sõelumiskriteeriumide kohaldamisalasse.
- (21) Selleks et kõrvaldada teatavad tehnilised ja õiguslikud ebakõlad, mis on leitud alates delegeeritud määruse (EL) 2021/2139 kohaldamise algusest, tuleks nimetatud määruses teha sihipäraseid muudatusi.
- (22) Seepärast tuleks delegeeritud määrust (EL) 2021/2139 vastavalt muuta.
- (23) Käesolev määrus on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1119⁽¹⁴⁾ artikli 2 lõikes 1 sätestatud kliimaneutraalsuse eesmärgiga ning sellega tagatakse kliimamuutustega kohanemisel edusammude tegemine vastavalt kõnealuse määruse artiklile 5.
- (24) Et sünkroniseerida käesoleva määruse kohaldamine komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2021/2178⁽¹⁵⁾ kohase aruandlusega, tuleks käesolevat määrust kohaldada alates 1. jaanuarist 2024, välja arvatud C liite punkti g muudatus. Selleks et anda ettevõtjatele piisavalt aega kõnealuse muudatuse järgimiseks, tuleks seda kohaldada alates 1. jaanuarist 2025,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Delegeeritud määruse (EL) 2021/2139 muudatused

Delegeeritud määrust (EL) 2021/2139 muudetakse järgmiselt.

- 1) I lisa muudetakse vastavalt käesoleva määruse I lisale;
- 2) II lisa muudetakse vastavalt käesoleva määruse II lisale.

Artikkel 2

Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2024.

I lisa punkti 28 ja II lisa punkti 26 kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2025.

⁽¹⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1119, millega kehtestatakse kliimaneutraalsuse saavutamise raamistik ning muudetakse määruseid (EÜ) nr 401/2009 ja (EL) 2018/1999 (Euroopa kliimamäärus) (ELT L 243, 9.7.2021, lk 1).

⁽¹⁵⁾ Komisjoni 6. juuli 2021. aasta delegeeritud määrus (EL) 2021/2178, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2020/852, täpsustades selliste ettevõtjate keskkonناسäästliku majandustegevuse kohta avalikustatava teabe sisu ja esitusviisi, kelle suhtes kohaldatakse direktiivi 2013/34/EL artiklit 19a või 29a, ja täpsustades kõnealuse avalikustamiskohustuse täitmise meetodikat (ELT L 443, 10.12.2021, lk 9).

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 27. juuni 2023

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN

—

I LISA

Delegeeritud määruse (EL) 2021/2139 I lisa muudatused

Delegeeritud määruse (EL) 2021/2139 I lisa muudetakse järgmiselt.

1) Jao 3.3 alateemat „Tehnilised sõelumiskriteeriumid“ muudetakse järgmiselt:

a) alateemat „Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse“ muudetakse järgmiselt:

i) punkti l lisatakse järgmine alapunkt v:

„v) (alates 1. jaanuarist 2026) on taastuvatest energiaallikatest¹ saadud kütuseid või kütuseid, mille otsene (väljalasketoru) CO₂-heide võrdub nulliga, kasutatavate laevade saavutatud energiatõhususe indeks (EEDI) samaväärne EEDI võrdlusväärtuse vähendamiseks vähemalt 20 % võrra alla EEDI nõuete, mis kehtisid 1. aprilli 2022. aasta seisuga², ja:

a) neid laevu saab laadida kõikohas;

b) gaaskütusel töötavate laevade puhul kasutatakse metaani hajusheite vähendamiseks tiptasemel meetmeid ja tehnoloogiat.“;

ii) punkti m lisatakse järgmine alapunkt iv:

„iv) (alates 1. jaanuarist 2026) on taastuvatest energiaallikatest³ saadud kütuseid või kütuseid, mille otsene (väljalasketoru) CO₂-heide võrdub nulliga, kasutatavate laevade saavutatud energiatõhususe indeks (EEDI) samaväärne EEDI võrdlusväärtuse vähendamiseks vähemalt 20 % võrra alla EEDI nõuete, mis kehtisid 1. aprilli 2022. aasta seisuga⁴, ja:

a) neid laevu saab laadida kõikohas;

b) gaaskütusel töötavate laevade puhul kasutatakse metaani hajusheite vähendamiseks tiptasemel meetmeid ja tehnoloogiat.“;

b) alateema „Tehnilised sõelumiskriteeriumid“ alateema „Põhimõte „ei kahjusta oluliselt““ punkt 5 asendatakse järgmisega:

„5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Kui see on asjakohane, ei sisalda sõidukid pliidi, elavhõbedat, kuuevalentset kroomi ega kaadmiumi.
---------------------------------	---

¹ Kütused, mis vastavad käesoleva lisa jagudes 3.10 ja 4.13 sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

² EEDI nõuded, mis on kindlaks määratud vähendusprotsendina, mida kohaldatakse EEDI võrdlusväärtuse suhtes, nagu lepiti kokku Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni merekeskkonna kaitse komitee 75. istungjärgul. EEDI vähendusprotsendile lisatakse EEDI tehnilistes sõelumiskriteeriumides kindlaks määratud protsendipunktid.

³ Kütused, mis vastavad käesoleva lisa jagudes 3.10 ja 4.13 sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

⁴ EEDI nõuded, mis on määratletud vähendusprotsendina, mida kohaldatakse EEDI võrdlusväärtuse suhtes, nagu on kokku lepitud Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni merekeskkonna kaitse komitee 75. istungjärgul. EEDI vähendusprotsendile lisatakse EEDI tehnilistes sõelumiskriteeriumides kindlaks määratud protsendipunktid.“;

- 2) Lisatakse järgmised jaod 3.18, 3.19, 3.20 ja 3.21:

„3.18. Autoosade ja liikuvuskomponentide tootmine

Tegevuse kirjeldus

Selliste heiteta isiklike liikumisvahendite liikuvuskomponentide ning autotööstuse ja liikuvussüsteemide, komponentide, eraldi seadmestike, osade ja varuosade tootmine, remont, hooldus, moderniseerimine, kasutusotstarbe muutmine ja uuendamine, mis on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/858¹ artikli 3 punktides 18 kuni 21 ja 23 ning on saanud tüübikinnituse, projekteeritud ja valmistatud kasutamiseks üksnes M1-, M2-, M3-, N1-, N2- ja N3-kategooria sõidukites ja bussides ning mis on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 168/2013² artikli 3 punktides 15 kuni 18 ja 21 ning on saanud tüübikinnituse, projekteeritud ja valmistatud kasutamiseks üksnes L-kategooria sõidukites, mis vastavad käesolevas jaos sätestatud kriteeriumidele, ning on olulised, et tagada sõiduki hea keskkonnatoime ja seda parandada.

Käesoleva kategooria majandustegevus ei kuulu käesoleva lisa jagude 3.3 ja 3.6 alla.

Kui kohaldatakse käesoleva lisa jagusid 3.2 ja 3.4, jäetakse käesoleva kategooria majandustegevus käesolevast jaost välja.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega C22.2, C26.1, C26.2, 26.3, 26.4, C28.14, C28.15, C29.2, C29.3 ja C33.17 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on toetav tegevus vastavalt määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 1 punktile i, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Selle majandustegevuse käigus toodetakse, remonditakse, hooldatakse, moderniseeritakse ja uuendatakse osi, mis on olulised, et tagada sõidukite hea keskkonnatoime ja seda parandada, ning antakse neile uus kasutusotstarve:

- a) reisijateveoks mõeldud linna-, linnalähi- ja maanteetranspordi seadmed, mille puhul sõidukite otsene (väljalasketoru) CO₂-heide võrdub nulliga;
- b) M2- ja M3-kategooria³ sõidukid, mille otsene (väljalasketoru) CO₂-heide võrdub nulliga;
- c) kergsõidukiteks liigitatud M1- ja N1-kategooria⁴ sõidukid, mille CO₂-eriheide, nagu määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/631⁵ artikli 3 lõike 1 punktis h, on null;
- d) L-kategooria⁶ sõidukid, mille väljalasketoru CO₂-heide on 0 g CO₂e/km, arvatuna vastavalt määruses (EL) nr 168/2013 sätestatud heitekatsele;
- e) raskeveokiteks liigitatud N2-, N3- ja N1-kategooria sõidukid, mis ei ole ette nähtud fossiilkütuste veoks ja mille täismass ei ületa 7,5 tonni ning mis on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/1242⁷ artikli 3 punktis 11 määratletud heiteta raskeveokid.

2. Selle majandustegevuse käigus toodetakse, remonditakse, hooldatakse, moderniseeritakse ja uuendatakse isiklike liikumisvahendeid, mis liiguvad edasi kasutaja kehalise tegevuse, heiteta mootori või heiteta mootori ja kehalise tegevuse kombinatsiooni jõul, või antakse neile uus kasutusotstarve.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2)	Kliimamuutustega ko- hanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3)	Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele
4)	Üleminek ringmajan- dusele	Tegevuse käigus hinnatakse selliste tehnikate kättesaadavust, mis toetavad allpool kirjeldatud, ja võimaluse korral võetakse need kasutusele: a) teisese toorme ja korduskasutatavate komponentide korduskasutamine ja kasutamine valmistatavates toodetes; b) disain, mis tagab valmistatavate toodete suure vastupidavuse, ringlussevõetavuse, lihtsa demonteerimise ja kohandatavuse; c) jäätmekäitlus, mille puhul eelistatakse tootmisprotsessis ringlussevõttu kõrvaldamisele; d) teave probleemsete ainete kohta ja nende jälgitavus valmistatud toodete kogu olelusringi jooksul.
5)	Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele Kui see on asjakohane, ei sisalda komponendid ja osad pliidi, elavhõbedat, kuuevalentset kroomi ega kaadmiumi.
6)	Elurikkuse ja ökosüs- teemide kaitse ja taasta- mine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

3.19. Veeremi komponentide tootmine

Tegevuse kirjeldus

Selliste toodete, seadmete, süsteemide ja tarkvara tootmine, paigaldamine, nendega seotud tehniline nõustamine, moderniseerimine, täiendamine, remont, hooldus ja kasutusotstarbe muutmine, mis on seotud direktiivi (EL) 2016/797 II lisa punktis 2.7 kirjeldatud raudteekomponentidega.

Need komponendid ja teenused on olulised käesoleva lisa jaole 3.3 vastava raudteeveremi keskkonnatoime, käitamise ja toimimise seisukohast kogu kasutusaja jooksul.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega C30.2, C27.1 ja C27.9 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Käesoleva kategooria majandustegevus ei kuulu käesoleva lisa jagude 3.3 ja 3.6 alla.

Selle kategooria majandustegevus on toetav tegevus vastavalt määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 1 punktile i, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Selle majandustegevuse käigus toodetakse, paigaldatakse, moderniseeritakse, parandatakse, hooldatakse, täiendatakse selliseid tooteid, seadmeid, süsteeme või tarkvara või antakse neile uus kasutusotstarve, mis on seotud järgmiste direktiivi (EL) 2016/797 II lisa punktis 2.7 kirjeldatud raudteekomponentidega, või osutatakse nendega seotud tehnilise nõustamise teenuseid:

Need komponendid ja teenused on olulised ühe või mitme allpool loetletud tehnoloogia keskkonnatoime, käitamise ja toimimise seisukohast selle tehnoloogia eluaja jooksul:

- a) käesoleva määruse I lisa jaole 3.3 vastavad rongid, reisi- ja kaubavagunid, mille otsene (väljalasketoru) CO₂-heide on null;
- b) käesoleva määruse I lisa jaole 3.3 vastavad rongid, reisi- ja kaubavagunid, mille otsene väljalasketoru CO₂-heide võrdub nulliga, kui neid kasutatakse vajaliku taristuga rööbastel, ning mis töötavad tavapärase mootoriga, kui selline taristu ei ole kättesaadav (bimodaalsed).

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

2)	Kliimamuutustega kohtanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3)	Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4)	Üleminek ringmajandusele	Tegevuse käigus hinnatakse selliste tehnikate kättesaadavust, mis toetavad allpool kirjeldatud, ja võimaluse korral võetakse need kasutusele: <ol style="list-style-type: none"> a) teise toorme ja korduskasutatavate komponentide korduskasutamine ja kasutamine valmistatavates toodetes; b) disain, mis tagab valmistatavate toodete suure vastupidavuse, ringlussevõetavuse, lihtsa demonteerimise ja kohandatavuse; c) jäätmekäitlus, mille puhul eelistatakse tootmisprotsessis ringlussevõttu kõrvaldamisele; d) teave probleemsete ainete kohta ja nende jälgitavus valmistatud toodete kogu olelusringi jooksul.
5)	Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Kui see on asjakohane, ei sisalda sõidukid pliidi, elavhõbedat, kuuevalentset kroomi ega kaadmiumi.
6)	Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

3.20. **Selliste elektri ülekande ja jaotamise kõrge-, kesk- ja madalpingeseadmete tootmine, paigaldamine ja hooldus, mis võimaldavad kliimamuutusi leevendada või annavad nende leevendamisse olulise panuse**

Tegevuse kirjeldus

Selle majandustegevuse käigus arendatakse, toodetakse, paigaldatakse või hooldatakse elektritooteid, seadmeid, süsteeme või tarkvara, mille eesmärk on elektrifitseerimise, energiatõhususe, taastuenergia integreerimise või tõhusa energia muundamise kaudu oluliselt vähendada kõrge-, kesk- ja madalpinge edastus- ja jaotussüsteemide kasvuhoonegaaside heidet.

Majandustegevus hõlmab süsteeme, mille eesmärk on integreerida taastuvad energiaallikad elektrivõrku, luua ühendusi või suurendada võrgu automatiseerimist, paindlikkust ja stabiilsust, hallata tarbimiskaja, arendada vähese CO₂-heitega transporti või soojust või võtta energiatõhususe oluliseks parandamiseks kasutusele arukad arvestitehnoloogiad.

Selle kategooria majandustegevus ei hõlma soojus- ja energiatootmiseseadmeid ega elektriseadmeid.

Kui majandustegevus kuulub käesoleva jao ja käesoleva lisa jao 4.9 alla, kohaldatakse käesoleva lisa jagu 4.9.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega C26.51, C27.1, C27.3, C27.9, C33.13, C33.14 ja C33.2 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on toetav tegevus, millele on osutatud määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 1 punktis i, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Selle majandustegevuse käigus toodetakse, paigaldatakse või hooldatakse üht või mitut alljärgnevast või osutatakse kogu tööea jooksul hooldus-, remondi- ja tehnilise nõustamise teenuseid ühele või mitmele alljärgnevast:

a) elektrisõidukite laadimisjaamad ja transpordi elektrifitseerimist toetav elektritaristu, mis on ette nähtud peamiselt elektrisõidukite laadimiseks.

Käesolevast punktist jäetakse välja kõik jaos 7.4 nimetatud tegevused.

b) komisjoni määruse (EL) nr 548/2014⁸ I lisa sätestatud suurte jõutrafode 2. etapi nõuetele (1. juuli 2021) vastavate vooluahelate ja trafode ülekande- ja jaotusjuhtmed (nii voolu kandvad kui ka voolu mittekanndvad) ning keskmised jõutrafod, mille seadme suurim lubatav kestevpinge on kõige rohkem 36 kV, koos AAO-taseme nõuetega tühijooksukadude kohta, mis on sätestatud standardi EN 50708 seerias, tingimusel et need seadmed ja trafod aitavad suurendada taastuenergia osakaalu süsteemis või parandada energiatõhusust;

c) järgmised madalpinge elektritooted, -seadmed ja -süsteemid, mis parandavad elektrisüsteemi kontrollitavust ning aitavad suurendada taastuenergia osakaalu või parandada energiatõhusust:

i) madalpingelised voolukatkestid, jaotlad, lülituskilbid, jaotuskilbid või juhtimiskeskused, mis on ühendatavad, automatiseeritud või varustatud toiteseadme või energiaarvestiga ning mis vastavad standardile IEC TR 63196 „Low-Voltage Switchgear and Control gear and their assemblies – Energy efficiency“;

-
- ii) standardi EN IEC 63044 seerias osutatud kodu- ja hooneelektroonikasüsteemid (HBES), kus tooteid ja süsteeme on vaja, et energiatarbimist mõõta, kontrollida ja vähendada;
 - iii) tehnoloogiad, mis võimaldavad suurendada madalpingeseadmete energiatõhusust, mida on tunnustatud standardis HD 60364-8-1: „Madalpingelised elektripaigaldised. Osa 8-1: Energiatõhusus“ ja HD 60364-8-82: „Madalpingelised elektripaigaldised. Osa 8-82: Talitluslikud aspektid. Tootevõtjate madalpingelised elektripaigaldised“, sealhulgas energia- ja elektriarvestid, välised tarbijaekraanid, võimsuse kompenseerimine, faasi kompenseerimine ja filtreerimine ning tõhusad elektrimootoriga süsteemid;
 - d) kõrge- ja keskpingejaotla ning juhtimisaparatuur, mis parandavad elektrisüsteemi kontrollitavust, on integreeritud, et suurendada taastuvenergia osakaalu või parandada energiatõhusust.
Punktis d osutatud seadmed vastavad standardile EN 62271-1: „Kõrgepingeline lülitus- ja juhtimisaparatuur. Osa 1: Vahelduvvoolu lülitus- ja juhtimisaparatuuri üldliigitus“ ning EN 62271-200 „High-voltage switchgear and control gear. Part 200: AC metal-enclosed switchgear and control gear for rated voltages above 1 kV and up to and including 52 kV“ või EN 62271-203 „High-voltage switchgear and control gear. Part 203: Gas-insulated metal-enclosed switchgear for rated voltages above 52 kV“;
 - e) tarbimiskaja ja koormuse nihutamise seadmed, süsteemid ja teenused, mis suurendavad elektrisüsteemi paindlikkust ja toetavad võrgu stabiilsust, sealhulgas:
 - i) lahendused teabe edastamiseks kasutajatele kaugteel reguleeritava tarne või tarbimise kohta, sealhulgas kliendiandmete keskused;
 - ii) automaatsed juhtimiskeskused koormuse reguleerimiseks ja nende põhikomponendid (lülitid, kontaktid, releed, kaitselülitid, automaatsed ümberlülitid).
Põhikomponendid on paigaldatud juhtimiskeskuste osana;
 - iii) kui ei ole hõlmatud jaoga 8.2, kõrgtasemel tarkvara ja analüütika elektrivõrkude tõhususe ja automatiseerimise maksimeerimiseks või detsentraliseeritud energiaressursside integreerimiseks elektrivõrgu või tööstuse tasandil, mis hõlmab järgmist:
 - a) kõrgtehnoloogilised juhtimisruumid, alajaamade automatiseerimine, pingereguleerimise suutlikkus;
 - b) talitlustarkvara, mis võimaldab käitajal simuleerida võrkude toimimist, et tagada võrgu stabiilsus, hallata hajaenergiaressursse või parandada võrgu jõudlust.
Tarkvara toetab taastuvenergiale üleminekuks vajalikke dünaamilisi võrguomadusi. See on võimeline töötleva reaalaajalähedasi võrguandmeid, et jälgida, milline on elektrienergia ülekandmine, jaotamine ja tarbimine tegelikult, ning kasutama seda teavet simulatsiooniuringute ja käitamistegevuse parandamiseks, sealhulgas katkestuste ja jäätmete vältimiseks;
 - iv) kui see ei sisaldu jaos 8.2, siis tarkvara, mis toetab uute võrkude või võrgu-uuenduste projekteerimist ja planeerimist.
Tarkvara toetab võrgu dünaamilisi omadusi, mis on vajalikud taastuvenergiale üleminekuks, sealhulgas ebahähtse võimsusega tootmine jaotustasandil („tootvad tarbijad“), elektrivoo suuna muutmine ja võrguga seotud salvestusseadmete kasutamine;
 - v) meteoroloogilised andurid taastuvelektri tootmise prognoosimiseks;
 - vi) eraldiseisvad või sisseehitatud juhtseadmed ja releed, mis võimaldavad elektriallikaid ja koormust tõhusalt kasutada;
 - vii) koormuse vähendamise ja nihutamise seadmed koormuse reguleerimiseks ja ümberlülitusseadmed ühelt allikalt teisele, kusjuures seadmed on kooskõlas standardiga EN IEC 62962:2019 „Particular requirements for load-shedding equipment“;
-

-
- f) kui need ei sisaldu jaos 8.2, siis kommunikatsioonisüsteemid, tarkvara- ja juhtimisseadmed, tooted, süsteemid ja teenused energiatõhususe või taastuenergia integreerimise jaoks:
- i) seadmed, mis võimaldavad just taastuvelektri vahetamist kasutajate vahel;
 - ii) akuvahetustehnoloogia või -teenus, mis toetab transpordi elektrifitseerimist;
 - iii) mikrovõrgu juhtimise süsteemid;
 - iv) energia või võimsuse juhtimise süsteemid, energia- või võimsuse reguleerimise süsteemid ja SCADA-süsteemid võimsuse juhtimiseks;
 - v) ühendatavad või automaatsed kontaktorid, mootorikäivitid ja mootori juhtseadised, mis võimaldavad elektritarbimise kaug- või automatiseeritud juhtimist ja koormuse muutmise optimeerimist;
 - vi) reguleeritava kiirusega ajamid ja muud reguleeritava kiirusega ajamite lahendused, välja arvatud sujuvkäivitid, mis võimaldavad energiatõhusust elektrimootorites, kusjuures seadmed on kooskõlas standarditega EN 61800-9-1 „Adjustable speed electrical power drive systems – Part 9-1: Ecodesign for power drive systems, motor starters, power electronics and their driven applications – General requirements for setting energy efficiency standards for power driven equipment using the extended product approach (EPA) and semi analytic model (SAM)“ ja EN 61800-9-2 „Adjustable speed electrical power drive systems – Part 9-2: Ecodesign for power drive systems, motor starters, power electronics and their driven applications – Energy efficiency indicators for power drive systems and motor starters“;
 - vii) madalpinge-elektromootorid, mille energiatõhususe klass (vastavalt standardile EN 60034-30-1 „Pöörlevad elektrimasinad. Osa 30-1: Võrgutoiteliste vahelduvvoolumootorite tõhususklassid (IE-kood)“ ületab komisjoni määruses (EL) 2019/1781⁹ kindlaks määratud nõudeid, nimelt:
 - a) ühefaasilised mootorid, mille nimivõimsus on 0,12 kW või rohkem ja mille energiatõhususe klass on IE3 või kõrgem;
 - b) suurendatud ohutusega mootorid Ex eb nimivõimsusega 0,12 kW – 1 000 kW, millel on 2, 4, 6 või 8 poolust ja mille energiatõhususe klass on IE3 või kõrgem;
 - c) kolmefaasilised mootorid nimivõimsusega 0,75–1 000 kW, millel on 2, 4, 6 või 8 poolust ja mis ei ole suurendatud ohutusega mootorid Ex eb ning mille i) energiatõhususe klass on IE5 2,4- või 6-pooluseliste 75 kW – 200 kW nimivõimsusega mootorite puhul, ii) IE4 või kõrgem kõigi muude mootorite puhul;
 - d) 3-faasilised mootorid nimivõimsusega 0,12–0,75 kW, millel on 2, 4, 6 või 8 poolust ja mis ei ole suurendatud ohutusega mootorid Ex eb ja mille energiatõhususe klass on IE3 või kõrgem;
 - e) 3-faasilised ainult sagedusmuunduriga mootorid nimivõimsusega 0,75–1 000 kW, millel on 2, 4, 6 või 8 poolust, mis on klassifitseeritud vastavalt standardile EN IEC TS 60034-30-2 ja mille energiatõhususe klass on IE5;
 - viii) kesk- ja kõrgepingemootorid nimivõimsusega üle 1 000 kW ja mille energiatõhususe klass on IE 4 või kõrgem vastavalt standardi IEC 60034-30-3 projektile.
2. Järgmised elemendid ei vasta nõuetele:
- a) taristu, mis on ette nähtud otseühenduse loomiseks või olemasoleva otseühenduse laiendamiseks alajaama või võrguga ja elektrijaamaga, mille olelusringi kasvuhoonegaaside heide on suurem kui 100 g CO₂ e/kWh. Seda erandit kohaldatakse üksnes seadmete suhtes, mida kasutatakse otseselt sellise elektrijaama ühendamiseks või sellise elektrijaamaga ühenduse tugevdamiseks, mille olelusringi kasvuhoonegaaside heide on suurem kui 100 g CO₂e/kWh;
-

b) tooted, seadmed, süsteemid ja tarkvara, mis on paigaldatud fossiilkütuste kaevandamiseks, transportimiseks, jaotamiseks, ladustamiseks, tootmiseks või muundamiseks ette nähtud taristusse.

3. Jaotlad, mille isoleermaterjali või voolukatkestuskeskkonnana kasutatakse või mille käitamiseks on vaja gaase, mille globaalse soojendamise potentsiaal on 10 või enam, ei vasta nõuetele.

Kõigi võimsusvahemike puhul ei vasta SF6-d kasutavad jaotlad nõuetele.

4. Kõik tooted, seadmed ja süsteemid vastavad kohustuslikele energia- ja materjalitõhususe nõuetele, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2009/125/EÜ¹⁰. Tootjad viitavad liidu uusimatele kohaldatavatele tõhususnõuetele.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2)	Kliimamuutustega ko- hanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3)	Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4)	Üleminek ringmajan- dusele	Tegevuse käigus hinnatakse selliste tehnikate kättesaadavust, mis toetavad allpool kirjeldatud, ja võimaluse korral võetakse need kasutusele: a) teisese toorme ja korduskasutatavate komponentide korduskasutamine ja kasutamine valmistatavates toodetes; b) disain, mis tagab valmistatavate toodete suure vastupidavuse, ringlusse- võetavuse, lihtsa demonteerimise ja kohandatavuse; c) jäätmekäitlus, mille puhul eelistatakse tootmisprotsessis ringlussevõttu kõrvaldamisele; d) teave probleemsete ainete kohta ja nende jälgitavus valmistatud toodete kogu olelusringi jooksul.
5)	Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele.
6)	Elurikkuse ja ökosüs- teemide kaitse ja taasta- mine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

3.21. Õhusõidukite tootmine

Tegevuse kirjeldus

Õhusõidukite ja nende osade ning varustuse¹¹ tootmine, remont, hooldus, kapitaalremont, moderniseerimine, projekteerimine, kasutusotstarbe muutmine ja uuendamine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada eelkõige NACE koodidega C30.3 ja C33.16 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Kui selle kategooria majandustegevus ei vasta käesoleva jao punktis a sätestatud olulise panuse kriteeriumile, on see tegevus määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2 osutatud üleminekutegevus, tingimusel et see vastab käesolevas jaos sätestatud muudele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Selle majandustegevuse käigus toodetakse, remonditakse, hooldatakse, moderniseeritakse, projekteeritakse, ajakohastatakse järgmist või tehakse kapitaalremonti või antakse uus kasutusotstarve järgmisele:

- a) õhusõiduk, mille otsene (väljalasketoru) CO₂-heide võrdub nulliga;
- b) kuni 31. detsembrini 2027 õhusõidukid, mis ei ole toodetud era- või äriotstarbeliseks teenustuslikuks lennunduseks ning vastavad allpool esitatud marginaalidele ja mille asendusmäär on piiratud tagamaks, et tarnega ei suurendata lennukite üleilmset arvu:
 - i) mille maksimaalne stardimass on suurem kui 5,7 tonni ja väiksem kui 60 tonni või sellega võrdne ning mille CO₂-heite sertifitseeritud kogus on vähemalt 11 % väiksem Rahvusvahelise Tsiviillennunduse Organisatsiooni (ICAO) standardis sätestatud uue tüübi piirnormist¹²;
 - ii) mille maksimaalne stardimass on suurem kui 60 tonni ja väiksem kui 150 tonni või sellega võrdne ning mille CO₂-heite sertifitseeritud kogus on vähemalt 2 % väiksem ICAO standardi uue tüübi piirnormist;
 - iii) mille maksimaalne stardimass on suurem kui 150 tonni ja CO₂-heite sertifitseeritud kogus on vähemalt 1,5 % väiksem ICAO standardi uue tüübi piirnormist.
Nõuetele vastavate õhusõidukite taksonoomianõuetele vastavuse osakaalu tuleb piirata asendusmääraga. Asendusmäär arvutamisel tuleb võtta aluseks lõplikult kasutusest kõrvaldatud õhusõidukite osakaal üleilmisel tasandil tarnitud õhusõidukitest, mille aluseks on viimase kümne aasta keskmine, mis on arvatatud sõltumatutelt andmeesitajatelt saadud kontrollitud andmete põhjal. Kui puudub tõend CO₂-heite koguse kohta, mis kinnitaks, et see jääb nõutaval määral allapoole ICAO standardi uue tüübi piirnormi, esitab õhusõiduki tootja deklaratsiooni selle kohta, et õhusõiduk vastab nõutavale toimivustasemele ja paranemismäärade tingimusele, et õhusõiduk on sertifitseeritud hiljemalt 11. detsember.2026;
- c) ajavahemikul 1. jaanuarist 2028 kuni 31. detsembrini 2032 käesoleva jao alapunktis b sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele vastav õhusõiduk, mis on sertifitseeritud käitamiseks 100 % ulatuses säästvate lennukikütuste seguga.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega ko- hanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	Tegevuse käigus hinnatakse selliste tehnikate kättesaadavust, mis toetavad allpool kirjeldatud, ja võimaluse korral võetakse need kasutusele: <ol style="list-style-type: none"> a) teisese toorme ja korduskasutatavate komponentide korduskasutamine ja kasutamine valmistatavates toodetes; b) disain, mis tagab valmistatavate toodete suure vastupidavuse, ringlussevõetavuse, lihtsa demonteerimise ja kohandatavuse; c) jäätmekäitlus, mille puhul eelistatakse tootmisprotsessis ringlussevõttu kõrvaldamisele; d) teave probleemsete ainete kohta ja nende jälgitavus valmistatud toodete kogu olelusringi jooksul.

	<p>Kasutusel on meetmed jäätmete käitlemiseks ja ringlussevõtuks olelusringi lõpus, sealhulgas ringlussevõtu teenuse osutajatega kasutusest kõrvaldamiseks sõlmitud lepingute kaudu ning finantsprognosisides või ametlikes projektidokumentides kajastamise kaudu. Nende meetmetega tagatakse komponentide ja materjalide eraldamine ja töötlemine, et maksimeerida ringlussevõttu ja korduskasutamist kooskõlas jäätmehierarhia, ELi jäätmeid käsitlevate eeskirjade põhimõtete ja kohaldatavate määrustega, eelkõige akude ja elektroonika ning neis sisalduvate kriitilise tähtsusega toorainete korduskasutamise ja ringlussevõtu kaudu. Need meetmed hõlmavad ka ohtlike materjalide kontrollimist ja käitlemist.</p>
5) Saastuse vältimine ja tõrje	<p>Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele.</p> <p>Õhusõiduk vastab määruse (EL) 2018/1139 artikli 9 lõikele 2.</p> <p>Käesoleva punkti alapunktides b ja c osutatud õhusõiduk vastab järgmistele standarditele:</p> <p>a) Chicago konventsiooni 16. lisa I köite (müra) 14. peatüki 13. muudatus, mille kohaselt ei tohi maksimaalse mürataseme ning punktides 14.4.1.1, 14.4.1.2 ja 14.4.1.3 täpsustatud maksimaalse lubatud mürataseme vahede summa kõigis kolmes mõõtepunktis olla väiksem kui 22 EPNdB;</p> <p>b) Chicago konventsiooni 16. lisa II köite (mootorite heitkogused) 2. ja 4. peatüki 10. muudatus.</p>
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	<p>Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.</p>

^{*1} Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/858 mootorsõidukite ja mootorsõidukite haagiste ning nende jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi seadmestike tüübikinnituse ja turujärelevalve kohta, ning millega muudetakse määruseid (EÜ) nr 715/2007 ja (EÜ) nr 595/2009 ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2007/46/EÜ (ELT L 151, 14.6.2018, lk 1).

^{*2} Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. jaanuari 2013. aasta määrus (EL) nr 168/2013 kahe-, kolme- ja neljarattaliste sõidukite kinnituse ja turujärelevalve kohta (ELT L 60, 2.3.2013, lk 52).

^{*3} Nagu osutatud määruse (EL) 2018/858 artikli 4 lõike 1 punktis a.

^{*4} Nagu määratletud määruse (EL) 2018/858 artikli 4 lõike 1 punktides a ja b.

^{*5} Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta määrus (EL) 2019/631, millega kehtestatakse uute sõiduautode ja uute väikeste tarbesõidukite CO₂-heite normid ning millega tunnistatakse kehtetuks määrused (EÜ) nr 443/2009 ja (EL) nr 510/2011 (uuesti sõnastatud) (ELT L 111, 25.4.2019, lk 13).

^{*6} Nagu on määratletud määruse (EL) nr 168/2013 artiklis 4.

^{*7} Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1242, millega kehtestatakse uute raskeveokite CO₂-heite normid ning muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 595/2009 ja (EL) 2018/956 ning nõukogu direktiivi 96/53/EÜ (ELT L 198, 25.7.2019, lk 202).

- ^{*8} Komisjoni 21. mai 2014. aasta määrus (EL) nr 548/2014 Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/125/EÜ rakendamise kohta seoses väikeste, keskmiste ja suurte jõutrafodega (ELT L 152, 22.5.2014, lk 1).
- ^{*9} Komisjoni 1. oktoobri 2019. aasta määrus (EL) 2019/1781, millega kehtestatakse elektrimootorite ja sagedusmuundurite ökodisaini nõuded vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2009/125/EÜ, muudetakse määrust (EÜ) nr 641/2009 seoses eraldiseisvate ja toodetesse paigaldatud sukkel-ringluspumpade ökodisaini nõuetega ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni määrus (EÜ) nr 640/2009 (ELT L 272, 25.10.2019, lk 74).
- ^{*10} Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta direktiiv 2009/125/EÜ, mis käsitleb raamistiku kehtestamist energiamõjuga toodete ökodisaini nõuete sätestamiseks (uuesti sõnastatud) (ELT L 285, 31.10.2009, lk 10).
- ^{*11} Tegevus hõlmab osade ja seadmete tootmist ning sellega seotud teenuste osutamist ning hooldus-, remondi- ja kapitaalremonditeenuseid, kui neid saab siduda rahastamiskõlbliku õhusõidukitüübiga ning need parandavad või säilitavad õhusõiduki tõhususe taset.
- ^{*12} Rahvusvahelise Tsiviillennunduse Organisatsiooni (ICAO) keskkonnakaitsestandardi 3. köide (CO₂-heide), mis on esitatud Chicago konventsiooni 16. lisas, esimene väljaanne.“;

- 3) Jao 4.4 alateema „Tehnilised sõelumiskriteeriumid“ alateema „Põhimõte „ei kahjusta oluliselt““ punkt 5 asendatakse järgmisega:

„5) Saastuse vältimine ja tõrje	Kehtestatud on meetmed, et minimeerida kattumisvastaste värvide ja biotsiidide mürgisust, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 528/2012 ^{*1} .
---------------------------------	--

^{*1} Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2012. aasta määrus (EL) nr 528/2012, milles käsitletakse biotsiidide turul kättesaadavaks tegemist ja kasutamist (ELT L 167, 27.6.2012, lk 1).“;

- 4) Jao 4.9 alateema „Tehnilised sõelumiskriteeriumid“ punkti 2 alapunkt c asendatakse järgmisega:

„c) selliste ülekande- ja jaotustrafode paigaldamine, mis vastavad komisjoni määruse (EL) nr 548/2014 I lisas sätestatud 2. etapi (1. juuli 2021) nõuetele ning keskmiste jõutrafode puhul seadme suurima lubatava kestevpingega mitte üle 36 kV standardis EN 50588-1^{*1} sätestatud AA0-taseme nõuetele tühijooksukadude kohta.

^{*1} CEI EN 50588-1 „Keskmised jõutrafod sagedusele 50 Hz seadme suurima lubatava kestevpingega mitte üle 36 kV.“;

- 5) Jao 4.26 alateema „Tehnilised sõelumiskriteeriumid“ alateema „Lisakriteeriumid olulise kahju ärahoidmise kohta“ punkt 3 asendatakse järgmisega:

„3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele. Veekvaliteedi säilitamise ja veestressi vältimisega seotud keskkonnaseisundi halvenemise riskid tehakse kindlaks ja neid käsitletakse kooskõlas veekasutus- ja kaitsekorralduskavaga, mis on välja töötatud koos asjaomaste sidusrühmadega. Heitsoojuse väljutamisega kaasnevate soojusega seotud kõrvalekallete piiramiseks kontrollivad sisemaa tuumaelektrijaamade käitajad, kes kasutavad vett jõest või järvest võttes ühekordset märgjahutust:
---	---

	<p>a) vastuvõtva mageveekogu maksimaalset temperatuuri pärast segamist ja</p> <p>b) maksimaalset temperatuurierinevust väljajuhitava jahutusvee ja vastuvõtva mageveekogu vahel.</p> <p>Temperatuurikontrolli rakendatakse asjakohasel juhul kooskõlas konkreetsete toimingute puhul kehtivate individuaalsete loatingimustega või liidu õigusega kooskõlas olevate läviväärtustega.</p> <p>Tegevus vastab Rahvusvahelise Finantskorporatsiooni (IFC) standarditele.</p> <p>Tuumaenergiaga seotud tegevus toimub kooskõlas nõuetega, mis on sätestatud direktiivis 2000/60/EÜ ja direktiivis 2013/51/Euratom, millega määratakse kindlaks nõuded elanikkonna tervise kaitsmiseks olmevees sisalduvate radioaktiivsete ainete eest.“</p>
--	---

- 6) Jao 4.27 alateema „Tehnilised sõelumiskriteeriumid“ alateema „Lisakriteeriumid olulise kahju ärahoidmise kohta“ punkt 3 asendatakse järgmisega:

<p>„3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse</p>	<p>Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.</p> <p>Veekvaliteedi säilitamise ja veestressi vältimisega seotud keskkonnaseisundi halvenemise riskid tehakse kindlaks ja neid käsitletakse kooskõlas veekasutus- ja kaitsekorralduskavaga, mis on välja töötatud koos asjaomaste sidusrühmadega.</p> <p>Heitsoojuse väljutamisega kaasnevate soojusega seotud kõrvalekallete piiramiseks kontrollivad sisemaa tuumaelektrijaamade käitajad, kes kasutavad vett jõest või järvest võttes ühekordset märgjahutust:</p> <p>a) vastuvõtva mageveekogu maksimaalset temperatuuri pärast segamist ja</p> <p>b) maksimaalset temperatuurierinevust väljajuhitava jahutusvee ja vastuvõtva mageveekogu vahel.</p> <p>Temperatuurikontrolli rakendatakse asjakohasel juhul kooskõlas konkreetsete toimingute puhul kehtivate individuaalsete loatingimustega või liidu õigusega kooskõlas olevate läviväärtustega.</p> <p>Tegevus vastab Rahvusvahelise Finantskorporatsiooni (IFC) standarditele.</p> <p>Tuumaenergiaga seotud tegevus toimub kooskõlas nõuetega, mis on sätestatud direktiivis 2000/60/EÜ ja direktiivis 2013/51/Euratom, millega määratakse kindlaks nõuded elanikkonna tervise kaitsmiseks olmevees sisalduvate radioaktiivsete ainete eest.“</p>
--	--

- 7) Jao 4.28 alateema „Tehnilised sõelumiskriteeriumid“ alateema „Lisakriteeriumid olulise kahju ärahoidmise kohta“ punkt 3 asendatakse järgmisega:

<p>„3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse</p>	<p>Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.</p> <p>Veekvaliteedi säilitamise ja veestressi vältimisega seotud keskkonnaseisundi halvenemise riskid tehakse kindlaks ja neid käsitletakse kooskõlas veekasutus- ja kaitsekorralduskavaga, mis on välja töötatud koos asjaomaste sidusrühmadega.</p> <p>Heitsoojuse väljutamisega kaasnevate soojusega seotud kõrvalekallete piiramiseks kontrollivad sisemaa tuumaelektrijaamade käitajad, kes kasutavad vett jõest või järvest võttes ühekordset märgjahutust:</p> <p>a) vastuvõtva mageveekogu maksimaalset temperatuuri pärast segamist ja</p> <p>b) maksimaalset temperatuurierinevust väljajuhitava jahutusvee ja vastuvõtva mageveekogu vahel.</p> <p>Temperatuurikontrolli rakendatakse asjakohasel juhul kooskõlas konkreetsete toimingute puhul kehtivate individuaalsete loatingimustega või liidu õigusega kooskõlas olevate läviväärtustega.</p> <p>Tegevus vastab Rahvusvahelise Finantskorporatsiooni (IFC) standarditele.</p> <p>Tuumaenergiaga seotud tegevus toimub kooskõlas nõuetega, mis on sätestatud direktiivis 2000/60/EÜ veekogude osas, mida kasutatakse joogivee võtmiseks, ja direktiiviga 2013/51/Euratom, millega määratakse kindlaks nõuded elanikkonna tervise kaitsmiseks olmevees sisalduvate radioaktiivsete ainete eest.“</p>
--	--

- 8) Jao 6.3 alateema „Tehnilised sõelumiskriteeriumid“ alateema „Põhimõte „ei kahjusta oluliselt““ punkt 5 asendatakse järgmisega:

<p>„5) Saastuse vältimine ja tõrje</p>	<p>M-kategooriasse kuuluvate maantee sõidukite rehvid vastavad kõrgeima hõivatud klassi sõidumüra nõuetele ja kahe kõrgeima hõivatud klassi veeretakistustegurile (mis mõjutab sõiduki energiatõhusust), nagu on sätestatud määruses (EL) 2020/740 ja mida on võimalik kontrollida Euroopa energiamärgisega toodete andmebaasist EPREL.</p> <p>Kui see on asjakohane, vastavad sõidukid kõige viimase kohaldatava standardi Euro VI tüübikinnituse nõuetele seoses raskeveokite heitega, nagu sätestatud määruses (EÜ) nr 595/2009.“</p>
--	--

- 9) Jao 6.5 alateema „Tehnilised sõelumiskriteeriumid“ alateema „Põhimõte „ei kahjusta oluliselt““ punkt 5 asendatakse järgmisega:

„5) Saastuse vältimine ja tõrje	<p>Sõidukid vastavad kõige viimase kohaldatava standardi Euro 6 tüübikinnituse nõuetele seoses kergsõidukite heitega¹, nagu sätestatud määruses (EÜ) nr 715/2007.</p> <p>Sõidukid vastavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/33/EÜ² lisa tabelis 2 sätestatud keskkonnasõbralike kergsõidukite tekitatud heite piirmääradele.</p> <p>M- ja N-kategooriasse kuuluvate maanteesõidukite rehvid vastavad kõrgeima hõivatud klassi sõidumüra nõuetele ja kahe kõrgeima hõivatud klassi veeretakistustegurile (mis mõjutab sõiduki energiatõhusust), nagu on sätestatud määruses (EL) 2020/740 ja mida on võimalik kontrollida Euroopa energiamärgisega toodete andmebaasist EPREL.</p> <p>Sõidukid vastavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 540/2014³.</p>
---------------------------------	---

¹ Komisjoni 5. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1832, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2007/46/EÜ, komisjoni määrust (EÜ) nr 692/2008 ja komisjoni määrust (EL) 2017/1151, et parandada kergsõidukite heitkoguste tüübikinnituskatseid ja -menetlusi, sealhulgas kasutusel olevate sõidukite vastavuskatseid ja tegelikus liikluses tekkivate heitkoguste katseid, ning võtta kasutusele kütuse- ja elektrienergiakulu jälgimise seadmed (ELT L 301, 27.11.2018, lk 1).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/33/EÜ keskkonnasõbralike ja energiatõhusate maanteesõidukite edendamise kohta (ELT L 120, 15.5.2009, lk 5).

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 540/2014 mootorsõidukite ja varusummutisüsteemide mürataseme kohta, millega muudetakse direktiivi 2007/46/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks direktiiv 70/157/EMÜ (ELT L 158, 27.5.2014, lk 131).“;

- 10) Jao 6.6 alateema „Tehnilised sõelumiskriteeriumid“ alateema „Põhimõte „ei kahjusta oluliselt““ punkt 5 asendatakse järgmisega:

„5) Saastuse vältimine ja tõrje	<p>M- ja N-kategooriasse kuuluvate maanteesõidukite rehvid vastavad kõrgeima hõivatud klassi sõidumüra nõuetele ja kahe kõrgeima hõivatud klassi veeretakistustegurile (mis mõjutab sõiduki energiatõhusust), nagu on sätestatud määruses (EL) 2020/740 ja mida on võimalik kontrollida Euroopa energiamärgisega toodete andmebaasist EPREL. Sõidukid vastavad kõige viimase kohaldatava standardi Euro VI tüübikinnituse nõuetele seoses raskeveokite heitega¹, nagu sätestatud määruses (EÜ) nr 595/2009.</p> <p>Sõidukid vastavad määrusele (EL) nr 540/2014.</p>
---------------------------------	---

¹ Komisjoni 25. mai 2011. aasta määrus (EL) nr 582/2011, millega rakendatakse ja muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 595/2009 seoses raskeveokite heidetega (Euro VI) ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2007/46/EÜ I ja III lisa (ELT L 167, 25.6.2011, lk 1).“;

- 11) Jagu 6.7 muudetakse järgmiselt:

- a) alateema „Tehnilised sõelumiskriteeriumid“ alateemasse „Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse“ lisatakse punkt c:

„c) alates 1. jaanuarist 2026: kui punkti a ei ole tehniliselt ja majanduslikult võimalik täita, ei ületa laeva pardal kasutatava energia aasta keskmine kasvuhoonegaaside heitemahukus aruandeperioodil¹ järgmisi piirmäärasid:

- a) 76,4 g CO₂e/MJ ajavahemikul 1. jaanuar 2026 – 31. detsember 2029;
- b) 61,1 g CO₂e/MJ ajavahemikul 1. jaanuar 2030 – 31. detsember 2034;
- c) 45,8 g CO₂e/MJ ajavahemikul 1. jaanuar 2035 – 31. detsember 2039;
- d) 30,6 g CO₂e/MJ ajavahemikul 1. jaanuar 2040 – 31. detsember 2044.;
- e) 15,3 g CO₂e/MJ ajavahemikul 1. jaanuar 2045 – 31. detsember 2049;
- f) 0 g CO₂e/MJ alates 1. jaanuarist 2050.“;

b) alateema „Tehnilised sõelumiskriteeriumid“ alateema „Põhimõte „ei kahjusta oluliselt““ punkt 4 asendatakse järgmisega:

„4) Üleminek ringmajandusele	<p>Kasutusel on meetmed jäätmete käitlemiseks ja ringlussevõtuks olulusringi lõpus, sealhulgas ringlussevõtu teenuse osutajatega kasutusest kõrvaldamiseks sõlmitud lepingute kaudu ning finantsproгноosides või ametlikes projektidokumentides kajastamise kaudu. Nende meetmetega tagatakse komponentide ja materjalide eraldamine ja töötlemine, et maksimeerida ringlussevõttu ja korduskasutamist kooskõlas jäätmehierarhia, ELi jäätmeid käsitlevate eeskirjade põhimõtete ja kohaldatavate määrustega, eelkõige akude ja elektroonika ning neis sisalduvate kriitilise tähtsusega toorainete korduskasutamise ja ringlussevõtu kaudu. Need meetmed hõlmavad ka ohtlike materjalide kontrollimist ja käitlemist.</p> <p>Kehtestatud on meetmed, et vältida jäätmete teket kasutusetaapis (hooldus, transporditeenuse osutamisel tekkinud toidujäätmed) ja käidelda allesjäänud jäätmeid vastavalt jäätmehierarhiale.</p>
------------------------------	--

¹ Laeva pardal kasutatava energia kasvuhoonegaaside heitemahukust kontrollib sõltumatu kolmas isik ja see arvutatakse kasvuhoonegaaside heite kogusena energiaühiku kohta vastavalt meetodikale ja vaikeväärtustele, mis on kindlaks määratud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses, milles käsitletakse taastuvkütuste ja vähese CO₂ heitega kütuste kasutamist meretranspordis ning millega muudetakse direktiivi 2009/16/EÜ.“;

12) Jagu 6.8 muudetakse järgmiselt:

a) alateema „Tehnilised sõelumiskriteeriumid“ alateema „Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse“ punkti 1 lisatakse alapunkt c:

„c) alates 1. jaanuarist 2026: kui punkti a ei ole tehniliselt ja majanduslikult võimalik täita, ei ületa laeva pardal või ettevõtte laevastiku poolt kasutatava energia aasta keskmine kasvuhoonegaaside heitemahukus aruandeperioodil¹ järgmisi piirmäärasid:

- a) 76,4 g CO₂e/MJ ajavahemikul 1. jaanuar 2026 – 31. detsember 2029;
- b) 61,1 g CO₂e/MJ ajavahemikul 1. jaanuar 2030 – 31. detsember 2034;
- c) 45,8 g CO₂e/MJ ajavahemikul 1. jaanuar 2035 – 31. detsember 2039;
- d) 30,6 g CO₂e/MJ ajavahemikul 1. jaanuar 2040 – 31. detsember 2044;

e) 15,3 g CO₂e/MJ ajavahemikul 1. jaanuar 2045 – 31. detsember 2049;

f) 0 g CO₂e/MJ alates 1. jaanuarist 2050.“;

b) alateema „Tehnilised sõelumiskriteeriumid“ alateema „Põhimõte „ei kahjusta oluliselt““ punktid 4 ja 5 asendatakse järgmisega:

„4) Üleminek ringmajandusele	Kasutusel on meetmed jäätmete käitlemiseks ja ringlussevõtuks olulusringi lõpus, sealhulgas ringlussevõtu teenuse osutajatega kasutusest kõrvaldamiseks sõlmitud lepingute kaudu ning finantsprognosides või ametlikes projektidokumentides kajastamise kaudu. Nende meetmetega tagatakse komponentide ja materjalide eraldamine ja töötlemine, et maksimeerida ringlussevõttu ja korduskasutamist kooskõlas jäätmehierarhia, ELi jäätmeid käsitlevate eeskirjade põhimõtete ja kohaldatavate määrustega, eelkõige akude ja elektroonika ning neis sisalduvate kriitilise tähtsusega toorainete korduskasutamise ja ringlussevõtu kaudu. Need meetmed hõlmavad ka ohtlike materjalide kontrollimist ja käitlemist.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Laevade mootorid vastavad määruse (EL) 2016/1628 II lisas sätestatud heite piirnormidele (sealhulgas laevad, mis vastavad kõnealustele piirnormidele ilma tüübikinnituse saanud lahendusteta, näiteks järeltöötuse tulemusel).

¹¹ Laeva pardal kasutatava energia kasvuhoonegaaside heitemahukust kontrollib sõltumatu kolmas isik ja see arvutatakse kasvuhoonegaaside heite kogusena energiaühiku kohta vastavalt meetodikale ja vaikeväärtustele, mis on kindlaks määratud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses, milles käsitletakse taastuvkütuste ja vähese CO₂ heitega kütuste kasutamist meretranspordis ning millega muudetakse direktiivi 2009/16/EÜ.“;

13) Jagu 6.9 muudetakse järgmiselt:

a) alateema „Tehnilised sõelumiskriteeriumid“ alateema „Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse“ punkt 1 asendatakse järgmisega:

„1. Moderniseerimisega saavutatakse üks või mitu järgmistest eesmärkidest:

a) vähendatakse sisevetel kasutatavate reisilaevade kütusekulu vähemalt 15 %, väljendatuna energiaühikus kogu reisi kohta (kogu ristlusreis), nagu näitab võrdlusarvutus nende representatiivsete sõidupirkondade kohta (sh representatiivsed koormusprofiilid ja maabumiskohad), kus laeva käitama hakatakse, või nagu näitavad mudelkatsete või simulatsioonide tulemused;

b) vähendatakse laeva kütusekulu (väljendatuna kütuse liitrites tonnkilomeetri kohta) vähemalt 15 %, nagu näitab võrdlusarvutus nende representatiivsete sõidupirkondade kohta (sh representatiivsed koormusprofiilid), kus laeva käitama hakatakse, või nagu näitavad mudelkatsete või simulatsioonide tulemused.“;

b) alateema „Tehnilised sõelumiskriteeriumid“ alateema „Põhimõte „ei kahjusta oluliselt““ punktid 4 ja 5 asendatakse järgmisega:

„4) Üleminek ringmajandusele	Kasutusel on meetmed jäätmete käitlemiseks ja ringlussevõtuks olulusringi lõpus, sealhulgas ringlussevõtu teenuse osutajatega kasutusest kõrvaldamiseks sõlmitud lepingute kaudu ning finantsprognosides või ametlikes projektidokumentides kajastamise kaudu. Nende meetmetega tagatakse komponentide ja materjalide eraldamine ja töötlemine, et maksimeerida ringlussevõttu ja korduskasutamist kooskõlas jäätmehierarhia, ELi jäätmeid käsitlevate eeskirjade põhimõtete ja kohaldatavate määrustega, eelkõige akude ja elektroonika ning neis sisalduvate kriitilise tähtsusega toorainete korduskasutamise ja ringlussevõtu kaudu. Need meetmed hõlmavad ka ohtlike materjalide kontrollimist ja käitlemist
------------------------------	---

5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Laevade mootorid vastavad määruse (EL) 2016/1628 II lisas sätestatud heite piirnormidele (sealhulgas laevad, mis vastavad kõnealustele piirnormidele ilma tüübikinnituse saanud lahendusteta, näiteks järeltötluse tulemusel).“
--------------------------------	--

14) Jagu 6.10 muudetakse järgmiselt:

- a) alateema „Tehnilised sõelumiskriteeriumid“ alateemasse „Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse“ lisatakse punkti 1 järgmised alapunktid e ja f:

„e) alates 1. jaanuarist 2026: kui punkti a ei ole tehniliselt ja majanduslikult võimalik täita, on taastuvatest energiaallikatest¹ saadud kütuseid või kütuseid, mille otsene (väljalasketoru) CO₂-heide võrdub nulliga, kasutatavate laevade saavutatud energiatõhususe indeks (EEDI) samaväärne EEDI võrdlusväärtuse vähendamisega vähemalt 20 % võrra alla EEDI nõuete, mis kehtisid 1. aprilli 2022. aasta seisuga², ja:

a) neid laevu saab laadida kaikoahas;

b) gaaskütusel töötavate laevade puhul kasutatakse metaani hajusheite vähendamiseks tiptasemel meetmeid ja tehnoloogiat;

f) alates 1. jaanuarist 2026: kui punktis a sätestatud kriteeriumi ei ole tehniliselt ja majanduslikult võimalik täita, ei ületa lisaks olemasolevate laevade energiatõhususe indeksi (EEXI) saavutatud väärtusele, mis on samaväärne EEDI võrdlusväärtuse vähendamisega vähemalt 10 % võrra alla EEXI nõuete, mis kehtisid 1. jaanuaril 2023³, laeva pardal kasutatava energia kasvuhoonegaaside heitemahukus aruandeperioodil⁴ järgmisi piirmäärasid:

a) 76,4 g CO₂e/MJ ajavahemikul 1. jaanuar 2026 – 31. detsember 2029;

b) 61,1 g CO₂e/MJ ajavahemikul 1. jaanuar 2030 – 31. detsember 2034;

c) 45,8 g CO₂e/MJ ajavahemikul 1. jaanuar 2035 – 31. detsember 2039;

d) 30,6 g CO₂e/MJ ajavahemikul 1. jaanuar 2040 – 31. detsember 2044;

e) 15,3 g CO₂e/MJ alates 1. jaanuarist 2045.“;

- b) alateema „Tehnilised sõelumiskriteeriumid“ alateema „Põhimõte „ei kahjusta oluliselt““ punktid 4 ja 5 asendatakse järgmisega:

„4) Üleminek ringmajandusele	Kasutusel on meetmed jäätmete käitlemiseks ja ringlussevõtuks olusringi lõpus, sealhulgas ringlussevõtu teenuse osutajatega kasutusest kõrvaldamiseks sõlmitud lepingute kaudu ning finantsproгноosis või ametlikes projektidokumentides kajastamise kaudu. Nende meetmetega tagatakse komponentide ja materjalide eraldamine ja töötlemine, et maksimeerida ringlussevõttu ja korduskasutamist kooskõlas jäätmehierarhia, ELi jäätmeid käsitlevate eeskirjade põhimõtete ja kohaldatavate määrustega, eelkõige akude ja elektroonika ning neis sisalduvate kriitilise tähtsusega toorainete korduskasutamise ja ringlussevõtu kaudu. Need meetmed hõlmavad ka ohtlike materjalide kontrollimist ja käitlemist.
------------------------------	---

	<p>Üle 500-tonnise kogumahutavusega olemasolevate laevade ja neid asendavate uute laevade puhul vastab tegevus Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1257/2013⁵ nõuetele. Lammutamisele kuuluvad laevad võetakse ringlusse kohtades, mis on kantud komisjoni rakendusotsuses 2016/2323⁶ sätestatud laevade ringlussevõtu kohtade Euroopa loetellu.</p> <p>Tegevus on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2019/883⁷, mis käsitleb merekeskkonna kaitset negatiivse mõju eest, mida põhjustab laevade jäätmete merre heitmine.</p> <p>Laeva käitatakse kooskõlas Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni 2. novembri 1973. aasta rahvusvahelise laevade põhjustatava merereostuse vältimise konventsiooni (IMO MARPOLi konventsioon) V lisaga, eelkõige selleks, et vähendada tekitatavate jäätmete kogust ja seaduslikku merreheidet, käideldes jäätmeid kestlikult ja keskkonnahoidlikult.</p>
5) Saastuse vältimine ja tõrje	<p>Seoses vääveloksiidide ja tahkete osakeste heite vähendamisega vastavad laevad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile (EL) 2016/802⁸ ning IMO MARPOLi konventsiooni VI lisa reeglile 14⁹. Väävlisisaldus kütuses ei ületa 0,5 % massist (ülemaailmne väävli piirnorm) ja 0,1 % massist IMO¹⁰ määratud vääveloksiidide heite kontrolli piirkonnas Põhja- ja Läänemerele ning Vahemerele (alates 2025. aastast).</p> <p>Seoses lämmastikoksiidide (NO_x) heitega vastavad laevad IMO MARPOLi konventsiooni VI lisa reeglile 13¹¹. Pärast 2011. aastat ehitatud laevade kohta kehtivad NO_x-heite II taseme nõuded. Üksnes IMO eeskirjade kohaselt kehtestatud NO_x-heite kontrolli piirkondades käitamise korral vastavad pärast 1. jaanuari 2016 ehitatud laevad rangematele mootorinõuetele (III tase), mille abil vähendatakse NO_x-heidet¹².</p> <p>Käimlareovee ja hallvee ärajuhtimine vastab IMO MARPOLi konventsiooni IV lisale.</p> <p>Kehtestatud on meetmed, et viia miinimumini katumisvastaste värvide ja biotsiidide mürgisus, nagu on sätestatud määruses (EL) nr 528/2012.</p>

¹ Kütused, mis vastavad käesoleva lisa jagudes 3.10 ja 4.13 sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

² EEDI nõuded, mis on määratletud vähendusprotsendina, mida kohaldatakse EEDI võrdlusväärtuse suhtes, nagu lepiti kokku Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni merekeskkonna kaitse komitee 75. istungjärgul. EEDI vähendusprotsendile lisatakse EEDI tehnilistes sõelumiskriteeriumides kindlaks määratud protsendipunktid.

³ EEDI nõuded, mis on määratletud vähendusprotsendina, mida kohaldatakse EEDI võrdlusväärtuse suhtes, nagu lepiti kokku Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni merekeskkonna kaitse komitee 76. istungjärgul. EEXI vähendusprotsendile tuleb lisada EEXI taksonoomia tehnilistes sõelumiskriteeriumides kindlaks määratud protsendipunktid. Saavutatud olemasolevate laevade energiatõhususe indeks (EEXI), mis on alates 1. jaanuarist 2023 kohustuslik kõigi kauba-/reisijateveolaevade puhul, et mõõta nende energiatõhusust ja koguda andmeid iga-aastase CO₂-mahukuse näitaja (Carbon Intensity Indicator, CII) ja reitingu (CII rating) esitamiseks. (27.6.2023 versioon: <https://www.imo.org/en/MediaCentre/HotTopics/Pages/EEXI-CII-FAQ.aspx>).

⁴ Laeva pardal kasutatava energia kasvuhoonegaaside heitemahukust kontrollib sõltumatu kolmas isik ja see arvutatakse kasvuhoonegaaside heite kogusena energiaühiku kohta vastavalt meetodikale ja vaikeväärtustele, mis on kindlaks määratud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses, milles käsitletakse taastuvkütuste ja vähese CO₂ heitega kütuste kasutamist meretranspordis ning millega muudetakse direktiivi 2009/16/EÜ.

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. novembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1257/2013 laevade ringlussevõtu kohta ning määruse (EÜ) nr 1013/2006 ja direktiivi 2009/16/EÜ muutmise kohta (ELT L 330, 10.12.2013, lk 1).

- ⁶ Komisjoni 19. detsembri 2016. aasta rakendusotsus (EL) 2016/2323, millega kehtestatakse laevade ringlussevõtu kohtade Euroopa loetelu vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 1257/2013 laevade ringlussevõtu kohta (ELT L 345, 20.12.2016, lk 119).
- ⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/883, milles käsitletakse sadama vastuvõtu-seadmeid laevajätmete üleandmiseks ja muudetakse direktiivi 2010/65/EL ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2000/59/EÜ (ELT L 151, 7.6.2019, lk 116).
- ⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/802, mis käsitleb väävlisalduse vähendamist teatavates vedelkütustes (ELT L 132, 21.5.2016, lk 58).
- ⁹ (27.6.2023 versioon: [http://www.imo.org/en/OurWork/Environment/PollutionPrevention/AirPollution/Pages/Sulphur-oxides-\(SOx\)-%E2%80%93-Regulation-14.aspx](http://www.imo.org/en/OurWork/Environment/PollutionPrevention/AirPollution/Pages/Sulphur-oxides-(SOx)-%E2%80%93-Regulation-14.aspx)).
- ¹⁰ Seoses heitekontrolli piirkonnas kohaldatavate nõuete laiendamisega teistele liidu meredele arutavad Vahemere-äärsed riigid asjakohase heitekontrolli piirkonna loomist Barcelona konventsiooni õigusraamistikus.
- ¹¹ (27.6.2023 versioon: [http://www.imo.org/en/OurWork/Environment/PollutionPrevention/AirPollution/Pages/Nitrogenoxides-\(NOx\)-Regulation-13.aspx](http://www.imo.org/en/OurWork/Environment/PollutionPrevention/AirPollution/Pages/Nitrogenoxides-(NOx)-Regulation-13.aspx)).
- ¹² Liidu meredel kohaldatakse seda nõuet alates 2021. aastast Lääne- ja Põhjamerel.“;

15) Jagu 6.11 muudetakse järgmiselt:

- a) alateema „Tehnilised sõelumiskriteeriumid“ alateemasse „Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse“ lisatakse järgmised alapunktid d ja e:

„d) alates 1. jaanuarist 2026: kui punkti a ei ole tehniliselt ja majanduslikult võimalik täita, on taastuvatest energiaallikatest¹ saadud kütuseid või kütuseid, mille otsene (väljalasketoru) CO₂-heide võrdub nulliga, kasutatavate laevade saavutatud energiatõhususe indeks (EEDI) samaväärne EEDI võrdlusväärtuse vähendamisega vähemalt 20 % võrra alla EEDI nõuete, mis kehtisid 1. aprilli 2022. aasta seisuga², ja:

a) neid laevu saab laadida kõikohas;

b) gaaskütusel töötavate laevade puhul kasutatakse metaani hajusheite vähendamiseks tiptasemel meetmeid ja tehnoloogiat.

e) alates 1. jaanuarist 2026: kui punktis a sätestatud kriteeriumi ei ole tehniliselt ja majanduslikult võimalik täita, ei ületa lisaks olemasolevate laevade energiatõhususe indeksi (EEXI) saavutatud väärtusele, mis on samaväärne EEDI võrdlusväärtuse vähendamisega vähemalt 10 % võrra alla EEXI nõuete, mis kehtisid 1. jaanuaril 2023³, laeva pardal kasutatava energia kasvuhooonegaaside heitemahukus aruandeperioodil⁴ järgmisi piirmäärasid:

a) 76,4 g CO₂e/MJ ajavahemikul 1. jaanuar 2026 – 31. detsember 2029;

b) 61,1 g CO₂e/MJ ajavahemikul 1. jaanuar 2030 – 31. detsember 2034;

c) 45,8 g CO₂e/MJ ajavahemikul 1. jaanuar 2035 – 31. detsember 2039;

d) 30,6 g CO₂e/MJ ajavahemikul 1. jaanuar 2040 – 31. detsember 2044;

e) 15,3 g CO₂e/MJ alates 1. jaanuarist 2045.“;

- b) alateema „Tehnilised sõelumiskriteeriumid“ alateema „Põhimõte „ei kahjusta oluliselt““ punktid 4 ja 5 asendatakse järgmisega:

<p>„4) Üleminek ringmajandusele</p>	<p>Kasutusel on meetmed jäätmete käitlemiseks ja ringlussevõtuks olelusringi lõpus, sealhulgas ringlussevõtu teenuse osutajatega kasutusest kõrvaldamiseks sõlmitud lepingute kaudu ning finantsproгноosides või ametlikes projektidokumentides kajastamise kaudu. Nende meetmetega tagatakse komponentide ja materjalide eraldamine ja töötlemine, et maksimeerida ringlussevõttu ja korduskasutamist kooskõlas jäätnehierarhia, ELi jäätmeid käsitlevate eeskirjade põhimõtete ja kohaldatavate määrustega, eelkõige akude ja elektroonika ning neis sisalduvate kriitilise tähtsusega toorainete korduskasutamise ja ringlussevõtu kaudu. Need meetmed hõlmavad ka ohtlike materjalide kontrollimist ja käitlemist.</p> <p>Kehtestatud on meetmed, et vältida jäätmete teket kasutusel (hooldus, transporditeenuse osutamisel tekkinud toidujäätmed) ja käidelda allesjäänud jäätmeid vastavalt jäätnehierarhiale.</p> <p>Üle 500-tonnise kogumahutavusega olemasolevate laevade ja neid asendavate uute laevade puhul vastab tegevus määruse (EL) nr 1257/2013 nõuetele. Lammutamisele kuuluvad laevad võetakse ringlusse kohtades, mis on kantud komisjoni rakendusotsuses 2016/2323 sätestatud laevade ringlussevõtu kohtade Euroopa loetellu.</p> <p>Tegevus on kooskõlas direktiiviga (EL) 2019/883, mis käsitleb merekeskkonna kaitset negatiivse mõju eest, mida põhjustab laevade jäätmete merre heitmine.</p> <p>Laeva käitatakse kooskõlas Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni 2. novembri 1973. aasta rahvusvahelise laevade põhjustatava merereostuse vältimise konventsiooni (IMO MARPOLi konventsioon) V lisaga, eelkõige selleks, et vähendada tekitatavate jäätmete kogust ja seaduslikku merreheidet, käideldes jäätmeid kestlikult ja keskkonnanahoidlikult.</p>
<p>5) Saastuse vältimine ja tõrje</p>	<p>Seoses vääveloksiidide ja tahkete osakeste heite vähendamisega vastavad laevad direktiivile (EL) 2016/802 ning IMO MARPOLi konventsiooni VI lisa reeglile 14. Väävlisisaldus kütuses ei ületa 0,50 % massist (ülemaailmne väävli piirnorm) ja 0,10 % massist IMO⁵⁵ määratud vääveloksiidide heite kontrolli piirkonnas Põhja- ja Läänemerel ning Vahemerel (alates 2025. aastast).</p> <p>Seoses lämmastikoksiidide (NO_x) heitega vastavad laevad IMO MARPOLi konventsiooni VI lisa reeglile 13. Pärast 2011. aastat ehitatud laevade kohta kehtivad NO_x-heite II taseme nõuded. Üksnes IMO eeskirjade kohaselt kehtestatud NO_x-heite kontrolli piirkondades käitamise korral vastavad pärast 1. jaanuari 2016 ehitatud laevad rangematele mootorinõuetele (III tase), mille abil vähendatakse NO_x-heidet⁶⁶.</p> <p>Käimlareovee ja hallvee ärajuhtimine vastab IMO MARPOLi konventsiooni IV lisale.</p> <p>Kehtestatud on meetmed, et viia miinimumini katumisvastaste värvide ja biotsiidide mürgisus, nagu on sätestatud määruses (EL) nr 528/2012.</p>

- ^{*1} Kütused, mis vastavad käesoleva lisa jagudes 3.10 ja 4.13 sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.
- ^{*2} EEDI nõuded, mis on määratletud vähendusprotsendina, mida kohaldatakse EEDI võrdlusväärtuse suhtes, nagu lepiti kokku Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni merekeskkonna kaitse komitee 75. istungjärgul. EEDI vähendusprotsendile lisatakse EEDI tehnilistes sõelumiskriteeriumides kindlaks määratud protsendipunktid.
- ^{*3} EEDI nõuded, mis on määratletud vähendusprotsendina, mida kohaldatakse EEDI võrdlusväärtuse suhtes, nagu lepiti kokku Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni merekeskkonna kaitse komitee 76. istungjärgul. EEXI vähendusprotsendile tuleb lisada EEXI taksonoomia tehnilistes sõelumiskriteeriumides kindlaks määratud protsendipunktid. Saavutatud olemasolevate laevade energiatõhususe indeks (EEXI), mis on alates 1. jaanuarist 2023 kohustuslik kõigi kauba-/reisijateveolaevade puhul, et mõõta nende energiatõhusust ja koguda andmeid iga-aastase CO₂-mahukuse näitaja (Carbon Intensity Indicator, CII) ja reitingu (CII rating) esitamiseks. (27.6.2023 versioon: <https://www.imo.org/en/MediaCentre/HotTopics/Pages/EEXI-CII-FAQ.aspx>).
- ^{*4} Laeva pardal kasutatava energia kasvuhoonegaaside heitemahukust kontrollib sõltumatu kolmas isik ja see arvutatakse kasvuhoonegaaside heite kogusena energiaühiku kohta vastavalt meetodikale ja vaikeväärtustele, mis on kindlaks määratud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses, milles käsitletakse taastuvkütuste ja vähese CO₂ heitega kütuste kasutamist meretranspordis ning millega muudetakse direktiivi 2009/16/EÜ.
- ^{*5} Seoses heitekontrolli piirkonnas kohaldatavate nõuete laiendamisega teistele liidu meredele arutavad Vahemere-äärsed riigid asjakohase heitekontrolli piirkonna loomist Barcelona konventsiooni õigusraamistikus.
- ^{*6} Liidu meredel kohaldatakse seda nõuet alates 2021. aastast Läänemeres ja Põhjamerel.;

16) Jagu 6.12 muudetakse järgmiselt:

- a) alateema „Tehnilised sõelumiskriteeriumid“ alateema „Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse“ punkt 1 asendatakse järgmisega:

„1. Tegevus vastab ühele või mitmele järgmisele kriteeriumile:

- a) moderniseerimisega vähendatakse laeva kütusekulu vähemalt 15 %, väljendatuna kütuse grammides kandevõimetonn-meremiili kohta kaubalaevade puhul või brutotonnaaz-meremiili kohta reisilaevade puhul, nagu näitavad arvutuslik hüdrodünaamika (CFD), paagikatsed või samalaadsed tehnilised arvutused;
- b) võimaldab laeval saavutada olemasolevate laevade energiatõhususe indeksi (EEXI) väärtuse, mis on vähemalt 10 % väiksem kui 1. jaanuaril 2023 kehtinud EEXI nõuded, ning kui laevad on võimelised töötama taastuvatest energiaallikatest saadud kütustel või kütustel, mille otsene (väljalasketoru) CO₂-heide võrdub nulliga¹, ning neid saab ka kohas laadida ja nad on varustatud pistikühendusega.“;

- b) alateema „Tehnilised sõelumiskriteeriumid“ alateema „Põhimõte „ei kahjusta oluliselt““ punktid 4 ja 5 asendatakse järgmisega:

„4) Üleminek ringmajandusele	Kasutusel on meetmed jäätmete käitlemiseks ja ringlussevõtuks olusringi lõpus, sealhulgas ringlussevõtu teenuse osutajatega kasutusest kõrvaldamiseks sõlmitud lepingute kaudu ning finantsprognosides või ametlikes projektidokumentides kajastamise kaudu. Nende meetmetega tagatakse komponentide ja materjalide eraldamine ja töötlemine, et maksimeerida ringlussevõttu ja korduskasutamist kooskõlas jäätmehierarhia, ELi jäätmeid käsitlevate eeskirjade põhimõtete ja kohaldatavate määrustega, eelkõige akude ja elektroonika ning neis sisalduvate kriitilise tähtsusega toorainete korduskasutamise ja ringlussevõtu kaudu. Need meetmed hõlmavad ka ohtlike materjalide kontrollimist ja käitlemist.
------------------------------	--

	<p>Üle 500-tonnise kogumahutavusega olemasolevate laevade ja neid asendavate uute laevade puhul vastab tegevus määruse (EL) nr 1257/2013 nõuetele. Lammutamisele kuuluvad laevad võetakse ringlusse kohtades, mis on kantud komisjoni rakendusotsuses 2016/2323 sätestatud laevade ringlussevõtu kohtade Euroopa loetellu.</p> <p>Tegevus on kooskõlas direktiiviga (EL) 2019/883, mis käsitleb merekeskkonna kaitsset negatiivse mõju eest, mida põhjustab laevade jäätmete merre heitmine.</p> <p>Laeva käitatakse kooskõlas Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni 2. novembri 1973. aasta rahvusvahelise laevade põhjustatava merereostuse vältimise konventsiooni (IMO MARPOLi konventsioon) V lisaga, eelkõige selleks, et vähendada tekitatavate jäätmete kogust ja seaduslikku merreheidet, käideldes jäätmeid kestlikult ja keskkonnahoidlikult.</p>
5) Saastuse vältimine ja tõrje	<p>Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele.</p> <p>Seoses vääveloksiidide ja tahkete osakeste heite vähendamise vastavad laevad direktiivile (EL) 2016/802 ning IMO MARPOLi konventsiooni VI lisa reeglile 14. Väävlisisaldus kütuses ei ületa 0,50 % massist (ülemaailmne väävli piirnorm) ja 0,10 % massist IMO¹² määratud vääveloksiidide heite kontrolli piirkonnas Põhja- ja Läänemerel ning Vahemerel (alates 2025. aastast).</p> <p>Seoses lämmastikoksiidide (NO_x) heitega vastavad laevad IMO MARPOLi konventsiooni VI lisa reeglile 13. Pärast 2011. aastat ehitatud laevade kohta kehtivad NO_x-heite II taseme nõuded. Üksnes IMO eeskirjade kohaselt kehtestatud NO_x-heite kontrolli piirkondades käitamise korral vastavad pärast 1. jaanuari 2016 ehitatud laevad rangematele mootorinõuetele (III tase), mille abil vähendatakse NO_x-heidet¹³.</p> <p>Käimlareovee ja hallvee ärajuhtimine vastab IMO MARPOLi konventsiooni IV lisale.</p> <p>Kehtestatud on meetmed, et viia miinimumini kattumisvastaste värvide ja biotsiidide mürgisus, nagu on sätestatud määruses (EL) nr 528/2012.</p>

¹¹ Kütused, mis vastavad käesoleva lisa jagudes 3.10 ja 4.13 sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

¹² Seoses heitekontrolli piirkonnas kohaldatavate nõuete laiendamise teistele liidu meredele arutavad Vahemere-äärsed riigid asjakohase heitekontrolli piirkonna loomist Barcelona konventsiooni õigusraamistikus.

¹³ Liidu meredel kohaldatakse seda nõuet alates 2021. aastast Läänemerel ja Põhjamerel.;

17) Jao 6.13 alateema „Tegevuse kirjeldus“ teine lõik asendatakse järgmisega:

„Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega F42.11, F42.12, F42.13, F43.21, M71.12 ja M71.20 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.“

18) Jagu 6.14 muudetakse järgmiselt:

a) alateema „Tegevuse kirjeldus“ teine lõik asendatakse järgmisega:

„Toodete, seadmete, süsteemide ja tarkvara tootmine, paigaldamine, nendega seotud tehniline nõustamine, moderniseerimine, uuendamine, remont, hooldus, kasutusotstarbe muutmine, mis on seotud ühega järgmistest elementidest:

a) monteeritud raudteematerjal;

b) direktiivi (EL) 2016/797 II lisa punktides 2.2–2.6 täpsustatud raudteekomponendid.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega C25.99, C27.9, C30.20, F42.12, F42.13, M71.12, M71.20, F43.21 ja H52.21 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.“;

b) alateema „Tehnilised sõelumiskriteeriumid“ alateema „Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse“ punkti 1 lisatakse alapunkt d:

„d) digitaalsed vahendid võimaldavad suurendada tõhusust, võimsust või energiasäästu.“;

c) alateema „Tehnilised sõelumiskriteeriumid“ alateema „Põhimõte „ei kahjusta oluliselt““ punktid 4, 5 ja 6 asendatakse järgmisega:

<p>„4) Üleminek ringmajandusele</p>	<p>Käitajad piiravad ehitus- ja lammutusprotsessides jäätmeteket ning võtavad arvesse parimat võimalikku tehnikat. Vähemalt 70 % tavajäätmeteks liigitatud ehitus- ja lammutusjäätmetest (kaalu alusel) (v.a otsusega 2000/532/EÜ kehtestatud Euroopa jäätmenimistu kategoorias 17 05 04 määratletud looduslik materjal), mis on tekkinud ehitusplatsil, valmistatakse ette korduskasutamiseks, ringlussevõtuks ja muuks materjali taaskasutamiseks, sealhulgas jäätmete kasutamiseks tagasitäitena muude ainete asemel, tuginedes jäätmehierarhiale ning ELi ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise protokollile¹. Käitajad kasutavad valikulist lammutamist, et võimaldada ohtlike ainete kõrvaldamist ja ohutut käitlemist ning hõlbustada korduskasutamist ja kvaliteetset ringlussevõttu.</p> <p>Komponentide tootmise puhul hinnatakse tegevuse käigus selliste tehnikate kättesaadavust, mis toetavad allpool kirjeldatud, ja võimaluse korral võetakse need kasutusele:</p> <p>a) teise toorme ja korduskasutatavate komponentide korduskasutamine ja kasutamine valmistatavates toodetes;</p> <p>b) disain, mis tagab valmistatavate toodete suure vastupidavuse, ringlussevõetavuse, lihtsa demonteerimise ja kohandatavuse;</p> <p>c) jäätmekäitlus, mille puhul eelistatakse tootmisprotsessis ringlussevõttu kõrvaldamisele;</p> <p>d) teave probleemsete ainete kohta ja nende jälgitavus valmistatud toodete kogu olelusringi jooksul.</p>
<p>5) Saastuse vältimine ja tõrje</p>	<p>Kui see on vajalik mõjutatava piirkonna tundlikkuse tõttu, eelkõige mõjutatava elanikkonna suuruse seisukohast, leevendatakse taristu kasutamisest tulenevat müra ja vibratsiooni lahtiste kraavide, tõkkeseinte või muude meetmetega ning need vastavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2002/49/EÜ².</p>

	Võetakse meetmeid müra, tolmu ja saasteainete heite vähendamiseks ehitus- või hooldustööde ajal. Komponentide tootmise puhul vastab tegevus käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele. Lisaks tuleb tagada järgmine: a) liidus seoses Natura 2000 aladega: tegevus ei avalda Natura 2000 aladele olulist mõju, pidades silmas nende kaitse-eesmärke nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ ³ artikli 6 lõike 3 kohaselt tehtud asjakohase hindamise alusel; b) liidus mis tahes alal: tegevus ei kahjusta direktiiviga 92/43/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2009/147/EÜ ⁴ kaitstud liikide populatsioonide soodsa kaitsestaatuse taastamist või säilitamist. Tegevus ei kahjusta ka asjaomaste ja direktiiviga 92/43/EMÜ kaitstud elupaigatüüpide soodsa kaitsestaatuse taastamist või säilitamist; c) väljaspool liitu toimub tegevus kooskõlas elupaikade ja liikide kaitsega seotud kohaldatava õigusega.

¹ ELi ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise protokoll, september 2016: <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/20509/>.

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. juuni 2002. aasta direktiiv 2002/49/EÜ, mis on seotud keskkonnamüra hindamise ja kontrollimisega – komisjoni poolt lepituskomisjonis heaks kiidetud deklaratsioon direktiivi kohta, mis on seotud keskkonnamüra hindamise ja kontrollimisega (EÜT L 189, 18.7.2002, lk 12).

³ Nõukogu 21. mai 1992. aasta direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.7.1992, lk 7).

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2009. aasta direktiiv 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (ELT L 20, 26.1.2010, lk 7).“;

19) Jao 6.15 alateema „Tegevuse kirjeldus“ teine lõik asendatakse järgmisega:

„Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega F42.11, F42.13, M71.12 ja M71.20 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.“

20) Jagu 6.16 muudetakse järgmiselt:

a) alateema „Tegevuse kirjeldus“ asendatakse järgmisega:

„Tegevuse kirjeldus

Sellise taristu (sealhulgas ümberlaadimiseks mõeldud taristu ning samuti ühelt transpordiliigilt teisele ülemineku ja teenuste rajatiste ning ohutus- ja liikluskorraldussüsteemide) ehitamine, ajakohastamine, käitamine ja hooldamine, mis on vajalik sadamatoimingute tegemiseks või selliste laevade käitamiseks, mille väljalasketoru CO₂-heide võrdub nulliga.

Selle kategooria majandustegevus ei hõlma veeteede süvendamist.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega F42.91, M71.12 ja M71.20 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile. Selle kategooria majandustegevus on toetav tegevus, millele on osutatud määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 1 punktis i, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.;

- b) alateema „Tehnilised sõelumiskriteeriumid“ alateema „Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse“ punkti 1 lisatakse alapunkt e:

„e) olemasoleva taristu ajakohastamine, mis on vajalik selleks, et võimaldada ühelt transpordiliigilt teisele üleminekut ja sobivust kasutada laevadel, mille otsene (väljalasketoru) CO₂-heide on null ning mille suhtes on kohaldatud kliimakindluse tagamise kontrollitud hindamist vastavalt komisjoni teatisele „Taristu kliimakindluse tagamise tehnilised suunised aastateks 2021–2027“ (2021/C 373/01).“;

- c) alateema „Tehnilised sõelumiskriteeriumid“ alateema „Põhimõte „ei kahjusta oluliselt““ punktid 3, 4, 5 ja 6 asendatakse järgmisega:

<p>„3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse</p>	<p>Tegevus vastab kõigile direktiivi 2000/60/EÜ artiklis 4 sätestatud nõuetele.</p> <p>Kooskõlas direktiivi 2000/60/EÜ artikliga 4 ja eelkõige selle artikli lõikega 7 tuleb teha projekti mõju hindamine, et hinnata selle kogu võimalikku mõju sama valgala veekogude seisundile ning veest otseselt sõltuvatele kaitsealustele elupaikadele ja liikidele, võttes eelkõige arvesse rändekoridore, vabalt voolavaid jõgesid või ökosüsteeme, mille seisund on võimalikult lähedal häirimata olekule.</p> <p>Hindamine põhineb hiljutistel, põhjalikel ja täpsetel andmetel, sealhulgas seireandmetel bioloogiliste kvaliteedielementide kohta, mis on hüdromorfoloogiliste muutuste suhtes eriti tundlikud, ning veekogu seisundi eeldatava muutumise kohta uute tegevuste tagajärjel. Hinnatakse eelkõige uue projekti kumulatiivset mõju valgala muule olemasolevale või kavandatavale taristule.</p> <p>Selle mõjuhindamise põhjal on kindlaks tehtud, et projekt on konstruktsiooni, asukoha ja leevendusmeetmete seisukohast kavandatud nii, et see vastab ühele järgmistest tingimustest:</p> <p>a) projekt ei halvenda sellega seotud konkreetse veekogu seisundit ega ohusta selle hea seisundi või potentsiaali saavutamist;</p> <p>b) kui projekt võib halvendada sellega seotud konkreetse veekogu seisundit või ohustada selle hea seisundi või potentsiaali saavutamist, ei ole see halvenemine märkimisväärne ja see on põhjendatud üksikasjaliku kulude-tulude analüüsiga, mis näitab mõlema järgmise tingimuse täidetust:</p> <p>i) ülekaalukad avaliku huviga seotud põhjused või asjaolu, et kavandatud navigatsioonitaristu projektist eeldatavalt kliimamuutuste leevendamise/nendega kohanemise seisukohast saadav kasu kaalub üles vee seisundi halvenemisest tuleneva kulu keskkonnale ja ühiskonnale;</p>
--	--

	<p>ii) asjaolu, et tehnilise teostatavuse või ebaproportsionaalsete kulude tõttu ei ole võimalik ülekaalukat avalikku huvi arvestada või tegevusega taotletavaid hüvesid saavutada alternatiivsete vahenditega, mis tooksid kaasa paremad keskkonnavalused tulemused (nagu looduspõhised lahendused, alternatiivne asukoht, olemasolevate taristute taastamine/renoveerimine või selliste tehnoloogiate kasutamine, mis ei tõkesta jõevoolu).</p> <p>Rakendatakse kõiki tehniliselt teostatavaid ja ökoloogiliselt asjakohaseid leevendusmeetmeid, et vähendada kahjulikku mõju veele ning veest otseselt sõltuvatele kaitsealustele elupaikadele ja liikidele.</p> <p>Vajaduse korral ja sõltuvalt mõjutatud veekogudes looduslikult esinevatest ökosüsteemidest hõlmavad leevendusmeetmed järgmist:</p> <p>a) meetmed, millega tagatakse tingimused, mis on võimalikult lähedal häirimatule püsimisele (sealhulgas meetmed piki- ja põikisuunalise pidevuse, minimaalse ökoloogilise vooluhulga ja settevoolu tagamiseks);</p> <p>b) meetmed veeliikide morfoloogiliste tingimuste ja elupaikade kaitsmiseks või parandamiseks;</p> <p>c) meetmed eutrofeerumise kahjuliku mõju vähendamiseks.</p> <p>Nende meetmete tõhusust jälgitakse seoses volituse või loaga, milles on kehtestatud tingimused, mille eesmärk on saavutada mõjutatud veekogu hea seisund või potentsiaal.</p> <p>Projekt ei ohusta püsivalt hea seisundi/potentsiaali saavutamist ühegi samas valgalapiirkonnas asuva veekogu puhul.</p> <p>Lisaks leevendusmeetmetele ja kui see on asjakohane, rakendatakse kompensatsioonimeetmeid tagamaks, et projekt ei halvenda üldiselt sama valgalapiirkonna veekogude seisundit. Selleks taastatakse samas valgalapiirkonnas (piki- või põikisuunaline) pidevus ulatuses, mis kompenseerib pidevuse katkemise, mille kavandatud navigatsioonitaristu projekt võib põhjustada. Kompensatsioonimeetmete võtmisega alustatakse enne projekti elluviimist.</p>
4) Üleminek ringmajandusele	<p>Käitajad piiravad ehitus- ja lammutusprotsessides jäätmeteket ning võtavad arvesse parimat võimalikku tehnikat. Vähemalt 70 % tavajäätmeteks liigitatud ehitus- ja lammutusjäätmetest (kaalu alusel) (v.a otsusega 2000/532/EÜ kehtestatud Euroopa jäätmenimistu kategoorias 17 05 04 määratletud looduslik materjal), mis on tekkinud ehitusplatsil, valmistatakse ette korduskasutamiseks, ringlussevõtuks ja muuks materjali taaskasutamiseks, sealhulgas jäätmete kasutamiseks tagasitaitena muude ainete asemel, tuginedes jäätmehierarhiale ning ELi ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise protokollile. Käitajad kasutavad valikulist lammutamist, et võimaldada ohtlike ainete kõrvaldamist ja ohutut käitlemist ning hõlbustada korduskasutamist ja kvaliteetset ringlussevõttu.</p> <p>Tegevuse käigus hinnatakse selliste tehnikate kättesaadavust, mis toetavad allpool kirjeldatud, ja võimaluse korral võetakse need kasutusele:</p> <p>a) teisese toorme ja korduskasutatavate komponentide korduskasutamine ja kasutamine valmistatavates toodetes;</p>

	<p>b) disain, mis tagab valmistatavate toodete suure vastupidavuse, ringlussevõetavuse, lihtsa demonteerimise ja kohandatavuse;</p> <p>c) jäätmekäitlus, mille puhul eelistatakse tootmisprotsessis ringlussevõttu kõrvaldamisele;</p> <p>d) teave probleemsete ainete kohta ja nende jälgitavus valmistatud toodete kogu oleusringi jooksul.</p>
5) Saastuse vältimine ja tõrje	<p>Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele.</p> <p>Võetakse meetmeid müra, vibratsiooni, tolmu ja saasteainete heite vähendamiseks ehitus- või hooldustööde ajal.</p>
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	<p>Lõpule on viidud keskkonnamõju hindamine või sõelumismenetlus¹ kooskõlas direktiiviga 2011/92/EL². Kui keskkonnamõju hindamine on ellu viidud, rakendatakse keskkonna kaitsmiseks vajalikke leevendus- ja kompensatsioonimeetmeid.</p> <p>Tegevusel ei ole olulist mõju kaitsealadele (UNESCO maailmapärandi objektid, võtmetähtsusega elurikkad alad ja muud kaitsealad peale Natura 2000 alade) ega kaitsealustele liikidele, tuginedes selle mõju hindamisele, milles võetakse arvesse parimaid olemasolevaid teadmisi³.</p> <p>Lisaks tuleb tagada järgmine:</p> <p>a) liidus seoses Natura 2000 aladega: tegevus ei avalda Natura 2000 aladele olulist mõju, pidades silmas nende kaitse-eesmärke direktiivi 92/43/EMÜ artikli 6 lõike 3 kohaselt tehtud asjakohase hindamise alusel;</p> <p>b) liidus mis tahes alal: tegevus ei kahjusta direktiiviga 92/43/EMÜ ja direktiiviga 2009/147/EÜ kaitstud liikide populatsioonide soodsa kaitsestaatuse taastamist või säilitamist. Tegevus ei kahjusta ka asjaomaste ja direktiiviga 92/43/EMÜ kaitstud elupaigatüüpide soodsa kaitsestaatuse taastamist või säilitamist;</p> <p>c) invasiivsete võõrliikide sissetoomist ennetatakse või nende levimist ohjatakse liidus kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1143/2014⁴;</p> <p>d) väljaspool liitu toimub tegevus kooskõlas elupaikade ja liikide kaitsega ning invasiivsete võõrliikide ohjamisega seotud kohaldatava õigusega.</p>

¹ Menetlus, mille abil pädev asutus otsustab, kas direktiivi 2011/92/EL II lisas loetletud projektide suhtes tuleks kohaldada keskkonnamõju hindamist (nagu osutatud kõnealuse direktiivi artikli 4 lõikes 2).

² Kolmandates riikides toimuva tegevuse puhul kooskõlas samaväärsete kohaldatavate siseriiklike õigusnormidega või rahvusvaheliste standarditega, millega nõutakse keskkonnamõju hindamise või sõelumismenetluse lõpuleviimist, näiteks kooskõlas IFC 1. tulemusstandardiga keskkonna- ja sotsiaalsete riskide hindamise ja juhtimise kohta („Assessment and Management of Environmental and Social Risks“).

- ³ Kolmandates riikides toimuva tegevuse puhul kooskõlas samaväärsete kohaldatavate siseriiklike õigusnormide või rahvusvaheliste standarditega, mille eesmärk on looduslike elupaikade ja eluslooduse kaitse ning milles nõutakse 1) sõelumismenetluse elluviimist, et teha kindlaks, kas konkreetse tegevuse puhul on vajalik kaitsealustele elupaikadele ja liikidele avalduva võimaliku mõju asjakohane hindamine; 2) sellise asjakohase hindamise elluviimist, kui sõelumismenetluses on selle vajalikkus kindlaks tehtud, näiteks kooskõlas IFC 6. tulemusstandardiga elurikkuse kaitse ja elusloodusvarade säästva majandamise kohta („Biodiversity Conservation and Sustainable Management of Living Natural Resources“).
- ⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2014. aasta määrus (EL) nr 1143/2014 looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide sissetoomise ja levimise ennetamise ja ohjamise kohta (ELT L 317, 4.11.2014, lk 35).“;

21) Jagu 6.17 muudetakse järgmiselt:

a) alateema „Tegevuse kirjeldus“ esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Tegevuse kirjeldus

Sellise taristu ehitamine, ajakohastamine, hooldamine ja käitamine, mis on vajalik selliseks õhusõidukite käitamiseks või lennujaama selliste toimingute tegemiseks, mille väljalasketoru CO₂-heide võrdub nulliga, samuti seisvatele õhusõidukitele kohtkindla maapealse elektritoite ja eelkonditsioneeritud õhu tagamiseks ning raudtee- ja veetranspordile ümberlaadimiseks.“;

b) alateema „Tehnilised sõelumiskriteeriumid“ alateemasse „Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse“ lisatakse alapunkt d:

„d) taristu ja rajatised on ette nähtud kauba ümberlaadimiseks raudtee- ja veetranspordiga: terminalitaristu ja pealisehitised kaupade peale-, maha- ja ümberlaadimiseks.“

22) Lisatakse jaod 6.18, 6.19 ja 6.20:

„6.18. **Õhusõidukite rentimine**

Tegevuse kirjeldus

Õhusõidukite, nende osade ja varustuse rentimine ja liisimine¹.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada eelkõige NACE koodiga N77.35 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Kui selle kategooria majandustegevus ei vasta käesoleva jao punktis a sätestatud olulise panuse kriteeriumile, on see tegevus määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2 osutatud üleminekutegevus, tingimusel et see vastab käesolevas jaos sätestatud muudele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Tegevus seisneb järgmise rentimises või liisimises:

- a) õhusõiduk, mille otsene (väljalasketoru) CO₂-heide võrdub nulliga;
 - b) õhusõiduk, mis on tarnitud enne 11. detsember.2023 ja vastab jao 3.21 alateema „Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse“ punktis b või c osutatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele;
 - c) õhusõiduk, mis on tarnitud pärast 11. detsember.2023 ja vastab jao 3.21 alateema „Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse“ punktis b või c osutatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele koos kohustusega, et üks õhusõidukipargis nõuetele mittevastav õhusõiduk:
 - i) kõrvaldatakse lõplikult kasutuselt kuue kuu jooksul pärast nõuetele vastava õhusõiduki tarnimist ning sel juhul asendusemäär ei kohaldata või
-

- ii) kõrvaldatakse lõplikult õhusõidukipargi koosseisust kuue kuu jooksul pärast nõuetele vastava õhusõiduki tarnimist ning sel juhul on nõuetele vastavate õhusõidukite taksonoomianõuetele vastavuse osakaal piiratud punktis 3.21 sätestatud asendusmääraga;

kusjuures õhusõiduk, mis on lõplikult kasutuselt või õhusõidukipargi koosseisust kõrvaldatud:

- i) ei vasta jao 3.21 alateema „Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse“ punktis b sätestatud marginaalidele;
- ii) omab vähemalt 80 % nõuetele vastava õhusõiduki maksimaalsest stardimassist;
- iii) on olnud õhusõidukipargi koosseisus vähemalt 12 kuud enne sealt kõrvaldamist;
- iv) omab lennukõlblikkuse tõendit, mis on välja antud vähem kui kuus kuud enne nõuetele vastava õhusõiduki tarnimist.

Rendileandja tagab, et punktis b või c nimetatud õhusõidukit käitatakse säästvate lennukikütustega kooskõlas käesoleva lisa punktis d ja jao 6.19 lõikes 2 sätestatud kriteeriumidega.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega ko- hanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Ei kohaldata
4) Üleminek ringmajan- dusele	<p>Kehtestatud on meetmed jäätmete tekke vältimiseks kasutusetaapis (hooldus) ja allesjäänud jäätmete käitlemiseks vastavalt jäätmehierarhiale.</p> <p>Tegevuse käigus hinnatakse selliste tehnikate kättesaadavust, mis toetavad allpool kirjeldatud, ja võimaluse korral võetakse need kasutusele:</p> <p>a) teisese toorme ja korduskasutatavate komponentide korduskasutamine ja kasutamine valmistatavates toodetes;</p> <p>b) disain, mis tagab valmistatavate toodete suure vastupidavuse, ringlusse- võetavuse, lihtsa demonteerimise ja kohandatavuse;</p> <p>c) jäätmekäitlus, mille puhul eelistatakse tootmisprotsessis ringlussevõttu kõrvaldamisele;</p> <p>d) teave probleemsete ainete kohta ja nende jälgitavus valmistatud toodete kogu olelusringi jooksul.</p> <p>Kasutusel on meetmed jäätmete käitlemiseks ja ringlussevõtuks olelusringi lõpus, sealhulgas ringlussevõtu teenuse osutajatega kasutusest kõrvaldamiseks sõlmitud lepingute kaudu ning finantsproгноosisid või ametlikes projektidokumentides kajastamise kaudu. Nende meetmetega tagatakse komponentide ja materjalide eraldamine ja töötlemine, et maksimeerida ringlussevõttu ja korduskasutamist kooskõlas jäätmehierarhia, ELi jäätmeid käsitlevate eeskirjade põhimõtete ja kohaldatavate määrustega, eelkõige akude ja elektroonika ning neis sisalduvate kriitilise tähtsusega toorainete korduskasutamise ja ringlussevõtu kaudu. Need meetmed hõlmavad ka ohtlike materjalide kontrollimist ja käitlemist.</p>

5) Saastuse vältimine ja tõrje	<p>Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele.</p> <p>Õhusõiduk vastab määruse (EL) 2018/1139 artikli 9 lõikes 2 osutatud nõuetele.</p> <p>Alateema „Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse“ punktides b–c nimetatud õhusõiduk vastab järgmistele standarditele:</p> <p>a) õhusõiduki, v.a kaubalennuki puhul: Chicago konventsiooni 16. lisa I kõite (müra) 14. peatüki 13. muudatus, mille kohaselt ei tohi maksimaalse mürataseme ning punktides 14.4.1.1, 14.4.1.2 ja 14.4.1.3 täpsustatud maksimaalse lubatud mürataseme vahede summa kõigis kolmes mõõtepunktis olla väiksem kui 22 EPNdB; kaubalennuki puhul: Chicago konventsiooni 16. lisa I kõite (müra) 14. peatüki 13. muudatus;</p> <p>b) Chicago konventsiooni 16. lisa II kõite (mootorite heitkogused) 2. ja 4. peatüki 10. muudatus.</p>
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Ei kohaldata

6.19. Reisijate- ja kaubavedu

Tegevuse kirjeldus

Õhusõidukite ost, rahastamine ja käitamine, sealhulgas reisijate- ja kaubavedu.

Majandustegevus ei hõlma punktis 6.18 nimetatud õhusõidukite rentimist.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelõige koodidega H51.1 ja H51.21 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Kui selle kategooria majandustegevus ei vasta käesoleva jao punktis a sätestatud olulise panuse kriteeriumile, on see tegevus määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2 osutatud üleminekutegevus, tingimusel et see vastab käesolevas jaos sätestatud muudele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Tegevus vastab ühele järgmistest kriteeriumidest:

- a) õhusõiduk, mille otsene (väljalasketoru) CO₂-heide võrdub nulliga;
- b) kuni 31. detsembrini 2029 õhusõiduk, mis on omandatud enne 11 detsembrini 2023 ja vastab jao 3.21 alateema „Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse“ punktis b või c täpsustatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele;
- c) kuni 31. detsembrini 2029 õhusõiduk, mis on omandatud pärast 11 detsembrini 2023 ja vastab jao 3.21 alateema „Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse“ punktis b või c täpsustatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele koos kohustusega, et üks õhusõidukipargis nõuetele mittevastav õhusõiduk:
 - i) kõrvaldatakse lõplikult kasutuselt kuue kuu jooksul pärast nõuetele vastava õhusõiduki tarnimist ning sel juhul asendusmäär ei kohaldata või

- ii) kõrvaldatakse lõplikult õhusõidukipargi koosseisust kuue kuu jooksul pärast nõuetele vastava õhusõiduki tarnimist ning sel juhul on nõuetele vastavate õhusõidukite taksonoomianõuetele vastavuse osakaal piiratud jaos 3.21 sätestatud asendumääraga;

kusjuures õhusõiduk, mis on lõplikult kasutuselt või õhusõidukipargi koosseisust kõrvaldatud:

- i) ei vasta jao 3.21 alateema „Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse“ punktis b sätestatud marginaalidele;
- ii) omab vähemalt 80 % nõuetele vastava õhusõiduki maksimaalsest stardimassist;
- iii) on olnud õhusõidukipargi koosseisus vähemalt 12 kuud enne sealt kõrvaldamist;
- iv) omab lennukõlblikkuse tõendit, mis on välja antud vähem kui kuus kuud enne nõuetele vastava õhusõiduki tarnimist.
- d) alates 1. jaanuarist 2030 õhusõiduk, mis vastab eespool punktides b või c sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele ja mille käitamisel on säästvate lennukikütuste minimaalne osakaal 2030. aastal 15 %, mida suurendatakse seejärel igal aastal 2 protsendipunkti võrra;
- e) õhusõidukid, mille käitamisel on säästvate lennukikütuste minimaalne osakaal 2022. aastal 5 %, mida suurendatakse seejärel igal aastal 2 protsendipunkti võrra.

Punktides d ja e osutatud säästva lennukikütuse kasutamise nõue arvutatakse nõuetele vastava õhusõiduki kogu kasutatud lennukikütuse ja õhusõidukipargi tasandil kasutatud säästva lennukikütuse põhjal. Käitajad arvutavad nõuetele vastavuse, jagades õhusõidukipargi tasandil osetud säästvate lennukikütuste koguse (väljendatuna tonnides) nõuetele vastava õhusõiduki kogu kasutatud lennukikütusega ja korrutavad selle 100ga. Säästvad lennukikütused on määratletud määruses, milles käsitletakse võrdsete võimaluste tagamist säästva lennutranspordi jaoks.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2)	Kliimamuutustega ko- hanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3)	Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Ei kohaldata
4)	Üleminek ringmajandusele	Kehtestatud on meetmed jäätmete tekke vältimiseks kasutusetaapis (hooldus, transporditeenuse osutamisel tekkinud toidujäätmed) ja allesjäänud jäätmete käitlemiseks vastavalt jäätmehierarhiale. Kasutusel on meetmed jäätmete käitlemiseks ja ringlussevõtuks olelusringi lõpus, sealhulgas ringlussevõtu teenuse osutajatega kasutusest kõrvaldamiseks sõlmitud lepingute kaudu ning finantsproгноosis või ametlikes projektidokumentides kajastamise kaudu. Nende meetmetega tagatakse komponentide ja materjalide eraldamine ja töötlemine, et maksimeerida ringlussevõttu ja korduskasutamist kooskõlas jäätmehierarhia, ELi jäätmeid käsitlevate eeskirjade põhimõtete ja kohaldatavate määrustega, eelkõige akude ja elektroonika ning neis sisalduvate kriitilise tähtsusega toorainete korduskasutamise ja ringlussevõtu kaudu. Need meetmed hõlmavad ka ohtlike materjalide kontrollimist ja käitlemist.

5) Saastuse vältimine ja tõrje	<p>Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele.</p> <p>Õhusõiduk vastab määruse (EL) 2018/1139 artikli 9 lõikes 2 osutatud nõuetele.</p> <p>Punktides b–e sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele vastav õhusõiduk vastab järgmistele standarditele:</p> <p>a) õhusõiduki, v.a kaubalennuki puhul: Chicago konventsiooni 16. lisa I kõite (müra) 14. peatüki 13. muudatus, mille kohaselt ei tohi maksimaalse mürataseme ning punktides 14.4.1.1, 14.4.1.2 ja 14.4.1.3 täpsustatud maksimaalse lubatud mürataseme vahede summa kõigis kolmes mõõtepunktis olla väiksem kui 22 EPNdB; kaubalennuki puhul: Chicago konventsiooni 16. lisa I kõite (müra) 14. peatüki 13. muudatus;</p> <p>b) Chicago konventsiooni 16. lisa II kõite (mootorite heitkogused) 2. ja 4. peatüki 10. muudatus.</p>
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Ei kohaldata

6.20. Lennutranspordi maapealne teenindus

Tegevuse kirjeldus

Lennutranspordiga seotud varustus ja teenuste (sealhulgas maapealne teenindus lennujaamades ja lastikäitlus, sealhulgas kaupade õhusõidukisse laadimine ja sealt mahalaadimine) tootmine, remont, hooldus, kapitaalremont, moderniseerimine, projekteerimine, kasutusotstarbe muutmine ja ajakohastamine, ostmise, rahastamine, rentimine, liisimine ja käitamine.

Majandustegevus hõlmab järgmist:

- a) sõidukid õhusõidukitele märguannete ja muude perrooniteenuste osutamiseks;
- b) reisijate pardalemineku seadmed, sealhulgas bussid, trapid;
- c) pagasi ja kauba käitlemise seadmed, sealhulgas pagasi lintlaadurid, pagasitraktorid, lennuvälja kahveltõstukid, alumise parda laadurid, peaparda laadurid;
- d) toitlustusseadmed, sealhulgas jahutuskonteinerid, välja arvatud sisepõlemismootoriga jahutusseadmed;
- e) hooldusseadmed, sealhulgas hoolduspukid ja -platvormid;
- f) puksiirid;
- g) õhusõidukite jäätõrjeseadmed ja mootori jäätõrjeseadmed;
- h) lumesahad ja muud lumepuhastus- ja jäätõrjeseadmed;
- i) mitteautonoomne ruleerimine.

Majandustegevus ei hõlma lennujaamas reisijate ja meeskonna veoks ning õhusõidukite tankimiseks kasutatavaid sõidukeid, mida käsitletakse käesoleva lisa punktides 3.3, 6.3 ja 6.6.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega H52.23, H52.24, H52.29 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Maapealse teeninduse sõidukite otsene (väljalasketoru) CO₂-heide võrdub nulliga.
Kõik maapealse teeninduse seadmed töötavad heiteta mootoriga.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

2)	Kliimamuutustega ko- hanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3)	Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele. Jäätõrjega seoses on kehtestatud meetmed, millega tagatakse vajalikud heitekontrollid lennujaamas, et vähendada keskkonnamõju vooluveekogudele, sealhulgas keskkonnasäästlikumate kemikaalide kasutamise, glükooli taaskasutuse ja pinnavee puhastamise kaudu.
4)	Üleminek ringmajan- dusele	Kehtestatud on meetmed jäätmete tekke vältimiseks kasutusetaapis (hooldus, transporditeenuse osutamisel tekkinud toidujäätmed) ja allesjäänud jäätmete käitlemiseks vastavalt jäätmehierarhiale. Kasutusel on meetmed jäätmete käitlemiseks ja ringlussevõtuks olelusringi lõpus, sealhulgas ringlussevõtu teenuse osutajatega kasutusest kõrvaldamiseks sõlmitud lepingute kaudu ning finantsprognoosides või ametlikes projektidokumentides kajastamise kaudu. Nende meetmetega tagatakse komponentide ja materjalide eraldamine ja töötlemine, et maksimeerida ringlussevõttu ja korduskasutamist kooskõlas jäätmehierarhia, ELi jäätmeid käsitlevate eeskirjade põhimõtete ja kohaldatavate määrustega, eelkõige akude ja elektroonika ning neis sisalduvate kriitilise tähtsusega toorainete korduskasutamise ja ringlussevõtu kaudu. Need meetmed hõlmavad ka ohtlike materjalide kontrollimist ja käitlemist.
5)	Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele.
6)	Elurikkuse ja ökosüs- teemide kaitse ja taasta- mine	Ei kohaldata

*1 Tegevus hõlmab osade ja seadmete rentimist niivõrd, kui võrd neid saab siduda nõuetele vastava õhusõidukitüübiga ning need parandavad õhusõiduki tõhusust või säilitavad tõhusustaseme.“;

- 23) Jao 7.1 alateema „Tehnilised sõelumiskriteeriumid“ alateema „Põhimõte „ei kahjusta oluliselt““ punkt 5 asendatakse järgmisega:

„5) Saastuse vältimine ja tõrje	<p>Ehituskomponendid ja ehitamisel kasutatavad materjalid vastavad käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele.</p> <p>Ehituskomponendid ja ehitamisel kasutatavad materjalid, millega hoonete kasutajad¹ võivad kokku puutuda, eritavad vähem kui 0,06 mg formaldehüüdi katsekambri õhu kuupmeetri kohta, kui neid katsetatakse määruse (EÜ) nr 1907/2006 XVII lisas sätestatud tingimuste kohaselt ning vähem kui 0,001 mg 1A- ja 1B-kategooria kantserogeenseid lenduvaid orgaanilisi ühendeid katsekambri õhu kuupmeetri kohta, kui neid katsetatakse standardite CEN/TS 16516² ja ISO 16000-3:2011³ kohaselt või muude võrreldavate standardsete katsetingimuste ja määramismeetodite⁴ alusel.</p> <p>Kui uus ehitus asub alal, mis võib olla saastatud (mahajäetud tööstusala), on sellel alal uuritud võimalike saasteainete esinemist, kasutades näiteks standardit ISO 18400⁵.</p> <p>Võetakse meetmeid müra, tolmu ja saasteainete heite vähendamiseks ehitus- või hooldustööde ajal.</p>
---------------------------------	---

¹ Kehtib värvide ja lakkide, laeplaatide, põrandakatete, sealhulgas nendega seotud liimide ja hermeetikute, siseisolatsiooni ja siseruumide pinnatöötlusvahendite, näiteks niiskuse ja hallituse vastu kasutatavate vahendite kohta.

² CEN/TS 16516: 2013 „Ehitustooted. Ohtlike ainete eraldumise hindamine. Ruumide siseõhku toimuva emissiooni määramine“.

³ ISO 16000-3:2011 „Siseõhk – 3. osa: Formaldehüüdi ja muude karbonüülühendite kindlakstegemine siseõhus ja katsekambri õhus – aktiivne proovivõtumeetod“ (versioon 4.6.2021: <https://www.iso.org/standard/51812.html>).

⁴ Kantserogeensete lenduvate orgaaniliste ühendite heite piirnormid on seotud 28päevase katseperioodiga.

⁵ ISO 18400 seeria mulla kvaliteedi ja proovide võtmise kohta.“;

- 24) Jao 7.2 alateema „Tehnilised sõelumiskriteeriumid“ alateema „Põhimõte „ei kahjusta oluliselt““ punkt 5 asendatakse järgmisega:

„5) Saastuse vältimine ja tõrje	<p>Ehituskomponendid ja ehitamisel kasutatavad materjalid vastavad käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele.</p> <p>Ehituskomponendid ja renoveerimisel kasutatavad materjalid, millega hoonete kasutajad¹ võivad kokku puutuda, eritavad vähem kui 0,06 mg formaldehüüdi katsekambri õhu kuupmeetri kohta, kui neid katsetatakse määruse (EÜ) nr 1907/2006 XVII lisas sätestatud tingimuste kohaselt ning vähem kui 0,001 mg muid 1A- ja 1B-kategooria kantserogeenseid lenduvaid orgaanilisi ühendeid katsekambri õhu kuupmeetri kohta, kui neid katsetatakse standardite CEN/TS 16516 ja ISO 16000-3:2011² kohaselt või muude võrreldavate standardsete katsetingimuste ja määramismeetodite³ alusel.</p> <p>Võetakse meetmeid müra, tolmu ja saasteainete heite vähendamiseks ehitus- või hooldustööde ajal.</p>
---------------------------------	---

¹ Kehtib värvide ja lakkide, laeplaatide, põrandakatete, sealhulgas nendega seotud liimide ja hermeetikute, siseisolatsiooni ja siseruumide pinnatöötlusvahendite, näiteks niiskuse ja hallituse vastu kasutatavate vahendite puhul.

^{*2} ISO 16000-3:2011 „Siseõhk – 3. osa: Formaldehüüdi ja muude karbonüülühendite kindlakstegemine siseõhus ja katsekambri õhus – aktiivne proovivõtumeetod“ (versioon 4.6.2021: <https://www.iso.org/standard/51812.html>).

^{*3} Kantserogeensete lenduvate orgaaniliste ühendite heite piirnormid on seotud 28-päevase katseperioodiga.“;

25) B liitesse lisatakse järgmine lõik:

„Tegevus ei takista mereala hea keskkonnaseisundi saavutamist ega halvenda sellist mereala keskkonnaseisundit, mis on juba hea Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/56/EÜ^{*1, *2} artikli 3 punkti 5 tähenduses, võttes arvesse komisjoni otsust (EL) 2017/848^{*3} seoses nende tunnuste asjakohaste kriteeriumide ja meetodikastandarditega.

^{*1} Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta direktiiv 2008/56/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse merekeskkonnapoliitika-alane tegevusraamistik (merestrategie raamdirektiiv) (ELT L 164, 25.6.2008, lk 19).

^{*2} Direktiivi 2008/56/EÜ artikli 3 punktis 5 esitatud määratluses on eelkõige sätestatud, et hea keskkonnaseisund määratakse kindlaks kõnealuse direktiivi I lisas sätestatud kvalitatiivsete tunnuste alusel.

^{*3} Komisjoni 17. mai 2017. aasta otsus (EL) 2017/848, millega nähakse ette mereala hea keskkonnaseisundi kriteeriumid ja meetodikastandardid ning seire ja hindamise spetsifikatsioonid ja standardmeetodid ning millega tunnustatakse kehtetuks otsus 2010/477/EL (ELT L 125, 18.5.2017, lk 43)“;

26) C liite punkt f asendatakse järgmisega:

„f) ained – kas eraldi, segudes või toodetes –, mille sisaldus on üle 0,1 massiprotsendi ning mis vastavad määruse (EÜ) nr 1907/2006 artiklis 57 sätestatud kriteeriumidele ja mis määrati kindlaks vastavalt kõnealuse määruse artikli 59 lõikele 1 vähemalt 18 kuu pikkuse ajavahemiku kohta, välja arvatud juhul, kui käitajad on hinnanud ja dokumentidega tõendanud, et turul ei ole muid sobivaid alternatiivseid aineid ega tehnoloogiaid ning et neid kasutatakse kontrollitud tingimustes^{*1};

^{*1} Pärast seda, kui komisjon on avaldanud kemikaalide olulise kasutuse horisontaalsed põhimõtted, vaatab ta läbi punktis f osutatud ainete tootmise, turulelaskmise või kasutamise keelust tehtud erandid.“;

27) C liite punkt g jäetakse välja;

28) C liitesse lisatakse punkti f järele järgmine lõik:

„Lisaks ei too tegevus kaasa selliste muude ainete – kas eraldi, segudes või toodetes – tootmist, sisaldust lõpptootes või -toodangus või turulelaskmist, mille sisaldus on üle 0,1 massiprotsendi ning mis vastavad määruse (EÜ) nr 1272/2008 kriteeriumidele ühes määruse (EÜ) nr 1907/2006 artiklis 57 nimetatud ohuklassis või -kategorias, välja arvatud juhul, kui käitajad on hinnanud ja dokumentidega tõendanud, et turul ei ole muid sobivaid alternatiivseid aineid ega tehnoloogiaid ning et neid kasutatakse kontrollitud tingimustes^{*1}.

^{*1} Pärast seda, kui komisjon on avaldanud kemikaalide olulise kasutuse horisontaalsed põhimõtted, vaatab ta läbi selles lõigus osutatud ainete tootmise, lõpptootes või -toodangus oleva sisalduse või turulelaskmisega seotud keelust tehtud erandid.“

II LISA

DELEGEERITUD MÄÄRUSE (EL) 2021/2139 II LISA MUUDATUSED

Delegeeritud määruse (EL) 2021/2139 II lisa muudetakse järgmiselt.

- 1) Jao 3.13 alateema „Tehnilised sõelumiskriteeriumid“ alajao „Põhimõte „ei kahjusta oluliselt““ punkt 6 asendatakse järgmisega:

„(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.“
---	---

- 2) Jaos 4.14 asendatakse alateema „Tegevuse kirjeldus“ kolmas lõik järgmisega:

„Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega D35.22, F42.21 ja H49.50 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.“;

- 3) Jao 4.14 alateema „Tehnilised sõelumiskriteeriumid“ alajao „Põhimõte „ei kahjusta oluliselt““ punkt 1 asendatakse järgmisega:

„(1) Kliimamuutuste leevendamine	Ümberehitamine, ümberkorraldamine või uuendamine ei suurenda gaasi ülekande- ja jaotusvõimsust. Ümberehitamine, ümberkorraldamine või uuendamine ei muuda võrkude kasutusega pikemaks kui enne nende ümberehitamist, ümberkorraldamist või uuendamist prognoositud kasutusega, välja arvatud juhul, kui võrk on ette nähtud vesiniku või muude vähese süsinikuheitega gaaside jaoks.“
----------------------------------	--

- 4) Jaos 5.6 asendatakse alateema „Tegevuse kirjeldus“ teine lõik järgmisega:

„Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega E37.00 ja F42.99 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.“

- 5) Lisatakse jagu 5.13:

„5.13. Vee magestamine

Tegevuse kirjeldus

Veemagestamistehaste ehitamine, käitamine, ajakohastamine, laiendamine ja uuendamine joogiveega varustamise süsteemides jaotatava vee tootmiseks.

Majandustegevus hõlmab mere- või riimvee võtmist, eeltöötlemist (nt töötlemine saasteainete, katlakivi või membraanide ummistuste eemaldamiseks), töötlemist (nt pöördosmoos membraanitehnoloogia abil), järeltöötlemist (desinfitseerimine ja konditsioneerimine) ja töödeldud vee ladustamist. Majandustegevus hõlmab ka soolvee (jääkvee) kõrvaldamist lahjendamise teel süvameretorude või -väljavoolude abil või kaugemal sisemaal asuvate tehaste puhul muude soolvee kõrvaldamise meetodite abil (nt riimvee magestamine).

Majandustegevust võib kohaldada erineva soolsusega vee suhtes tingimusel, et seda vett ei saa käsitada mageveena direktiivi 2000/60/EÜ II lisa tähenduses.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega E36.00 ja F42.9 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Kui selle kategooria majandustegevus vastab punktis 5 esitatud olulise panuse kriteeriumile, on tegevus määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktis b osutatud toetav tegevus, tingimusel et see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.
2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:
 - a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
 - b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;
 - c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

- a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
 - b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide¹ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.
3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete,² eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga³ või tasuliste mudelitega.
 4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:
 - a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
 - b) on eelistatult looduspõhised lahendused⁴ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule⁵;
 - c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
 - d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
 - e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.
-

5. Et tegevust saaks käsitada määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktis b osutatud toetava tegevusena, tõendab ettevõtja praeguste ja tulevaste kliimarisikide, sealhulgas ebakindluse hindamise ja usaldusväärsete andmete põhjal, et tegevus tagab sellise tehnoloogia, toote, teenuse, teabe või tava saavutamise või kasutamise edendamise, millel on üks järgmistest põhieesmärkidest:
- suurendada teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
 - aidata kaasa kohanemisingutustele, milles võetakse arvesse teisi inimesi, loodust, kultuuripärandit, varasid ja muud majandustegevust.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	Veemagestamistehaste kasvuhoonegaaside heide ei ole toodetud magevee puhul suurem kui 1 080 g CO ₂ e/m ³ (sealhulgas töötused, pumpamine ja soolvee kõrvaldamine ning kaasnev energiakasutus).
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	<p>Veekvaliteedi säilitamise ja veestressi vältimisega seotud keskkonnaseisundi halvenemise riskid tehakse kindlaks ja neid käsitletakse, et saavutada määruse (EL) 2020/852 artikli 2 punktides 22 ja 23 määratletud vee hea seisund ja hea ökoloogiline potentsiaal kooskõlas direktiiviga 2000/60/EÜ⁶ ning kooskõlas direktiivi kohase vee kasutamise ja kaitse majandamise kavaga, mis töötatakse võimaliku mõjutatava veekogu või selliste veekogude jaoks välja asjaomaste sidusrühmadega konsulteerides.</p> <p>Projektile on andnud loa pädev asutus veevarude integreeritud majandamise raames, võttes esmajärjekorras arvesse kõiki muid toimivaid veevarustuse võimalusi, veenõudluse juhtimise ja veekasutuse tõhustamise meetmeid, ning olles konsulteerinud veemajandusega tegelevate asutustega.</p> <p>Vastavalt siseriiklikele õigusaktidele viiakse läbi keskkonnamõju hindamine või sõelumismenetlus, mis hõlmab mageveele ja merealale avalduva mõju hindamist kooskõlas direktiividega 2000/60/EÜ ja 2008/56/EÜ.</p> <p>Tegevus ei takista mereala hea keskkonnaseisundi saavutamist ega halvenda sellist mereala keskkonnaseisundit, mis on juba hea määruse (EL) 2020/852 artikli 2 punkti 21 tähenduses ja kooskõlas direktiiviga 2008/56/EÜ, millega nõutakse eelkõige asjakohaste meetmete võtmist, et vältida või leevendada kõnealuse direktiivi I lisa sätestatud tunnustega seotud mõju, võttes arvesse otsust (EL) 2017/848 seoses nende tunnuste asjakohaste kriteeriumide ja meetodikastandarditega.</p> <p>Tegevus vastab Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2014/89/EL⁷.</p> <p>Heitsoojuse väljutamisega kaasnevate soojusega seotud kõrvalekallete piiramiseks kontrollib veemagestamisrajatiste käitaja järgmist:</p> <ol style="list-style-type: none"> vastuvõtva mereala maksimaalne temperatuur pärast segamist; maksimaalne temperatuurierinevus väljajuhitava soolvee ja vastuvõtva mereala vahel.

	Temperatuurikontrolli rakendatakse kooskõlas liidu ja liikmesriikide õiguses sätestatud läviväärtustega.
(4) Üleminek ringmajandusele	Ei kohaldata
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	<p>Soolvee kõrvaldamine põhineb keskkonnamõju uuringul, sealhulgas soolvee merre laskmisega seotud mõju hindamisel konkreetsel alal, võttes arvesse järgmisi elemente:</p> <p>a) kohapealse algse olukorra, näiteks merevee kvaliteedi, topograafia, hüdrodünaamiliste omaduste ja mereökosüsteemide kirjeldus ja mõistmine, mille aluseks on välimõõtmised ja -uuringud;</p> <p>b) soolvee merre laskmise mõju analüüs, mis põhineb soolvee heite leviku modelleerimisel ja toksilisuse laborianalüüsil ning mille eesmärk on määrata kindlaks ohutud merre laskmise tingimused, võttes arvesse soola kontsentratsiooni, üldist aluselisust, temperatuuri ja toksilisi metalle.</p> <p>Hindamisel nõutav detailsuse tase vastab magestamistehase suurusele, tööprotsessile, taaskasutamise määrale ja asukohale.</p> <p>Keskkonnamõju uuring näitab, et soolvee keskkonda laskmise mõju ei kahjusta ökosüsteemi terviklikkust.</p> <p>Keskkonnamõju uuringu alusel võetakse tegevuse puhul kasutusele ohutud soolvee merre laskmise kriteeriumid, sealhulgas soolvee lahjendamise miinimumeesmärgid konkreetsel alal, mis põhinevad kohalike veetingimuste, ökosüsteemide, liikide ja elupaikade asjakohasel kirjeldamisel, et leevendada soolvee kõrvaldamise võimalikku kahjulikku mõju.</p>
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	<p>Keskkonnamõju hindamine või sõelumismenetlus⁸ on lõpule viidud vastavalt riiklikele keskkonnamõju hindamise õigusaktidele⁹. Keskkonnamõju hindamise järel on rakendatud keskkonnakaitseks vajalikke leevendus-, taastamis- või hüvitusmeetmeid.</p> <p>Tegevusel ei ole olulist mõju kaitsealadele (UNESCO maailmapärandi objektid, võtmetähtsusega elurikkad alad ja muud kaitsealad peale Natura 2000 alade) ega kaitsealustele liikidele, tuginedes selle mõju hindamisele, milles võetakse arvesse parimaid olemasolevaid teadmisi¹⁰.</p>

^{*1} Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

^{*2} Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

^{*3} Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

- *4 Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (27.6.2023 versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).
- *5 Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM(2013) 249 final).
- *6 Kolmandates riikides elluviidava tegevuse puhul kooskõlas kohaldatava siseriikliku õigusega või rahvusvaheliste standarditega, millel on samaväärsed vee hea seisundi ja hea ökoloogilise potentsiaali eesmärgid, tuginedes samaväärsetele menetlus- ja materiaalõiguse normidele, st vee kasutamise ja kaitse majandamise kavale, mis töötatakse välja asjaomaste sidusrühmadega konsulteerides ja millega tagatakse, et: 1) hinnatakse tegevuse mõju potentsiaalselt mõjutatud veekogu(de) kindlakstehtud seisundile või ökoloogilisele potentsiaalile ning 2) hoitakse ära vee hea seisundi/ökoloogilise potentsiaali halvenemine või selle saavutamise takistamine või kui see ei ole võimalik, siis 3) põhjendatakse seda selliste paremate keskkonnaalaste alternatiivide puudumisega, mis pole ebaoproportsionaalselt kulukad/tehniliselt võimatud, ning võetakse kõik võimalikud meetmed, leevendamaks kahjulikku mõju veekogu seisundile.
- *7 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta direktiiv 2014/89/EL, millega kehtestatakse mereruumi planeerimise raamistik (ELT L 257, 28.8.2014, lk 135).
- *8 Menetlus, mille abil pädev asutus otsustab, kas direktiivi 2011/92/EL II lisas loetletud projektide suhtes tuleks kohaldada keskkonnamõju hindamist (nagu osutatud kõnealuse direktiivi artikli 4 lõikes 2).
- *9 Kolmandates riikides toimuva tegevuse puhul kooskõlas samaväärsete kohaldatavate siseriiklike õigusnormidega või rahvusvaheliste standarditega, millega nõutakse keskkonnamõju hindamise või sõelumismenetluse lõpuleviimist, näiteks kooskõlas IFC 1. tulemusstandardiga keskkonna- ja sotsiaalsete riskide hindamise ja juhtimise kohta („Assessment and Management of Environmental and Social Risks“).
- *10 Kolmandates riikides toimuva tegevuse puhul kooskõlas samaväärsete kohaldatavate siseriiklike õigusnormide või rahvusvaheliste standarditega, mille eesmärk on looduslike elupaikade ja eluslooduse kaitse ning milles nõutakse 1) sõelumismenetluse elluviimist, et teha kindlaks, kas konkreetse tegevuse puhul on vajalik kaitsealustele elupaikadele ja liikidele avalduva võimaliku mõju asjakohane hindamine, 2) sellise asjakohase hindamise elluviimist, kui sõelumismenetluses on selle vajalikkus kindlaks tehtud, näiteks kooskõlas IFC 6. tulemusstandardiga elurikkuse kaitse ja elusloodusvarade säästva majandamise kohta („Biodiversity Conservation and Sustainable Management of Living Natural Resources“).
- 6) Jao 6.3 alateema „Tehnilised sõelumiskriteeriumid“ alajao „Põhimõte „ei kahjusta oluliselt““ punkt 5 asendatakse järgmisega:

„(5) Saastuse vältimine ja tõrje	<p>M-kategooriasse kuuluvate maanteeõidukite rehvid vastavad kõrgeima hõivatud klassi sõidumüra nõuetele ja kahe kõrgeima hõivatud klassi veeretakistustegurile (mis mõjutab sõiduki energiatõhusust), nagu on sätestatud määruses (EL) 2020/740 ja mida on võimalik kontrollida Euroopa energiamärgisega toodete andmebaasist EPREL.</p> <p>Kui see on asjakohane, vastavad sõidukid kõige viimase kohaldatava standardi Euro VI tüübikinnituse nõuetele seoses raskeveokite heitega, nagu sätestatud määruses (EÜ) nr 595/2009.“</p>
----------------------------------	--

7) Jao 6.5 pealkiri asendatakse järgmisega:

„6.5. Vedu mootorrataste, sõiduautode ja väikeste tarbesõidukitega“.

8) Jagu 6.5 muudetakse järgmiselt:

a) alateema „Tegevuse kirjeldus“ esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Määruse (EÜ) nr 715/2007 kohaldamisalasse kuuluvate M₁-,¹ N₁-kategooria² sõidukite või L-kategooria sõidukite (kahe-, kolme- ja neljarattalised sõidukid)³ ostmine, rahastamine, rentimine, liisimine ja kasutamine“.

b) alateema „Tehnilised sõelumiskriteeriumid“ alajao „Põhimõte „ei kahjusta oluliselt““ alapunkt 5 asendatakse järgmisega:

„(5) Saastuse vältimine ja tõrje	<p>Sõidukid vastavad kõige viimase kohaldatava standardi Euro 6 tüübikinnituse nõuetele seoses kergsõidukite heitega,⁴ nagu sätestatud määruses (EÜ) nr 715/2007.</p> <p>Sõidukid vastavad direktiivi 2009/33/EÜ lisa tabelis 2 sätestatud keskkonnasõbralike kergsõidukite tekitatud heite piirmääradele.</p> <p>M- ja N-kategooriasse kuuluvate maanteeõidukite rehvid vastavad kõrgeima hõivatud klassi sõidumüra nõuetele ja kahe kõrgeima hõivatud klassi veeretakistustegurile (mis mõjutab sõiduki energiatõhusust), nagu on sätestatud määruses (EL) 2020/740 ja mida on võimalik kontrollida Euroopa energiamärgisega toodete andmebaasist EPREL.</p> <p>Sõidukid vastavad määrusele (EL) nr 540/2014.</p>
----------------------------------	--

¹ Nagu osutatud määruse (EL) 2018/858 artikli 4 lõike 1 punkti a alapunktis i.

² Nagu osutatud määruse (EL) 2018/858 artikli 4 lõike 1 punkti b alapunktis i.

³ Nagu osutatud määruse (EL) 2018/858 artikli 4 lõikes 1.

⁴ Komisjoni määrus (EL) 2018/1832.“;

9) Jao 6.6 alateema „Tehnilised sõelumiskriteeriumid“ alajao „Põhimõte „ei kahjusta oluliselt““ punkt 5 asendatakse järgmisega:

„(5) Saastuse vältimine ja tõrje	<p>M- ja N-kategooriasse kuuluvate maanteeõidukite rehvid vastavad kõrgeima hõivatud klassi sõidumüra nõuetele ja kahe kõrgeima hõivatud klassi veeretakistustegurile (mis mõjutab sõiduki energiatõhusust), nagu on sätestatud määruses (EL) 2020/740 ja mida on võimalik kontrollida Euroopa energiamärgisega toodete andmebaasist EPREL.</p> <p>Sõidukid vastavad kõige viimase kohaldatava standardi Euro VI tüübikinnituse nõuetele seoses raskeveokite heidetele,¹ nagu sätestatud määruses (EÜ) nr 595/2009.</p> <p>Sõidukid vastavad määrusele (EL) nr 540/2014.</p>
----------------------------------	---

¹ Komisjoni 25. mai 2011. aasta määrus (EL) nr 582/2011, millega rakendatakse ja muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 595/2009 seoses raskeveokite heidetega (Euro VI) ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2007/46/EÜ I ja III lisa (ELT L 167, 25.6.2011, lk 1).“;

10) Jagu 6.12 muudetakse järgmiselt:

- a) alateemas „Tehnilised sõelumiskriteeriumid“ asendatakse pealkiri „Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse“ pealkirjaga „Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse“;
- b) alateema „Tehnilised sõelumiskriteeriumid“ alajao „Põhimõte „ei kahjusta oluliselt““ alapunkt 2 asendatakse järgmisega:

„(1) Kliimamuutuste leevendamine	Laevad ei ole ette nähtud fossiilkütuste transportimiseks.“
----------------------------------	---

11) Jaos 6.13 asendatakse alateema „Tegevuse kirjeldus“ teine lõik järgmisega:

„Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega F42.11, F42.12, F42.13, F43.21, M71.12 ja M71.20 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.“

12) Jaos 6.15 asendatakse alateema „Tegevuse kirjeldus“ teine lõik järgmisega:

„Sellesse kategooriasse kuuluva majandustegevuse saaks määrata mitme NACE koodi alla, eelkõige koodide F42.11, F42.13, M71.12 ja M71.20 alla vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.“

13) Jaos 6.16 asendatakse alateema „Tegevuse kirjeldus“ kolmas lõik järgmisega:

„Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega F42.91, M71.12 ja M71.20 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.“

14) Jao 7.1 alateema „Tehnilised sõelumiskriteeriumid“ alajao „Põhimõte „ei kahjusta oluliselt““ punkt 5 asendatakse järgmisega:

„(5) Saastuse vältimine ja tõrje	<p>Ehituskomponendid ja ehitamisel kasutatavad materjalid vastavad käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele.</p> <p>Ehituskomponendid ja ehitamisel kasutatavad materjalid, millega hoonete kasutajad võivad kokku puutuda,¹ eritavad vähem kui 0,06 mg formaldehüüdi katsekambri õhu kuupmeetri kohta, kui neid katsetatakse määruse (EÜ) nr 1907/2006 XVII lisas sätestatud tingimuste kohaselt ning vähem kui 0,001 mg muid 1A- ja 1B-kategooria kantserogeenseid lenduvaid orgaanilisi ühendeid katsekambri õhu kuupmeetri kohta, kui neid katsetatakse standardite CEN/TS 16516² ja ISO 16000-3³ kohaselt või muude võrreldavate standardsete katsetingimuste ja määramismeetodite⁴ alusel.</p> <p>Kui uus ehitus asub alal, mis võib olla saastatud (mahajäetud tööstusala), on sellel alal uuritud võimalike saasteainete esinemist, kasutades näiteks standardit ISO 18400⁵.</p> <p>Võetakse meetmeid müra, tolmu ja saasteainete heite vähendamiseks ehitus- või hooldustööde ajal.</p>
----------------------------------	---

¹ Kehtib värvide ja lakkide, laeplaatide, põrandakatete, sealhulgas nendega seotud liimide ja hermeetikute, siseisolatsiooni ja siseruumide pinnatötlusvahendite, näiteks niiskuse ja hallituse vastu kasutatavate vahendite puhul.

² CEN/TS 16516: 2013 „Ehitustooted. Ohtlike ainete eraldumise hindamine. Ruumide siseõhku toimuva emissiooni määramine“.

- ³ ISO 16000-3:2011 „Siseõhk – 3. osa: Formaldehüüdi ja muude karbonüülühendite kindlakstegemine siseõhus ja katsekambri õhus – aktiivne proovivõtumeetod“.
- ⁴ Kantserogeensete lenduvate orgaaniliste ühendite heite piirnormid on seotud 28-päevase katseperioodiga.
- ⁵ ISO 18400 seeria mulla kvaliteedi ja proovide võtmise kohta.“;

- 15) Jao 7.2 alateema „Tehnilised sõelumiskriteeriumid“ alajao „Põhimõte „ei kahjusta oluliselt““ punkt 5 asendatakse järgmisega:

„(5) Saastuse vältimine ja tõrje	<p>Ehituskomponendid ja ehitamisel kasutatavad materjalid vastavad käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele.</p> <p>Ehituskomponendid ja hoonete renoveerimisel kasutatavad materjalid, millega hoonete kasutajad võivad kokku puutuda,¹ eritavad vähem kui 0,06 mg formaldehüüdi katsekambri õhu kuupmeetri kohta, kui neid katsetatakse määruse (EÜ) nr 1907/2006 XVII lisas sätestatud tingimuste kohaselt ning vähem kui 0,001 mg muid 1A- ja 1B-kategooria kantserogeenseid lenduvaid orgaanilisi ühendeid katsekambri õhu kuupmeetri kohta, kui neid katsetatakse standardite CEN/TS 16516² ja ISO 16000-3:2011³ kohaselt või muude võrreldavate standardsete katsetingimuste ja määramismeetodite alusel⁴.</p> <p>Võetakse meetmeid müra, tolmu ja saasteainete heite vähendamiseks ehitus- või hooldustööde ajal.</p>
----------------------------------	---

- ¹ Kehtib värvide ja lakkide, laeplaatide, põrandakatete, sealhulgas nendega seotud liimide ja hermeetikute, siseisolatsiooni ja siseruumide pinnatötlusvahendite, näiteks niiskuse ja hallituse vastu kasutatavate vahendite puhul.
- ² CEN/TS 16516: 2013 „Ehitustooted. Ohtlike ainete eraldumise hindamine. Ruumide siseõhku toimuva emissiooni määramine“.
- ³ ISO 16000-3:2011 „Siseõhk – 3. osa: Formaldehüüdi ja muude karbonüülühendite kindlakstegemine siseõhus ja katsekambri õhus – aktiivne proovivõtumeetod“ (27.6.2023 versioon: <https://www.iso.org/standard/51812.html>).
- ⁴ Kantserogeensete lenduvate orgaaniliste ühendite heite piirnormid on seotud 28-päevase katseperioodiga.“;

- 16) Jao 7.3 alateema „Tehnilised sõelumiskriteeriumid“ alajao „Põhimõte „ei kahjusta oluliselt““ punkt 2 asendatakse järgmisega:

„(1) Kliimamuutuste leevendamine	Hoone ei ole ette nähtud fossiilkütuste kaevandamiseks, ladustamiseks, transportimiseks ega tootmiseks.“
----------------------------------	--

- 17) Jao 7.4 alateema „Tehnilised sõelumiskriteeriumid“ alajao „Põhimõte „ei kahjusta oluliselt““ punkt 2 asendatakse järgmisega:

„(1) Kliimamuutuste leevendamine	Hoone ei ole ette nähtud fossiilkütuste kaevandamiseks, ladustamiseks, transportimiseks ega tootmiseks.“
----------------------------------	--

- 18) Jao 7.5 alateema „Tehnilised sõelumiskriteeriumid“ alajao „Põhimõte „ei kahjusta oluliselt““ punkt 2 asendatakse järgmisega:

„(1) Kliimamuutuste leevendamine	Hoone ei ole ette nähtud fossiilkütuste kaevandamiseks, ladustamiseks, transportimiseks ega tootmiseks.“
----------------------------------	--

- 19) Jaos 7.6 alateema „Tehnilised sõelumiskriteeriumid“ alajao „Põhimõte „ei kahjusta oluliselt““ punkt 2 asendatakse järgmisega:

„(1) Kliimamuutuste leevendamine	Hoone ei ole ette nähtud fossiilkütuste kaevandamiseks, ladustamiseks, transportimiseks ega tootmiseks.“
----------------------------------	--

- 20) Lisatakse jagu 8.4:

„8.4. Füüsiliste kliimariskide juhtimist ja nendega kohanemist võimaldav tarkvara

Tegevuse kirjeldus

Tarkvaraarendus- või programmeerimistegevus, mille eesmärk on tarkvara pakkumine järgmise tarbeks:

- a) kliimariskide prognoosimine ja seire ning kliimaprojektsioonid;
- b) kliimariskidega seotud varajase hoiatamise süsteemid;
- c) kliimariskide juhtimine.

Majandustegevus ei hõlma tarkvaraarendust ja programmeerimist, mis on osa kliimamuutustega kohanemisele suunatud inseneritegevusest ja seonduvast tehnilisest nõustamisest (vt käesoleva lisa jagu 9.1), turulähedasest teadus- ja arendustegevusest ning innovatsioonist (vt käesoleva lisa jagu 9.2) või füüsiliste kliimariskide juhtimist ja nendega kohanemist käsitlevast nõustamisest (vt käesoleva lisa jagu 9.3).

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga J62.01 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on toetav tegevus vastavalt määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktile b, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Tegevusega kõrvaldatakse kohanemist takistavad teabe-, tehnoloogilised või suutlikkustõkked.
2. Tegevuses kasutatakse meetodikat ja andmeid, mis:
 - a) põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning milles võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete,¹ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga² või tasuliste mudelitega;
 - b) on kooskõlas kliimamuutustega kohanemist, kliimariskide juhtimist ja katastroofiohu vähendamist käsitlevate standardite ja suunistega, sealhulgas standardiga EN ISO 14090³, mis käsitleb kliimamuutuste mõju ja sellega seotud ebakindlust ning nende kasutamist otsuste tegemisel, standardiga EN ISO 14091⁴, mis käsitleb kliimatundlikkust, kliimamuutuste mõju ja kliimariskide hindamist, tehniliste suunistega põhjalikuks riskihindamiseks ja planeerimiseks kliimamuutuste kontekstis⁵ ning Sendai katastroofiohu vähendamise raamistikuga⁶.
3. Väljatöötatud tarkvara:
 - a) on suunatud käesoleva lisa liites A loetletud füüsiliste kliimariskide juhtimise võimaldamisele;
 - b) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;
 - c) eelistab võimalikult suurel määral looduspõhiseid lahendusi⁷;

- d) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike strateegiate ja kavadega;
- e) jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

(1)	Kliimamuutuste leevendamise	Ei kohaldata
(3)	Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Ei kohaldata
(4)	Üleminek ringmajandusele	Ei kohaldata
(5)	Saastuse vältimine ja tõrje	Ei kohaldata
(6)	Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Ei kohaldata

^{*1} Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

^{*2} Näiteks Copernicuse teenused ja Galileo varajase hoiatamise teenus, mida haldab Euroopa Komisjon.

^{*3} ISO standard 14090:2019 „Kliimamuutustega kohanemine. Põhimõtted, nõuded ja suunised“ (27.6.2023 versioon: <https://www.iso.org/standard/68507.html>).

^{*4} ISO standard 14091:2021 „Kliimamuutustega kohanemine. Kliimatundlikkust, kliimamuutuste mõju ja kliimarisikide hindamist käsitlevad suunised“ (27.6.2023 versioon: <https://www.iso.org/standard/68508.html>).

^{*5} Tehnilised suunised põhjalikuks riskihindamiseks ja planeerimiseks kliimamuutuste kontekstis, <https://www.undrr.org/publication/technical-guidance-comprehensive-risk-assessment-and-planning-context-climate-change>.

^{*6} Sendai katastroofiohu vähendamise raamistik 2015–2030, <https://www.undrr.org/publication/sendai-framework-disaster-risk-reduction-2015-2030>.

^{*7} Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnavalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslike elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (27.6.2023 versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).“

21) Lisatakse jagu 9.3:

„9.3. Füüsiliste kliimarisikide juhtimist ja nendega kohanemist käsitlev nõustamine

Tegevuse kirjeldus

Nõustamistegevuse pakkumine või tellimine, mis võimaldab ettevõtetel või organisatsioonidel juhtida füüsilisi kliimarisike.

Majandustegevus toimub vähemalt ühel järgmistest eesmärkidest:

- a) kliimamuutuste mõju, kliimatundlikkuse või kliimarisikide hindamise pakkumine või selle läbiviimise toetamine;
- b) füüsiliste kliimarisikide juhtimise strateegiate, kavade või meetmete väljatöötamine, rakendamine, seire või hindamine.

Majandustegevus ei hõlma kliimamuutustega kohanemisele suunatud inseneritegevusega seotud tehnilist nõustamist (vt käesoleva lisa jagu 9.1), turulähedast teadus- ja arendustegevust ning innovatsiooni (vt käesoleva lisa jagu 9.2) ega nõustamist, mis on osa füüsiliste kliimarisikide juhtimist ja nendega kohanemist võimaldava tarkvara arendamisest või programmeerimisest (vt käesoleva lisa jagu 8.4).

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga M74.90 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on toetav tegevus vastavalt määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktile b, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Tegevusega kõrvaldatakse kohanemist takistavad teabe-, tehnoloogilised või suutlikkustõkked.
 2. Tegevuses kasutatakse meetodikat ja andmeid, mis:
 - a) põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete,¹ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga² või tasuliste mudelitega;
 - b) on kooskõlas kliimamuutustega kohanemist, kliimarisikide juhtimist ja katastroofiohu vähendamist käsitlevate standardite ja suunistega, sealhulgas standardiga EN ISO 14090:2019³, mis käsitleb kliimamuutuste mõju ja sellega seotud ebakindlust ning nende kasutamist otsuste tegemisel, standardiga EN ISO 14091:2021⁴, mis käsitleb kliimatundlikkust, kliimamuutuste mõju ja kliimarisikide hindamist, tehniliste suunistega põhjalikuks riskihindamiseks ja planeerimiseks kliimamuutuste kontekstis⁵ ning Sendai katastroofiohu vähendamise raamistikuga⁶.
 3. Väljatöötatud kliimarisikide juhtimise strateegiad, kavad ja meetmed:
 - a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
 - b) on eelistatult looduspõhised lahendused⁷ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule⁸;
 - c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike strateegiate ja kavadega;
 - d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist.
-

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1)	Kliimamuutuste leevendamise	Tegevust ei teostata fossiilkütuste kaevandamise, ladustamise, transpordi ega tootmisega seotud rajatistes.
(3)	Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Ei kohaldata
(4)	Üleminek ringmajandusele	Ei kohaldata
(5)	Saastuse vältimine ja tõrje	Ei kohaldata
(6)	Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Ei kohaldata

^{*1} Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

^{*2} Näiteks Copernicuse teenused ja Galileo varajase hoiatamise teenus, mida haldab Euroopa Komisjon.

^{*3} ISO standard 14090:2019 „Kliimamuutustega kohanemine. Põhimõtted, nõuded ja suunised“ (27.6.2023 versioon: <https://www.iso.org/standard/68507.html>).

^{*4} ISO standard 14091:2021 „Kliimamuutustega kohanemine. Kliimatundlikkust, kliimamuutuste mõju ja kliimarisikide hindamist käsitlevad suunised“ (27.6.2023 versioon: <https://www.iso.org/standard/68508.html>).

^{*5} Tehnilised suunised põhjalikuks riskihindamiseks ja planeerimiseks kliimamuutuste kontekstis, <https://www.undrr.org/publication/technical-guidance-comprehensive-risk-assessment-and-planning-context-climate-change>.

^{*6} Sendai katastroofiohu vähendamise raamistik 2015–2030, <https://www.undrr.org/publication/sendai-framework-disaster-risk-reduction-2015-2030>.

^{*7} Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnavalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslike elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (27.6.2023 versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

^{*8} Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM(2013) 249 final).“

22) Lisatakse jao 14 pealkiri:

„14. SUURÕNNETUSTEGA SEOTUD RISKIJUHTIMINE“

23) Lisatakse jaod 14.1 ja 14.2:

„14.1. Hädaabiteenistused

Tegevuse kirjeldus

1. Hädaabiteenused, sealhulgas:

- a) katastroofidele reageerimise koordineerimine eesmärgiga luua ja käivitada hindamis-, koordineerimis- või valmisolekurajatised ja -rühmad, näiteks alalised hädaolukordadele reageerimise koordineerimiskeskused või kohapealsed operatsioonide koordineerimiskeskused hädaolukorra tekkekohas. Hädaolukordadele reageerimine hõlmab juhtimist, hindamist või analüüsi, planeerimist, suhtlemist või koordineerimist, teabevahetust ja meediakajastust;
- b) erakorralised tervishoiuteenused ehk patsientidele antav erakorraline esmaabi ja ravi kohapeal ajutistes välihaiglates, sealhulgas sõjaväehaiglates või meditsiinasutustes, mis ravivad selliseid ambulatoorseid või haiglapatsiente ravi, keda hädaolukord mõjutab, võttes arvesse tunnustatud rahvusvahelisi suuniseid välihaiglate kasutamiseks¹. Tegevus hõlmab järgmist:
 - i) patsientide vastuvõtt, läbivaatamine ja ravi eesmärgil selekteerimine (triaaž) katastroofi toimumiskohas või tervishoiuasutuses;
 - ii) esmaabi andmine;
 - iii) patsiendi stabiliseerimine ning raske trauma ja muu hädaolukorra puhul vajaduse korral edasisuunamine, patsiendi ettevalmistamine transpordiks tervishoiuasutusse lõppraviks;
 - iv) spetsiaalsed elustamisvõtted;
 - v) tervisealaste hädaolukordadega seotud anesteesia, pildidiagnostika, steriliseerimine, labori- ja vereülekanndeteenused;
 - vi) vältimatu kirurgiline ravi elutähtsate funktsioonide tagamiseks, erakorraline üldkirurgiline ravi;
 - vii) pisitraumade ja kerge erakorralise haigestumise löplik ravi;
 - viii) katastroofi ohvrite meditsiiniline evakuatsioon, sealhulgas evakueerimine maa-, vee- ja õhustranspordi abil;
- c) katastroofiabi ehk ajutine kohapealne katastroofijärgne abi, näiteks evakuatsioonikeskuste loomine ja haldamine koostöös olemasolevate struktuuride, kohalike omavalitsuste ja rahvusvaheliste organisatsioonidega kuni nende üleandamiseni kohalikele omavalitsustele või humanitaarorganisatsioonidele ning esmavajalike kaupade (nt ravimid, toit, vesi, soojad rõivad, tekid katastroofis kannatanutele) kohaletoometamine katastroofi ajal ja vahetult pärast seda. Tegevus hõlmab järgmist:
 - i) ajutiste katastroofiabikeskuste, nagu kogukonna evakuatsioonikeskuste, vee-, toidu- ja abijagamiskohtade jms eelnev kindlaksmääramine ja nende valmisoleku tagamine;
 - ii) katastroofiabitöötajate väljaõpe üleandmise korral;
- d) otsingu- ja päästetööd, näiteks selliste ohvrite otsimine, nende asukoha kindlakstegemine ja nende päästmine, kes on hädas või otseses ohus, kes on jäänud lõksu üleujutuse tõttu, rusude alla, eksinud, kinni jäänud või isoleeritud ilma evakuatsioonivõimaluse või -vahenditeta, kes on maismaal ja vees kadunud või kelle asukoht on teadmata. Tegevus toimub kooskõlas rahvusvaheliste suunistega². Tegevus hõlmab järgmist:
 - i) otsing maa peal, vees ja õhus, sealhulgas päästekoerte või tehniliste otsinguseadmete abil;
 - ii) päästetööd, sealhulgas tõstmine ja teisaldamine;
 - iii) elupäästev abi ja esmavajaliku kohaletoometamine;
 - iv) lõhkumine, murdmine ja lõikamine;

- v) päästetööd kõiega;
- vi) toestamine;
- e) ohtlike materjalidega seotud päästetööd, näiteks ohtlike materjalide tuvastamine ja isoleerimine, mis piirduvad töödega intsidendi ajal või vahetult selle järel, eesmärgiga riski viivitamata vähendada, ja hõlmavad muu hulgas järgmist: pinnase ja põhjavee saastest puhastamine reostuse kohas kas kohapeal või sellest eemal, kasutades mehaanilisi, keemilisi või bioloogilisi meetodeid; tööstusrajatiste või -objektide, sealhulgas tuumajaamade ja -objektide saastest puhastamine; pinnavee saastest puhastamine pärast juhuslikku reostust, näiteks saasteainete kogumise või kemikaalide kasutamise teel; nafta- ja muu reostuse puhastamine maismaal, pinnavees, ookeanides ja meredes, kaasa arvatud rannikualadel; asbesti, pliivärvi ja muude mürgiste ainete saaste vähendamine. Tegevus hõlmab järgmist:
 - i) keemilise ohu tuvastamine ja kiirgusohu avastamine käsiseadmete, teisaldavate seadmete ja laboriseadmete abil;
 - ii) bioloogiliste, keemiliste ja radioloogiliste proovide kogumine, käitlemine ja ettevalmistamine mujal tehtava täiendava analüüsi jaoks;
 - iii) asjakohase teadusliku mudeli kasutamine ohtude prognoosimiseks;
 - iv) riskide kiire vähendamine, sealhulgas ohtude isoleerimine, ohu neutraliseerimine ning inimeste, loomade ja seadmete kohapealne töötlemine või saastest puhastamine, mis võib hõlmata viivitamatuid parandusmeetmeid Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/35/EÜ³ artikli 6 lõike 1 punkti a kohaselt;
- f) tuletõrje ja tulekahjude ennetamine, näiteks tavapäraste ja abistavate tuletõrjebrigaadide juhtimine ja nende töö tulekahjude ennetamisel ja kustutamisel ning maapinnal, vee peal ja õhust osutatavad tuletõrjeteenused.
- g) kliimarisikuga seotud tehnilised kaitsemeetmed ja tehniline abi, mida rakendatakse hädaolukorra ajal ja vahetult pärast seda. Tegevus hõlmab järgmist:
 - i) suure võimsusega pumbad, näiteks vee pumpamiseks üleujutatud piirkondades ja tuletõrje abistamiseks vee pumpamisel;
 - ii) vee puhastamine, säilitamine ja kohaletoometamine mobiilsete veepuhastusseadmete ja veemahutite abil;
 - iii) päästetöötajate ja varustuse transport;
 - iv) hädaolukorra sidesüsteemide loomine, hooldamine ja käitamine, et tagada side hädaolukorra ajal ja pärast seda;
 - v) avariivoolusüsteemide loomine, hooldamine ja käitamine hädaolukorra ajal ja pärast seda;
 - vi) üleujutuste ohjamine, et tugevdada olemasolevaid rajatisi ja ehitada uusi tõkkeid tõusva veetasemega jõgede, vesikondade ja veeteede edasiste üleujutuste peatamiseks.
- 2. Sellesse kategooriasse kuuluv majandustegevus hõlmab ka otseselt hädaabiteenustega seotud valmisoleku-meetmeid⁴:
 - a) asjakohaste kavade väljatöötamine ja nende ajakohastamine, et tagada valmisolek hädaolukordadele reageerimiseks;
 - b) töötajate ja ekspertide ning vajaduse korral vabatahtlike töötajate ja teenistusloomade koolitamine ja nende suutlikkuse suurendamine;
 - c) selliste koolituspaikade loomine, mida kasutatakse kliimaohutudele reageerimise õppimiseks;
 - d) materiaalsete vahendite (sh moodulite osade)⁵ soetamine, ladustamine, ajakohastamine ja hooldus osana kodanikukaitseabist,⁶ mis on vajalik katastroofi otseste tagajärgede leevendamiseks;
 - e) tuletõrjesignalisatsiooni ja varajase hoiatamise süsteemide soetamine, paigaldamine, remont, käitamine, hooldus ja kaugseire;

- f) hariduslikud ja teadlikkust suurendavad meetmed katastroofiohtude kohta, mida viivad läbi päästeteenuse osutajad kogukonnas või mis on suunatud konkreetsetele sidus- või sihtrühmadele.
3. Punktides 1 ja 2 osutatud majandustegevused kaasatakse juhul, kui need aitavad toime tulla kliimaohutudega seotud katastroofide või nende mõjuga.
4. Tegevusi ja vahendeid, mille peamine eesmärk ei ole elanikkonnakaitseteenuste osutamine hädaolukorras, võib kaasata ainult siis, kui need toetavad elanikkonnakaitseteenuste osutamist katastroofi korral, mida saab pidada kliimaga seotuks.

Selle kategooria majandustegevus ei hõlma tegevuse „Üleujutusrisi ennetamise ning üleujutuste vastase kaitse taristu“ kohaseid meetmeid (vt käesoleva lisa jagu 14.2).

Selle kategooria majandustegevus ei hõlma direktiivi 2004/35/EÜ kohaselt keskkonnakahjustuste eest vastutava ettevõtja tegevust.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega A2.40, B9.10, E39.00, H52.23, N80.20, Q84, O84.25, Q86.10, Q86.90 ja Q88.99 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Kui selle kategooria majandustegevus vastab punktis 5 esitatud olulise panuse kriteeriumile, on tegevus määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktis b osutatud toetav tegevus, tingimusel et see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.
 2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:
 - a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
 - b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;
 - c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki. Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:
 - a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
 - b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide⁷ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.
-

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete,⁸ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga⁹ või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

- a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
- b) on eelistatult looduspõhised lahendused¹⁰ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule¹¹;
- c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
- d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
- e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

5. Et tegevust saaks käsitada määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktis b osutatud toetava tegevusena, tõendab ettevõtja praeguste ja tulevaste kliimarisikide, sealhulgas ebakindluse hindamise ja usaldusväärsete andmete põhjal, et tegevus tagab sellise tehnoloogia, toote, teenuse, teabe või tava saavutamise või kasutamise edendamise, millel on üks järgmistest põhieesmärkidest:

- a) suurendada teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
- b) aidata kaasa kohanemispingutustele, milles võetakse arvesse teisi inimesi, loodust, kultuuripärandit, varasid ja muud majandustegevust.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamise	<p>1. Selle tegevuse teostaja on välja töötanud ja rakendanud kliimamuutuste leevendamise ja keskkonnakaitse kava, milles:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) tehakse kindlaks tema varade ja tegevuse peamised kahjulikud kliimamõjud, mis on olulised kliimamuutuste leevendamise seisukohast, sealhulgas mõju, mis tuleneb järgmisest: <ul style="list-style-type: none"> i) 1. valdkonna kasvuhoonegaaside heide¹²; ii) 2. valdkonna kasvuhoonegaaside heide¹³; iii) 3. valdkonna kasvuhoonegaaside heide¹⁴; b) määratakse kindlaks meetmed, mis on vajalikud selleks, et minimeerida tegevuse kindlakstehtud kahjulikku mõju kliimale, täites samal ajal hädaabiteenuse peamise eesmärgi; c) selgitatakse kavandatud meetmetega saavutatavat paranemise taset ja mis sisaldab nende meetmete rakendamise ajakava; d) jälgitakse ja dokumenteeritakse kindlaksmääratud meetmete rakendamist vastavalt ajakavale ja saavutatud paranemise taset. <p>2. Kliimamuutuste leevendamise ja keskkonnakaitse kava</p> <ul style="list-style-type: none"> a) põhineb parimatel avalikult kättesaadavatel teaduslikel tõenditel; b) on välja töötatud konsulteerides asjaomaste sidusrühmade, kaasa arvatud keskkonnakaitseasutustega; c) ajakohastatakse, kui tegevuse tunnused ja selle elluviimine muutuvad märkimisväärselt viisil, mis muudab tegevuse kliima- ja keskkonnamõju laadi või ulatust;
---------------------------------	--

	d) vastab tuletõrjeoperatsioonide osas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 517/2014 artiklile 11 ¹⁵ .
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	<p>1. Selle tegevuse teostaja on välja töötanud ja rakendanud kliimamuutuste leevendamise ja keskkonnakaitse kava, milles:</p> <p>a) tehakse kindlaks tema varade ja toimingute peamised kahjulikud keskkonnamõjud, mis on seotud vee ja mereressursside kaitsega, sealhulgas nende mõju veele ja mereressurssidele aladel, mis on kantud direktiivi 2000/60/EÜ artiklis 6 sätestatud kaitsealade registritesse või kuuluvad muude samaväärsete riiklike või rahvusvaheliste liigituste või määratluste alla, kaasa arvatud tulekustutusvahetuses, tulekustutusvahendites ja tuleaeglustites sisalduvate kahjulike ainete (nagu per- ja polüfluoritud alkiülühendid (PFAS)) negatiivne mõju veevarudele;</p> <p>b) määratakse kindlaks meetmed, mis on vajalikud selleks, et minimeerida tegevuse kindlakstehtud kahjulikku mõju keskkonnale, täites samal ajal hädaabiteenuse peamise eesmärgi ning integreerides hädaolukordadele reageerimise kavandamise sihipärase kasutamise (õigeaegsus ja töödeldav ala) ja asjakohasel tasandil töötlemise põhimõtted (eelistades võimaluse korral füüsilisi või muid kemikaalivabasisid meetodeid);</p> <p>c) selgitatakse kavandatud meetmete rakendamise saavutatavat paranemise taset ja mis sisaldab nende meetmete rakendamise ajakava;</p> <p>d) jälgitakse ja dokumenteeritakse kindlaksmääratud meetmete rakendamist vastavalt ajakavale ja saavutatud paranemise taset.</p> <p>2. Kliimamuutuste leevendamise ja keskkonnakaitse kava</p> <p>a) põhineb parimatel avalikult kättesaadavatel teaduslikel tõenditel;</p> <p>b) on välja töötatud konsulteerides asjaomaste sidusrühmade, kaasa arvatud keskkonnakaitseasutustega;</p> <p>c) ajakohastatakse, kui tegevuse tunnused ja selle elluviimine muutuvad märkimisväärselt viisil, mis muudab tegevuse kliima- ja keskkonnamõju laadi või ulatust.</p>

(4)	Üleminek ringmajandusele	<p>1. Selle tegevuse teostaja on välja töötanud ja rakendanud kliimamuutuste leevendamise ja keskkonnakaitse kava, milles:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) tehakse kindlaks tema varade ja toimingute peamised kahjulikud keskkonnamõjud, mis on seotud üleminekuga ringmajandusele, kaasa arvatud jäätmetekke,¹⁶ -käitluse ja -töötusega seotud mõju, sealhulgas ühekordselt kasutatavate ja ringlussevõetamatute toodete sagedase kasutamise, puuduliku jäätmekäitluse (nii ohtlikud kui ka tavajäätmed) ning keemiliste mõjurite¹⁷ ja meditsiinijäätmete¹⁸ ladustamise ja kõrvaldamise negatiivne mõju; b) määratakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2008/98/EÜ¹⁹ kindlaks meetmed, mis on vajalikud selleks, et minimeerida tegevuse kindlakstehtud kahjulikku mõju keskkonnale, täites samal ajal hädaabiteenuse peamise eesmärgi, sealhulgas meetmed kasutamata kaubavarude hävitamise vähendamiseks ja tootmisharu hea tava ajutise taristu kõrvaldamiseks, nagu on määratletud ELi ehitus- ja lammutusjäätmete protokollis²⁰; c) selgitatakse kavandatud meetmete rakendamisega saavutatavat paranemise taset ja mis sisaldab nende meetmete rakendamise ajakava; d) jälgitakse ja dokumenteeritakse kindlaksmääratud meetmete rakendamist vastavalt ajakavale ja saavutatud paranemise taset. <p>2. Kliimamuutuste leevendamise ja keskkonnakaitse kava</p> <ul style="list-style-type: none"> a) põhineb parimatel avalikult kättesaadavatel teaduslikel tõenditel; b) on välja töötatud konsulteerides asjaomaste sidusrühmade, kaasa arvatud keskkonnakaitseasutustega; c) ajakohastatakse, kui tegevuse tunnused ja selle elluviimine muutuvad märkimisväärselt viisil, mis muudab tegevuse kliima- ja keskkonnamõju laadi või ulatust.
(5)	Saastuse vältimine ja tõrje	<p>1. Selle tegevuse teostaja on välja töötanud ja rakendanud kliimamuutuste leevendamise ja keskkonnakaitse kava, milles:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) tehakse kindlaks tema varade ja toimingute peamised kahjulikud keskkonnamõjud, mis on seotud saastuse vältimisega ja kontrolliga, kaasa arvatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/75/EL²¹ artikli 3 lõikes 2 määratletud õhku, vette või pinnasesse eralduvate saasteainete mõju, sealhulgas tulekustutusvahetudes, tulekustutusainetes ja tuleaeglustites leiduvate kahjulike ainete negatiivne mõju keskkonnasaaste tasemele ning haloonide kasutamise negatiivne mõju osoonikihi kahanemisele; b) määratakse kindlaks meetmed, mis on vajalikud selleks, et minimeerida tegevuse kindlakstehtud kahjulikku mõju keskkonnale, täites samal ajal hädaabiteenuse peamise eesmärgi;

	<p>c) selgitatakse kavandatud meetmete rakendamisega saavutatavat paranemise taset ja mis sisaldab nende meetmete rakendamise ajakava;</p> <p>d) jälgitakse ja dokumenteeritakse kindlaksmääratud meetmete rakendamist vastavalt ajakavale ja saavutatud paranemise taset.</p> <p>2. Kliimamuutuste leevendamise ja keskkonnakaitse kava</p> <p>a) põhineb parimatel läbipaistvalt avalikustatud kättesaadavatel teaduslikel tõenditel;</p> <p>b) on välja töötatud konsulteerides asjaomaste sidusrühmade, kaasa arvatud keskkonnakaitseasutustega;</p> <p>c) ajakohastatakse, kui tegevuse tunnused ja selle elluviimine muutuvad märkimisväärselt viisil, mis võib muuta tegevuse kliima- ja keskkonnamõju laadi või ulatust;</p> <p>d) vastab tuletõrjeoperatsioonide osas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1005/2009²² artiklile 13.</p>
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	<p>1. Selle tegevuse teostaja on välja töötanud ja rakendanud kliimamuutuste leevendamise ja keskkonnakaitse kava, milles:</p> <p>a) tehakse kindlaks tema varade ja toimingute peamised kahjulikud keskkonnamõjud, mis on seotud elurikkuse ja ökosüsteemide kaitsmise ja taastamisega, sealhulgas mõju järgmisele:</p> <p>i) elurikkuse seisukohast tundlikud alad (näiteks Natura 2000 alad²³) vastavalt direktiivi 92/43/EMÜ artiklile 3, direktiivi 2009/147/EÜ artiklile 4 ja direktiivi 2008/56/EÜ artikli 13 lõikele 4 või muude samaväärsete riiklike või rahvusvaheliste liigituste või määratluste alla kuuluvad alad²⁴;</p> <p>ii) maahõive ja maahõivehierarhia kohaldamine, nagu on kirjeldatud ELi mullastrateegias aastani 2030, sealhulgas katastroofiabi laagrite rajamisest ja keskpikast kuni pikaajalisest toimisest tulenev olukord;</p> <p>b) määratakse kindlaks meetmed, mis on vajalikud selleks, et minimeerida tegevuse kindlakstehtud kahjulikku mõju keskkonnale, täites samal ajal hädaabiteenuse peamise eesmärgi, sealhulgas kavandatud meetmed ohtude minimeerimiseks elurikkuse seisukohast tundlikel aladel, näiteks integreerides hädaolukordadele reageerimise kavandamisse ruumiandmed elurikkuse seisukohast tundlike alade kohta ja hoolsuskohustused;</p> <p>c) selgitatakse kavandatud meetmete rakendamisega saavutatavat paranemise taset ja mis sisaldab nende meetmete rakendamise ajakava;</p> <p>d) jälgitakse ja dokumenteeritakse kindlaksmääratud meetmete rakendamist vastavalt ajakavale ja saavutatud paranemise taset.</p>

	<p>2. Kliimamuutuste leevendamise ja keskkonnakaitse kava</p> <p>a) põhineb parimatel avalikult kättesaadavatel teaduslikel tõenditel;</p> <p>b) on välja töötatud konsulteerides asjaomaste sidusrühmade, kaasa arvatud keskkonnakaitseasutustega;</p> <p>c) ajakohastatakse, kui tegevuse tunnused ja selle elluviimine muutuvad märkimisväärselt viisil, mis võib muuta tegevuse kliima- ja keskkonnamõju laadi või ulatust.</p>
--	---

14.2. Üleujutusrisiki ennetamise ja üleujutuste vastase kaitse taristu

Tegevuse kirjeldus

Tegevus on seotud struktuursete²⁵ ja mittestruktuursete²⁶ meetmetega, mille eesmärk on inimeste, ökosüsteemide, kultuuripärandi ja taristu kaitse üleujutuste eest kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2007/60/EÜ²⁷.

1. Võetud struktuursed meetmed hõlmavad järgmist:

- a) kaldatammid, jõgede kaldavallid;
- b) meretammid, tormitõusutõkked, kaitsemuulid, rannakaitsetammid ja lainemurdjad;
- c) veekogu piirides ja sellest väljaspool asuvad puhverbasseinid üleujutuste tõkestamiseks ja kontrolliks looduslikes ja tehnilikes äravooluvõrkudes;
- d) meetmed üleujutuste ohjamiseks, suurendades valgalade veesäilitusvõimet näiteks hajutatud puhverbasseinide või kanalisatsiooni ülevoolu reguleerivate struktuuride kasutamiseks;
- e) hüdraulilised struktuurid veevoolu reguleerimiseks, näiteks pumbajaamad, lüüsid, väravad;
- f) settetõrje rajatised.

2. Võetud mittestruktuursed meetmed hõlmavad järgmist:

- a) teavituskampaaniad üleujutusrisiki kohta;
- b) üleujutusrisiki modelleerimine ja üleujutuste prognoosimine, üleujutusohu ja üleujutusrisiki kaartide koostamine;
- c) üleujutusohutlike alade ruumiline planeerimine eesmärgiga vähendada üleujutusrisiki, näiteks piirangute kohaldamine maakasutusele ja kaitsetingimuste jõustamine ehitusnormide abil;
- d) üleujutuste eest varajase hoiatamise süsteemid.

Tegevus hõlmab struktuursete või mittestruktuursete meetmete kavandamist, ehitamist, laiendamist, taastamist, ajakohastamist ja käitamist.

Selle kategooria tegevuste hulka ei kuulu ulatuslike looduspõhiste üleujutuste või põudade ohjamise ja märgalade taastamise meetmete kavandamine, rajamine, laiendamine ja käitamine, mis on hõlmatud tegevusega „Looduspõhised lahendused üleujutus- ja põuaohu ennetamiseks ja kaitseks“ (vt delegeeritud määruse XXXX/XXX I lisa jagu 3.1). Tegevuste hulka ei kuulu ka veetranspordi taristu, näiteks veeteed, sadamad ja jahisadamad (vt käesoleva lisa jagu 6.16), hädaolukorrale reageerimine üleujutuse korral (vt käesoleva lisa jagu 14.1), füüsiliste kliimarisikide juhtimist ja nendega kohanemist käsitlev nõustamine (vt jagu 9.3) ning füüsilist kliimarisikide juhtimist ja nendega kohanemist võimaldav tarkvara (vt jagu 8.4).

Selle kategooria tegevuste hulka ei kuulu selliste veekogu piirides asuvate veesäilitusstruktuuride ehitamine, muutmine või eemaldamine, mille tulemuseks on vee tõkestamine peamiselt hüdroenergia kasutamiseks või niisutamiseks.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga F42.91 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Kui selle kategooria majandustegevus vastab punktis 5 esitatud olulise panuse kriteeriumile, on tegevus määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktis b osutatud toetav tegevus, tingimusel et see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimarisikid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

- a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimarisikid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;
- b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimarisiki, siis kliimarisikide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimarisikide olulisus;
- c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimarisiki.

Kliimarisikide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja

eeldatava kestusega, nii et:

- a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;
 - b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide²⁸ puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.
3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete,²⁹ eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga³⁰ või tasuliste mudelitega.
4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:
- a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikidele;
 - b) on eelistatult looduspõhised lahendused³¹ või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelinele taristule³²;
 - c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;
 - d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;
 - e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.
-

5. Et tegevust saaks käsitada määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktis b osutatud toetava tegevusena, tõendab ettevõtja praeguste ja tulevaste kliimarisikade, sealhulgas ebakindluse hindamise ja usaldusväärsete andmete põhjal, et tegevus tagab sellise tehnoloogia, toote, teenuse, teabe või tava saavutamise või kasutamise edendamise, millel on üks järgmistest põhieesmärkidest:

- a) suurendada teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimarisikadele;
- b) aidata kaasa kohanemispingutustele, milles võetakse arvesse teisi inimesi, loodust, kultuuripärandit, varasid ja muud majandustegevust.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamise	Ei kohaldata
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	<p>Tegevus ei takista mereala hea keskkonnaseisundi saavutamist ega halvenda sellist mereala keskkonnaseisundit, mis on juba hea määruse (EL) 2020/852 artikli 2 punkti 21 tähenduses ja kooskõlas direktiiviga 2008/56/EÜ, millega nõutakse eelkõige asjakohaste meetmete võtmist, et vältida või leevendada kõnealuse direktiivi I lisas sätestatud tunnustega seotud mõju, võttes arvesse komisjoni otsust (EL) 2017/848 seoses nende tunnuste asjakohaste kriteeriumide ja meetodikastandarditega.</p> <p>Tegevus vastab direktiivi 2000/60/EÜ³³ sätetele, eelkõige kõigile selle direktiivi artiklis 4 sätestatud nõuetele.</p> <p>Kooskõlas direktiivi 2000/60/EÜ artikliga 4 ja eelkõige selle artikli lõikega 7 korraldatakse projekti mõju hindamine, et hinnata selle kogu võimalikku mõju sama valgala veekogude seisundile ning veest otseselt sõltuvatele kaitsealustele elupaikadele ja liikidele, võttes eelkõige arvesse rändekoridore, vabalt voolavaid jõgesid või ökosüsteeme, mille seisund on lähedal häirimata olekule.</p> <p>Hindamine põhineb hiljutistel, põhjalikel ja täpsetel andmetel, sealhulgas seireandmetel bioloogiliste kvaliteedielementide kohta, mis on hüdro-morfoloogiliste muutuste suhtes eriti tundlikud, ning veekogu seisundi eeldatava muutumise kohta uute tegevuste tagajärjel.</p> <p>Hindamisel võetakse eelkõige arvesse projekti kumulatiivset mõju valgala muule olemasolevale või kavandatavale taristule. Selle mõjuhindamise põhjal on kindlaks tehtud, et projekt on konstruktsiooni, asukoha ja leevendusmeetmete seisukohast kavandatud nii, et see vastab ühele järgmistest tingimustest:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) projekt ei halvenda sellega seotud konkreetse veekogu seisundit ega ohusta selle hea seisundi või potentsiaali saavutamist; b) kui projekt võib halvendada sellega seotud konkreetse veekogu seisundit või ohustada selle hea seisundi või potentsiaali saavutamist, pole see halvenemine märkimisväärne ja see on põhjendatud üksikasjaliku kulude-tulude analüüsiga, mis näitab mõlema järgmise tingimuse täidetust:

	<p>i) ülekaalukad avaliku huviga seotud põhjused või asjaolu, et kavandatud navigatsioonitaristu projektist eeldatavalt kliimamuutuste leevendamise/nendega kohanemise seisukohast saadav kasu kaalub üles vee seisundi halvenemisest tuleneva kulu keskkonnale ja ühiskonnale;</p> <p>ii) asjaolu, et tehnilise teostatavuse või ebaproportsionaalsete kulude tõttu ei ole võimalik ülekaaluka avaliku huviga arvestada või tegevusega taotletavaid hüvesid saavutada alternatiivsete vahenditega, mis tooksid kaasa paremad keskkonnavalased tulemused (nagu looduspõhised lahendused, alternatiivne asukoht, olemasolevate taristute taastamine/renoveerimine või selliste tehnoloogiate kasutamine, mis ei tõkesta jõevoolu).</p> <p>Rakendatakse kõiki tehniliselt teostatavaid ja ökoloogiliselt asjakohaseid leevendusmeetmeid, et vähendada kahjulikku mõju veele ning veest otseselt sõltuvatele kaitsealustele elupaikadele ja liikidele.</p> <p>Vajaduse korral ja sõltuvalt mõjutatud veekogudes looduslikult esinevatest ökosüsteemidest hõlmavad leevendusmeetmed järgmist:</p> <p>a) meetmed, millega tagatakse tingimused, mis on võimalikult lähedal häirimatule püsimisele, sealhulgas meetmed piki- ja põikisuunalise pidevuse, minimaalse ökoloogilise vooluhulga ja settevoolu tagamiseks;</p> <p>b) meetmed veeliikide morfoloogiliste tingimuste ja elupaikade kaitsmiseks või parandamiseks;</p> <p>c) meetmed eutrofeerumise kahjuliku mõju vähendamiseks.</p> <p>Nende meetmete tõhusust jälgitakse seoses volituse või loa, milles on kehtestatud tingimused, mille eesmärk on saavutada mõjutatud veekogu hea seisund või potentsiaal.</p> <p>Projekt ei ohusta püsivalt hea seisundi/potentsiaali saavutamist ühegi samas valgalapiirkonnas asuva veekogu puhul.</p> <p>Lisaks eespool osutatud leevendusmeetmetele ja kui see on asjakohane, rakendatakse kompensatsioonimeetmeid tagamaks, et projekt ei halvenda üldiselt sama valgalapiirkonna veekogude seisundit. Selleks taastatakse samas valgalapiirkonnas (piki- või põikisuunaline) pidevus ulatuses, mis kompenseerib pidevuse katkemise, mille kavandatud navigatsioonitaristu projekt võib põhjustada. Kompensatsioonimeetmete võtmisega alustatakse enne projekti elluviimist.</p>
(4) Üleminek ringmajandusele	<p>Käitajad piiravad ehitus- ja lammutusprotsessides jäätmeteket ning võtavad arvesse parimat võimalikku tehnikat. Vähemalt 70 % tavajäätmeteks liigitatud ehitus- ja lammutusjäätmetest (kaalu alusel) (v.a otsusega 2000/532/EÜ kehtestatud Euroopa jäätmenimistu kategoorias 17 05 04 osutatud looduslik materjal), mis on tekkinud ehitusplatsil, valmistatakse ette korduskasutamiseks, ringlussevõtuks ja muuks materjali taaskasutamiseks, sealhulgas jäätmete kasutamiseks tagasitaitena muude ainete asemel, tuginedes jäätmehierarhiale ning ELi ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise protokollile³⁴. Käitajad kasutavad valikulist lammutamist, et võimaldada ohtlike ainete kõrvaldamist ja ohutut käitlemist ning hõlbustada korduskasutamist ja kvaliteetset ringlussevõttu.</p>

(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Et vältida ja leevendada sademevee ohtlikku ülevoolu kombineeritud reovee kogumise süsteemist, on rakendatud asjakohaseid meetmeid, mis võivad hõlmata säästvaid äravoolusüsteeme linnapiirkonnas, eraldi sademevee kogumise süsteeme, säilitusmahuteid ja esimese loputusvee puhastamist.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	<p>Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.</p> <p>Lisaks tuleb tagada järgmine:</p> <p>a) ELis Natura 2000 aladel: tegevus ei avalda Natura 2000 aladele olulist mõju, pidades silmas nende kaitse-eesmärke nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ artikli 6 lõike 3 kohaselt tehtud asjakohase hindamise alusel;</p> <p>b) ELis mis tahes alal: tegevus ei kahjusta direktiiviga 92/43/EMÜ ja direktiiviga 2009/147/EÜ kaitstud liikide populatsioonide soodsa kaitsestaatuse taastamist või säilitamist. Tegevus ei kahjusta ka asjaomaste ja direktiiviga 92/43/EMÜ kaitstud elupaigatüüpide soodsa kaitsestaatuse taastamist või säilitamist;</p> <p>c) ELis hoitakse ära invasiivsete võõrliikide sissetoomine või ohjatakse nende levikut kooskõlas määrusega (EL) nr 1143/2014;</p> <p>d) väljaspool ELi toimub tegevus kooskõlas elupaikade ja liikide kaitsega ning invasiivsete võõrliikide ohjamisega seotud kohaldatava õigusega.</p>

^{*1} Näiteks Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) 2020. aasta suuniseid kliimamuutustele vastupidavate ja keskkonnasäästlike tervishoiuasutuste kohta, kättesaadav aadressil: <https://www.who.int/publications/i/item/9789240012226> ja WHO; 2020. Licence: CC BY-NC-SA 3.0 IGO) World Health Organization, Smart Hospitals Toolkit, Pan-American Health Organisation, 2017, kättesaadav aadressil: <https://cdn.who.int/media/docs/default-source/climate-change/smart-hospital-toolkit-paho.pdf>.

^{*2} Näiteks Rahvusvahelise Otsingu- ja Päästetööde Nõuanderühma (INSARAG) 2020. aasta suunised „Volume II: Preparedness and response“ ja „Volume III: Operational Field Guidance“, ÜRO humanitaarasjade koordineerimisbüroo (OCHA), kättesaadav aadressil: www.insarag.org.

^{*3} Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/35/EÜ keskkonnastatusest keskkonnakahjustuste ärahoidmise ja parandamise kohta (ELT L 143, 30.4.2004, lk 56).

^{*4} Valmisolek tähendab seda, et varasema tegevuse tulemusena on saavutatud inimeste ja materiaalsete vahendite, struktuuride, kogukondade ja organisatsioonide valmisolek ja suutlikkus, mis võimaldab katastroofile kiirelt ja tõhusalt reageerida.

^{*5} Käesolevas lisas kasutatav mooduli mõiste on tuletatud otsuse nr 1313/2013/EL (liidu elanikkonnakaitse mehhanismi kohta) artikli 4 lõikes 6 sätestatud määratlusest ja tähendab järgmist: „eelnevalt kindlaksmääratud ülesandest ja vajadustest lähtuv [...] iseseisev ja sõltumatu kord või [...] liikuv operatiivne reageerimisrühm, millel on vajalikud inim- ja materiaalsed võimekused ning mida saab kirjeldada lähtuvalt selle tegevusvõimest või selle täidetava(te)st ülesandest/ülesannetest“. Materiaalne võimekus sisaldab transporti, mis on vajalik hädaolukorras sekkumise toetamiseks, kui see on asjakohane. Näited eri liiki hädaolukordadele reageerimise moodulite jaoks vajalikest materiaalsetest vahenditest on esitatud rakendusotsustes 2014/762/EL ja (EL) 2019/570 (ELi elanikkonnakaitse mehhanism), näiteks materiaalsed vahendid, mis on seotud tule kustutamisega õhust või maapinnalt, nagu helikopterid, lennukid ja sõidukid, päästepaadid ja meditsiiniliseks evakatsiooniks vajalikud lennubahendid.

- ^{*6} Kodanikukaitseabi – kodanikukaitse meeskonnad, eksperdid või moodulid koos varustusega ning katastroofiabi vahendid, mis on vajalikud katastroofi otseste tagajärgede leevendamiseks. Komisjoni 16. oktoobri 2014. aasta rakendusotsuse, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuse nr 1313/2013/EL (liidu kodanikukaitse mehhanismi kohta) rakenduseeskirjad ja tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsused 2004/277/EÜ, Euratom ja 2007/606/EÜ, Euratom (teatavaks tehtud numbri C(2014) 7489 all) (2014/762/EL) artikli 2 lõige 2.
- ^{*7} Tulevikutsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.
- ^{*8} Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.
- ^{*9} Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.
- ^{*10} Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnavalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (27.6.2023 versioon: https://research-and-innovation.ec.europa.eu/research-area/environment/nature-based-solutions_en).
- ^{*11} Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM(2013) 249 final).
- ^{*12} 1. valdkonna kasvuhoonegaaside heide on otsene kasvuhoonegaaside heide, mis tekib käitaja omanduses või kontrolli all olevatest allikatest, sealhulgas erakorralisest maismaa-, vee- ja õhutranspordist tulenev kasvuhoonegaaside heide.
- ^{*13} 2. valdkonna kasvuhoonegaaside heide on kaudne kasvuhoonegaaside heide, mis tekib käitaja tarbitud elektrienergia tootmisel.
- ^{*14} 3. valdkonna kasvuhoonegaaside heide hõlmab kogu väljapoole 2. valdkonda jäävat kaudset kasvuhoonegaaside heidet. Humanitaarabiorganisatsioonide CO₂ jalajälje arvutamise juhised: *Climate Charter, Humanitarian Carbon Calculator, 2023*, <https://www.climate-charter.org/humanitarian-carbon-calculator/>.
- ^{*15} Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 517/2014 fluoritud kasvuhoonegaaside kohta ja määruse (EÜ) nr 842/2006 kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 150, 20.5.2014, lk 195).
- ^{*16} Nagu on määratletud komisjoni otsuse 2000/532/EÜ kohases jäätmete nimistus.
- ^{*17} Näiteks tulekustutusvahetudes, tulekustutusvahendites ja tuleaeglustites kasutatavad ained.
- ^{*18} Vt Rahvusvaheline Punase Risti Komitee, Medical Waste Management, 2011, kättesaadav aadressil: <https://www.icrc.org/en/doc/assets/files/publications/icrc-002-4032.pdf>.
- ^{*19} Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiiv 2008/98/EÜ, mis käsitleb jäätmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks teatud direktiivid (ELT L 312, 22.11.2008, lk 3).
- ^{*20} ELi ehitus- ja lammutusjäätmete protokoll ja suunised, Siseturu, tööstuse, ettevõtluse ja VKEde peadirektoraat, kättesaadav aadressil: https://single-market-economy.ec.europa.eu/content/eu-construction-and-demolition-waste-protocol-0_en.

- ^{*21} Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta direktiiv 2010/75/EL tööstusheidete kohta (saastuse kompleksne vältimine ja kontroll) (ELT L 334, 17.12.2010, lk 17).
- ^{*22} Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. septembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1005/2009 osoonikihti kahandavate ainete kohta (uuesti sõnastatud) (ELT L 286, 31.10.2009, lk 1).
- ^{*23} Kantud Natura 2000 Vieweri loetellu, vt Euroopa Keskkonnaamet, Natura 2000 Network Viewer, <https://natura2000.eea.europa.eu/>.
- ^{*24} Kaasa arvatud mõju, mis kaasneb katastroofiabi laagrite loomise ja käitamisega ning mõju, mis tuleneb ohtlike materjalide tahtmatust kasutamisest/lekkest suure elurikkusega aladel või suutmatusest kaitsta neid alasid ohtlike materjalidega seotud päästetööde ajal.
- ^{*25} Meetmed hõlmavad tsiviilrajatisi.
- ^{*26} Meetmed ei hõlma tsiviilrajatisi.
- ^{*27} Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2007. aasta direktiiv 2007/60/EÜ üleujutusrisiki hindamise ja maandamise kohta (ELT L 288, 6.11.2007, lk 27).
- ^{*28} Tulevikutsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.
- ^{*29} Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, <https://www.ipcc.ch/reports/>.
- ^{*30} Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.
- ^{*31} Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnavalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (27.6.2023 versioon: https://research-and-innovation.ec.europa.eu/research-area/environment/nature-based-solutions_en).
- ^{*32} Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM(2013) 249 final).
- ^{*33} Kolmandates riikides elluviidava tegevuse puhul kooskõlas kohaldatava siseriikliku õigusega või rahvusvaheliste standarditega, millel on samaväärsed vee hea seisundi ja hea ökoloogilise potentsiaali eesmärgid, tuginedes samaväärsetele menetlus- ja materiaaloiguse normidele, st vee kasutamise ja kaitse majandamise kavale, mis töötatakse välja asjaomaste sidusrühmadega konsulteerides ja millega tagatakse, et 1) hinnatakse tegevuse mõju potentsiaalselt mõjutatud veekogu(de) kindlakstehtud seisundile või ökoloogilisele potentsiaalile ning 2) hoitakse ära vee hea seisundi/ökoloogilise potentsiaali halvenemine või selle saavutamise takistamine või kui see ei ole võimalik, siis 3) põhjendatakse seda selliste paremate keskkonnavalaste alternatiivide puudumisega, mis pole ebaoproportsionaalselt kulukad/tehniliselt võimatud, ning võetakse kõik võimalikud meetmed, leevendamaks kahjulikku mõju veekogu seisundile.
- ^{*34} ELi ehitus- ja lammutusjäätmete protokoll ja suunised, Siseturu, tööstuse, ettevõtluse ja VKEd e peadirektoraat (europa.eu) https://single-market-economy.ec.europa.eu/content/eu-construction-and-demolition-waste-protocol-0_en.;

24) B liitesse lisatakse järgmine lõik:

Tegevus ei takista mereala hea keskkonnaseisundi saavutamist ega halvenda sellist mereala keskkonnaseisundit, mis on juba hea direktiivi 2008/56/EÜ¹ artikli 3 punkti 5 tähenduses, võttes arvesse komisjoni otsust (EL) 2017/848 seoses nende tunnuste asjakohaste kriteeriumide ja meetodikastandarditega.

„¹ Direktiivi 2008/56/EÜ artikli 3 punktis 5 esitatud määratluses on eelkõige sätestatud, et hea keskkonnaseisund määratakse kindlaks kõnealuse direktiivi I lisas sätestatud kvalitatiivsete tunnuste alusel.“;

25) C liite punkt f asendatakse järgmisega:

„f) ained – kas eraldi, segudes või toodetes –, mille sisaldus on üle 0,1 massiprotsendi ning mis vastavad määruse (EÜ) nr 1907/2006 artiklis 57 sätestatud kriteeriumidele ja mis määrati kindlaks vastavalt kõnealuse määruse artikli 59 lõikele 1 vähemalt 18 kuu pikkuse ajavahemiku kohta, välja arvatud juhul, kui käitajad on hinnanud ja dokumentidega tõendanud, et turul ei ole muid sobivaid alternatiivseid aineid ega tehnoloogiaid ning et neid kasutatakse kontrollitud tingimustes“;

¹ Pärast seda, kui komisjon on avaldanud kemikaalide olulise kasutuse horisontaalsed põhimõtted, vaatab ta läbi punktis f osutatud ainete tootmise, turulelaskmise või kasutamise keelust tehtud erandid.“;

26) C liite punkt g jäetakse välja.

27) C liitesse lisatakse punkti f järele järgmine lõik:

„Lisaks ei too tegevus kaasa selliste muude ainete – kas eraldi, segudes või toodetes – tootmist, sisaldust lõpptootes või -toodangus või turulelaskmist, mille sisaldus on üle 0,1 massiprotsendi ning mis vastavad määruse (EÜ) nr 1272/2008 kriteeriumidele ühes määruse (EÜ) 1907/2006 artiklis 57 nimetatud ohuklassis või -kategoorias, välja arvatud juhul, kui käitajad on hinnanud ja dokumentidega tõendanud, et turul ei ole muid sobivaid alternatiivseid aineid ega tehnoloogiaid ning et neid kasutatakse kontrollitud tingimustes“¹.

¹ Pärast seda, kui komisjon on avaldanud kemikaalide olulise kasutuse horisontaalsed põhimõtted, vaatab ta läbi selles lõigus osutatud ainete tootmise, lõpptootes või -toodangus oleva sisalduse või turulelaskmisega seotud keelust tehtud erandid.“